

Registered at the G.P.O. Melbourne, for transmission by post as a periodical, Category A

LETO XXV.
SEPTEMBER
OKTOBER

NAROČI IN BERI !

KOGAR ZANIMAJO DOKUMENTARNE KNJIGE za razumevanje najtežjih let slovenskega naroda (1941—1945), lahko pri MISLIH naroči sledeče knjige:

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO (izjava prič o teharskih dogodkih 1945) — Cena \$1.—.

V ROGU LEŽIMO POBITI — Dokumentarna poročila očitivcev zbral Tomaž Kovač. — Cena en dolar.

SVOBODA V RAZVALINAH — (Grčarice, Turjak, Kočevje) — Cena \$2.—.

PRAVI OBRAZ OSVOBODILNE FRONTE (II. in III. del) — Zbral Miha Marijan Vir, Argentina — Cena vsake knjige \$1.50

ODPRTI GROBOVI (II., III. in IV. knjiga dokumentov) — Zbral Franc Ižanec, Argentina — Cena vsake knjige \$2.—.

REVOLUCIJA POD KRIMOM. — Dogodke opisuje pokojni izanski župnik Janez Klemenčič, Ciril Miklavc in dr. Filip Žakelj, Argentina. — Cena \$2.—.

BELA KNJIGA (izdana v ZDA) prikazuje razvoj 1941—1945 ter vsebuje 10.000 imen v tem obdobju pobitih Slovencev ter vrtnjencev iz Vetrinja. Cena \$5.—

Danes je vse to že zgodovina in jo je vredno iz vseh virov trezno prebirati in presoјati, četudi domovina te prilike ne daje niti študentom. Za nekoga, ki je študiral doma in ga snov zanima, knjige nudijo lepo priliko spoznati dobo tudi z druge strani.

Precej teh knjig mi je že pošlo in že dolgo čakam, da pridejo nove pošiljke. A naročila vseeno sprejemam. Tiste, ki na knjige že dolgo čakajo, pa prosim potrpljenja. Zastoj ni moja krivda.

LJUDJE POD BIČEM (Odlična trilogija izpod peresa KARLA MAUSERJA iz življenja v Sloveniji med in po vojni) — Cena vseh treh delov brez poštnine je \$7.—.

GLEJTE, ŽE SONCE ZAHAJA (Pisatelj Franc Sodja CM lepo osvetli starost). Cena \$2.— in \$3.— (v platno vezana).

MOJA RAST (Pokojni gimnazijski ravnatelj Ivan Dolenc jo je napisal v trpljenju preganjanj) — Cena \$3.—.

BUTARA (zbirka novel in črtic Franceta Kunstlja) — cena \$3.00.

LJUDJE IZ OLŠNICE (Prekmurske črtice Franka Bukviča) — cena \$3.00.

JOŽE PETKOVŠEK (slikarjeva življenjepisna povest izpod peresa Marjana Marolta) — cena \$3.00.

UKRADLI STE MI SRCE (življenjepis sv. Janeza Bosca) — cena \$1.75.

SVETNIK IN NJEGOV DEMON (življenjepis sv. Janeza Vianeya) — cena \$1.80.

NAŠE ŽIVLJENJE (Vzgojna knjiga dr. Rudolfa Rianželiča) — Cena \$4.— (v platno vezana).

V ZNAMENJU ČLOVEKA (Dr. Anton Trstenjak) — cena \$1.50

STARA IN NOVA PODOBA DRUŽINE (Dr. Anton Trstenjak) — cena \$1.50

ZAKONCA — SE POZNATA? (Vital Vider) — cena \$1.00.

KO SE POROČATA — LJUBEZEN IN SEKS (Dr. Stefan Steiner) — cena \$1.50.

SKRIVNOST VERE — cena \$1.00.

TRPLJENJE KRISTUSOVO UTRDI ME — cena \$1.50.

✱

V zalogi imamo tudi stenski sliki **MARIJE POMAGAJ** in pa **SVETOGORSKE MATERE BOŽJE** v barvah. Cena vsake je s poštnino vred dva dolarja. Ena kot druga bi bila lep okras izseljenskega doma.

MISLI

(THOUGHTS) — INFORMATIVNI MESEČNIK
ZA VERSKO IN KULTURNO ŽIVLJENJE SLOVENCEV V AVSTRALIJI
USTANOVLJEN LETA 1952 — Izdajajo slovenski frančiškani

Urejuje in upravlja: Fr. Basil A. Valentine, O.F.M.,

19 A'Beckett Street, KEW, Victoria, 3101 — Tel.: 86 7787

Naslov MISLI: P.O. Box 197, KEW, Victoria, 3101

Rokopisov ne vračamo. Dopisov brez podpisa uradništvo ne sprejema.

Letna naročnina \$4.00 se plačuje vnaprej (izven Avstralije \$6.00, letalsko s posebnim dogovorom)

Tiska: Polyprint Pty. Ltd., 7a Railway Place, Richmond, Victoria, 3121

Nismo ga pozabili . . .

SREBRNEGA JUBILEJA MISLI so se spomnili tudi argentinski izseljenci. V dnevniku "Svobodna Slovenija" je že ob začetku leta (11. marca letos) dr. Tine Debeljak napisal, da so MISLI vršile svoj začrtani namen

. . . vseh petindvajset let z veliko vnemo, poštenostjo, odkritostjo in odgovornostjo ter nudile novim družinam resnično zdravo hrano ob domačem ognjišču. Misli so postale neke vrste Readers digest, zbor kratkih zanimivih člankov iz vseh področij (. . .).

V tem pogledu so bile MISLI dobro urejevane in so nosile dolga leta znamenje močne osebnosti in temperamenta p. Bernarda. Zato se mi čudno zdi, da se ga uvodni članek k srebrnem jubileju ni posebej spomnil, kakor bi gotovo zaslužil . . .

Danes glede omembe o. Bernarda dr. Debeljak gotovo drugače sodi, če je sledil uvodnikom naslednjih števil: vsak je obdelal pomen jubileja našega mesečnika iz svojega zornega kota, pokojnemu o. Bernardu pa sem hotel posebej posvetiti uvodnik ob priliki obletnice njegove smrti — zdaj v oktobru.

Da, brez dvoma je naš pokojni možak Bernard vtisnil s svojim sedemnajstletnim urejevanjem našim MISLIM neizbrisni pečat. Ta vtis je bil tako močan, da je skoraj zavil v meglo težke začetke: delo pred njegovim uredništvom. Nekajkrat ob smrti in tudi ob letošnjem jubileju so razni listi postavili o. Bernarda kar za "ustanovitelja" našega mesečnika. Nehote seveda, saj si mož tega naslova ni nikoli prilaščal. Samo njegov dolgoletni neizbrisni vpliv je moral povzročiti to nepravilnost.

Morda bralcem ta dejstva dajo vsaj malo slutiti, da po takem možu kot je bil o. Bernard, ni bilo lahko sprejeti uredništva. Vedel sem in še vem, da urednika Bernarda ne bom nikoli dorastel, kaj šele prerastel; ne v globini, ne v širini. Skušam mu le skromno slediti po začrtanih poteh, ki so jim dali temelje in smeri Bernardova značajnost, neupogljiva volja, jasnost ciljev in iskreni nameni. V zadoščenje mi je bilo, da je prve številke — od odložitve uredništva pa do svoje smrti — mož rad prebiral in jim na svoj način dal tudi priznanje. V junijski številki 1972 se je iz svoje bolniške postelje prav po "bernardovsko" pošalil:

. . . Nekateri me sprašujejo, če se mi zde zdaj MISLI boljše ali slabše. Rečem: slabše gotovo niso. Da so boljše, ne bi rad rekel. Pa tudi drugi nikar tega ne recite, vsaj javno ne. Bi me kaj prizadelo in bi moral morda spet na kakšno operacijo . . .

Da, oče, Bernard! MISLI so bile njegovo vsakomesečno dete. Po njih je učil in vzgajal, zabaval s svojimi izvirnimi dovtipi, tudi ošvrknil, če je čutil, da mora. Prepričan sem, da žaliti ni hotel nikogar, da pa tudi resnica boli, je stara modrost. Kdor je mislil tako iskreno kot urednik Bernard, je znal tudi njegovo odkrito besedo pravilno razumeti. Zamere se možak ni bal, to vemo vsi, ki smo ga poznali; nenamerno storjeno krivico pa je

Misli, Sept.-Okt. 1976

XXV — SEPT.-OKT. 76 — 9, 10

VSEBINA:

Nismo ga pozabili . . .	— Urednik — stran 257
Luč je in Bog je!	— Ivan Cankar — stran 258
Ne veste, da sije sonce? . . .	Po A. Pronzatu — stran 259
Slomšek o materinskem jeziku	— stran 259
Drugi koncert mladine je za nami	— P. Lovrenc — stran 260
Ugnal jih je (Odlomek Spominov)	— P. Adolf Čadež — stran 265
Bogastvo Cerkve	— Avgust Horvat — stran 268
Naša narodna dediščina	— Dr. Zmaga Kumer — stran 270
Organizacija in problemi poučevanja slovenščine	— Odbor STAV-a — stran 272
P. Bazilij tipka . . .	— stran 274
Izpod Triglava	— stran 278
V času obiskanja . . .	— stran 280
Adelaidski odmevi	— p. Filip — stran 282
Opomini sv. Frančiška	— stran 282
Naša skupna odgovornost (Seminar o alkoholizmu)	— stran 283
Celovške so že napovedane	— stran 284
Večna vez (povest-nadaljevanje)	— Karel Mauser — stran 285

VSEBINA (nadaljevanje):

Potresna nabirka v Kew	— stran 285
Naše nabirke	— stran 287
Izpod sydneyjskih stolpov	
— p. Valerijan	— stran 288
Več takih!	— stran 292
Ob olimpijskem znaku	
— Janez Primožič	— stran 293
P. Hugo se je oglašil	
	— stran 295
Kaj pravite? Odklonjeni botri	
— p. Bazilij	— stran 296
Z vseh vetrov	— stran 297
Kotiček naših malih	— stran 299
Križem avstralske Slovenije	
	— stran 301

rad tudi javno popravil, čim jo je spoznal. Imel je široko slovensko srce, ki je čutilo za narod kot malokatero; dolga leta nesebičnega dela med slovenskim izseljenstvom so za to neizpodbitni dokaz. Vsekozi je bil vnet bорец za narod in vero — za te ideale je kazal neustrašenost tudi kot urednik. Ob vsakem koraku, ob vsaki vrstici. Kdor ga je hotel v tem kaj "poučevati", je slabo naletel. Navadno so skušali to prav taki, ki mu v iskreni narodni zavednosti niso segali niti do kolen. S solzavimi čustvi pri njem nisi kaj opravil, zlasti ne, če je za njimi začutil izrabljanje ljubezni do domovine v druge namene.

Kot je o. Bernard znal ločiti dogmo in božji element v Cerkvi od človeškega, kateremu včasih tudi ni prizanesel, tako je znal vselej potegniti jasno črto med domovino in režimom. Prav tega danes mnogi — vodeni od domačih vplivov — ne znajo ali nečejo znati. Če ga je kdaj kaj bolelo, ga je to nesmiselno metanje v en koš in krivični očitki uredniku, isti očitki, ki so že Cankarju ob vsem razdajanju za narod prizadejali največjo bolečino. Tudi o. Bernard se je najbrž večkrat v življenju spraševal: "Dal sem ti sebe samega, o izseljenski narod, kaj naj bi ti še dal? . . ."

Na zunaj trd in včasih naravnost neizprosena pa je bil mož v notranjosti neverjetno mehak. Le redko je to tudi pokazal. Samo enkrat v vseh letih sem ga videl, da si je obrisal solzo, pa še takrat se je obrnil proč, da bi tega ne opazil: ko se je ob predaji uredništva poslavljajal od tiskarne, kamor je hodil sedemnajst let . . . Tudi tiskarniški lastnik in uslužbenci so mu vlažnih oči segali v roke. — — —

Dr. Debeljak je v zgoraj omenjenem članku napisal:

Glavni pomen MISLI za Avstralijo pa se da oceniti po tem, da se vprašamo: Kaj bi bilo, če bi MISLI ne bilo? Marsikatera družina bi se ne ohranila v velikem morju tujine, če bi ne bilo njih mesečnega obiska. Pa tudi marsikatera vzpodbuda bi ostala nerealizirana . . .

Vemo, da bi MISLI težko obstale, če bi jim toliko časa ne krmaril tako večče pokojni o. Bernard. Zato gre njemu hvala mnogih naših družin. Vsaj ob obletnici smrti se ga posebej spominimo v toplih mislih hvaležnosti in priznanja.

Urednik

**LUČ JE IN BOG JE, RADOST IN ŽIVLJENJE!
SVETLEJŠI IZ NOČI ZASIJE DAN,
ŽIVLJENJE MLADO VRE IZ STARIH RAN
IN IZ TROHNOBE SE RODI VSTAJENJE.**

IVAN CANKAR

Ne veste, da sije sonce? ...

V TO NAŠO VSAKDANJOST, ki tolikokrat zgleda tako siva in turobna, bi vam rad prinesel žarek sonca.

Maurice Lelong pripoveduje:

Na deželi večkrat opazujem tisto podolgovato stavbo brez oken in se mi zdi, da je živa slika današnje družbe, ki je Boga potisnila v kot.

V te stavbe prinesejo na stotine in na tisoče piščančkov, da jih na umeten način hitro zredujejo.

Zdi se, da je enakomerna in stalna električna svetloba učinkovitejša kot sonce, ki blaži in spreminja svoje žarke, da nastajajo letni časi, ki prinesejo naravi tudi počitek.

Ako bi vzeli na dvorišču petelina ter ga zaprli v to prisilno krmilnico, bi zbrani družbi gotovo začel pripovedovati, kako lepo je živeti v naravi, kjer se vsako jutro prikaže sonce.

"Ti si lažnik!" bi mu rekli doraščajoči piščančki. "Zmešalo se ti je!"

Nikdar niso videli sonca, zato je sonce zanje le bajka. Resnica je zanje večstovratna žarnica . . .

Ječa teh nesrečnih piščancev, ki si nič ne želijo sonca, ker ga ne poznajo, je žalostna slika sedanje družbe, ki ne pozna Sonca resnice — Boga.

Mnogim se zdi, da so v tem umetnem rajju, ki ga razsvetljujejo neonske žarnice in žarometi, kar srečni. Kot zadovoljni jetniki grizejo sončna prepovedana jabolka in si pripovedujejo žalostne zgodbe o neštetih sadovih, ki so jih utrgali na prepovedanih drevesih.

Televizijski zasloni so jih omamili. Brenčanje zračnikov in brenenje motorjev jih je upijalo in si ne morejo niti misliti, da je na svetu še kaj lepšega kot njihova umetna sreča, v katero so jih zapeljali prebri-

sani ljudje, ki jih pitajo z reklamami in skrbijo za javno mnenje.

Kako rad bi njim in vam vsem, ki ste se že nalezli takšnega mišljenja in življenja, zaklical:

"Ali ne veste, da zunaj sije sonce?"

Ne morete hrepeneti po njem, ako poznate samo večstovratno žarnico.

"Ali veste, da imamo tudi molitev?"

Kako naj bi zahrepeneli po njej, ako niste nikdar poskusili pravega razgovora z Bogom? Mnogi ste do slej stregli le svojim čutilom in ste kar zadovoljni s svojim umetnim rajem.

Rad bi vam vsem povedal, da sonce sije tudi na vas. Da se je Jezus rodil tudi za vas. Da Bog ljubi tudi vas ter želi, da se z Njim srečujete in pogovarjate.

(Po Alessandru Pronzatu)

Oj, ljubi in pošteni slovenski materinski jezik,

s katerim sem prvič klical svojo ljubeznivo mamo in dobrega ateja,

v katerem so me moja mati učili spoznavati Boga,

v katerem sem prvič častil svojega Stvarnika!

Tebe hočem kakor najdražji spomin svojih staršev hvaležno spoštovati in ohraniti,

za tvojo čast in lepoto skrbeti po pameti, kolikor premorem,

v slovenskem jeziku do svoje poslednje ure najrajši hvaliti Boga,

v slovenskem jeziku najrajši učiti svoje ljube brate in sestre Slovence.

Škof ANTON MARTIN SLOMSEK

DRUGI KONCERT MLADINE JE ZA NAMI

DNEVI pred zadnjo soboto v avgustu so bili v slovenskem verskem središču Sydneya, pri Svetem Rafaelu v Merrylandsu, zelo razgibani. Kako tudi ne, saj smo pripravljali DRUGI VSEAVSTRALSKI KONCERT NAŠE MLADINE. Prireditev je zahtevala dosti skrbi, dela in časa. Lani za prvi koncert sta imela vse to na glavi melbournska patra in po vsem tem jim prav nič ne zavidamo. Sicer je pa tudi ta teden šel telefon med Sydneyem in Melbournom kot za stavo, saj je bilo čim tesnejše sodelovanje za uspeh nujna zadeva obeh verskih središč.

Dvorana ob prezbitarijski cerkvi v bližini, ki smo jo za prireditev rezervirali, je ob velikem zanimanju za koncert postala premajhna. Verjetno bi jo do polovice napolnili samo gostje iz Melbourn, ki so svoji prihod napovedali kar s tremi avtobusi. Tudi v Canberri so Slovenci organizirali svoj avtobus za obisk koncerta. Tako smo se upravičeno ustrašili, da bodo mnogi za slovensko pesem in glasbo prikrajšani, ker bi ne bilo prostora za vse. Nekaj poskusov, da bi dobili večjo dvorano, je padlo v vodo. Šele zadnje dneve pred koncertom se nam je nasmehnila sreča:

Ukrajinci, ki imajo svoj center v Lidcombe, so nam dali na razpolago lastno veliko dvorano.

V petek (27. avgusta) zvečer je prostor okrog slovenske cerkve v Merrylandsu oživel. Dva avtobusa sta pripeljala naše melbournske rojake. Čeprav so bili od dolge poti utrujeni, so prinesli s seboj smeh in dobro voljo. Sydneyski rojaki so jih že čakali in veselili sprejeli za svoje goste: znane in nepoznane so odpeljali na svoje domove. Nekateri so med prišleci odkrili celo svoje stare znance, ki jih niso videli prav od takrat, ko so stopili na avstralska tla.

Sobota, 28. avgusta. Povsod je bilo vse živo. Gostje iz Melbourn so se odpeljali na ogled drugih dveh slovenskih društvenih središč. V Merrylandsu pa so moške in fantje razgrinjali velik šotor in pokrivali cerkveno dvorišče, kjer naj bi bil naslednji dan piknik. Tudi v dvorani je bilo treba če marsikaj pripraviti in urediti. Preko sedemsto stolov, ki smo jih razvrstili, je napravilo veliko dvorano manjšo. Oder je bil okrašen s slovensko in avstralsko zastavo, na zadnji zavesi pa je blestel napis:

SLOVENSKA MAT' ME JE RODILA . . .
SLOVENSKE PESMI PEVALA

Veseli obrazi letošnjih zmagovalcev mladinskega koncerta: sydneyjski ansambel MAVRICA, ki je med razsodniki nabral največ točk.

Napis je ves večer poudarjal glavno misel koncerta: to srečanje mladih je predvsem izraz ljubezni do slovenske pesmi, potem šele tekmovanje naših mladih pevcev in muzikantov.

Popoldne je iz Melbourn prispel še tretji avtobus. V dvorani pa je že vladalo vzdušje koncertnega večera, saj so se nastopajoči vadili ter preizkušali svoje glasove in instrumente. Komaj so se zvrstili. Eno uro pred pričetkom koncerta se je dvorana začela polniti. Ob sedmih so bili zasedeni skoraj vsi sedeži. Navzoči so nestrpno čakali, za odrom pa so se — nekoliko nervozni — sprehajali nastopajoči fantje in dekleta. Rdeči nageljni z vejico rožmarina in slovenskim trakom, ki so jih imeli pripete na prsih, so jih delali še slovesnejše. Poleg šopka je imel vsak tudi listič s svojim imenom in priimkom, da so se med seboj lažje spoznavali.

Po kratkem pozdravu vseh v dvorani — poseben pozdrav je veljal našemu rojaku senatorju Lajovicu, ki je

s svojo soprogo sedel v prvi vrsti — je p. Stanko razložil namen in potek koncerta ter predstavil razsodnike. Ti so sedeli pri posebni mizi pred odrom. Šest jih je bilo: štirje Slovenci (gg. Ludvik Klakočar, Ivan Koželj, Milan Pirc in Stefan Šernek ml), ena Rusinja (Mrs. Olga Snopoff) in ena Avstralka (Sr. Francine, sestra marianistka). Da so vsi v glasbi doma, mi menda ni treba posebej poudariti.

Pred začetkom koncerta je lanskoletni zmagovalc — ansambel DRAVA — predal prehodni pokal. Na častnem mestu je ves koncert čakal, kdo bo njegov lastnik do prihodnjega tekmovanja.

Končno se je zavesa odprla: na odru so bili člani skupine DRAVA (Melbourne), da kot lanske zmagovalci nastopijo prvi. V dvorani so jih navdušeno pozdravili, pa tudi za svojo živahno izvedbo so bili nagrajeni s ploskanjem. — Za njimi je nastopila lanskoletna zmagovalka v solo petju, Suzana Pekol iz Brisbane, in ob

Poleg MAVRICE so se na koncertu predstavile tele živahne skupine: lanski zmagovalci — ansambel DRAVA (desno zgoraj), ansambel VELENJE (leva zgornja slika), ansambel SAVA (levo spodaj) in najmlajši — VESELI PLANINCI (desno spodaj). Vse štiri skupine so iz Melbourn.

spremljavi klavirja ubrano zapela. — Že je čakala na odru nova skupina, SAVA iz Melbourn. Štiri dekleta so medse sprejele le bobnarja. Že v tem je bil ansambel edinstven, podajanje dobro, pevka sproščena. — Za posebno presenečenje sta poskrbela dva fanta iz Melbourn, ki sta zapela v duetu. Kasneje sta se vrnila s pesmijo celo kot čeden par v narodni noši. — Sledila je skupina SVETLA ZVEZDA iz Sydneya. Poje predvsem verske popevke in je njen nastop prijetno deloval. — Prvi del koncerta so zaključili VESELI PLANINCI (Melbourne). Navzoče so posebno navdušili že zato, ker so tako mladi. Harmonikaša je harmonika skoraj prekrila. S tremi dekleti, ki so igrale na piščali

ter dajale skupini poseben pečat, so komaj spravili skupaj starost v povprečju, da so sploh izpolnili pogoje ter smeli nastopiti.

Po krajšem odmoru je bila najprej na vrsti točka sydneyanske pevke, ki jo je spremljal harmonikaš. Posebno lep pogled pa se je nudil prisotnim, ko se je na odru pojavila dolga vrsta melbournskih GLASNIKOV. Vsi smo občudovali njihovo ubrano petje, predvsem pa jasno izgovorjavo. Gotovo jih je lepo slišati tudi v cerkvi v Kew, kjer večkrat prepevajo. — Nastop sydneyanskega ansambla MAVRICA je tudi navdušil. Fantje so se morali po lanskem koncertu res zavzeti in pripraviti. — Za njimi nam je komaj trinajstletna pevka

Med sabo so se pomerili tudi pevci . . . Lanska zmagovalka Suzana Pekol ob spremljavi Celeste Fabian (desna slika), Majda Špacapan s spremljavo harmonikaša Jožeta Turka; in prijeten "parček" — četudi oba fanta: Ivan Koroša ter Mario Gomizely.

iz Melbourne ob spremljavi harmonike prijetno zapela dve pesmi. In že se nam je predstavila zadnja skupina nastopajočih: ansambel VELENJE iz Melbourne. Tudi ti fantje so se odrezali, da zaključek koncerta ni bil klavrn. Kar žal nam je bilo, da je zmanjkalo mladine. Še bi jih poslušali, četudi je koncert trajal že polne tri ure. Seveda ni bilo ves čas le petje in igranje: kratki intervjuji z mladino so povezavali posamezne nastope ter smo jim vsi tudi z zanimanjem sledili.

Z zaključkom nastopov pa ni bilo konca nestrpnega pričakovanja. Razsodniki, ki so ocenjevali po svojem glasbenem znanju in vestni presoji, so seštevali svoje točke, ki naj odločijo zmagovalce. Tudi letos so ocenjevali po istem principu kot lani, le da so po dogovoru izpustili Phrasing, ker se nanaša domala le na klavirsko glasbo. Po deset točk od vsakega razsodnika je dobil lahko sleherni nastop za Expression, Balance, Dynamics, Tempo, Technique in Choice, ocenjevanje nastopa samega (Presentation) pa je nudilo 30 točk. Največ možnih dobljenih točk od vseh šestih razsodnikov skupno bi bilo torej za vsak nastop 540. Intervju pri ocenjevanju ni prišel v poštev.

Po nekaj minutah je stopil na oder predsednik razsodišča, g. Klakočer. V nekaj toplih in iskrenih ter klenih besedah je povedal, da smo lahko ponosni na našo mladino, saj je pokazala s tem koncertom zares veliko. Predvsem pa je izrazila svojo ljubezen do slovenske pesmi. Na oder smo nato povabili senatorja Lajovica, ki je — vidno navdušen ob doživetju lepega večera — sprejel nalogo izročanja pokalov zmagovalcem.

Če bi gledali na pogum, trud in ljubezen do domače pesmi, bi prav vsi nastopajoči zaslužili prvo mesto. Takšnega tekmovanja pa ni in naj bo še tako drugotnega značaja prireditve. Glavni namen tega vseavstralskega mladinskega koncerta je le srečanje mladih, zadovoljstvo nastopa, veselje udeležencev, ohranjevanje naše pesmi. Izbiranje zmagovalcev je tu z namenom, da se mladina še bolj potruji ter ima tudi v tej tekmi za prvo mesto svoje veselje. Tudi za te naše koncerte naj velja, kar je povedal Francoz de Coubertin, ustanovitelj modernih olimpijskih iger: **"Ni važno zmagati — važno je sodelovati!"** Le na ta način bo mladino združevalo tudi tekmovanje, izbrani razsodniki, ki jim lahko zaupamo, da se trudijo nepristransko deliti točke, pa ne bodo deležni morebitnih neutemeljenih očitkov.

Med ansambli je to leto zmagala MAVRICA s pridobitvijo 475 točk, ter je tako sprejela za eno leto prenosni pokal (poleg lastnega seveda). Za njim se je uvrstila DRAVA s 450 točkami ter sprejela pokal za drugo mesto. Med pevske skupinami so GLASNIKI s 397 točkami premagali SVETLO ZVEZDO, ki je došla 368 točk. Med solisti pa je letos zmagala IRENA KUŽNIKOVA s 404 točkami.

Poleg pokalov so zmagovalci prejeli letos tudi denarne nagrade, ki so jih darovali: Dr. M. Coby (Cabratta), Dušan Lajovic (Strathfield) ter Theodore Travel Service (Darlinghurst).

Irena Kužnikova, letošnja pevska zmagovalka, poje ob spremljavi harmonike Martina Konda

Z mnogimi nepozabnimi vtisi smo se vračali od koncerta. V srcu pa smo — poleg ponosa — nosili tudi željo, da slovenska pesem med našo mladino v Avstraliji ne sme umreti. Ko smo bili naslednji dan po maši zbrani na veselem pikniku v Merrylandsu, ki smo ga pripravili za vse goste iz Melbourne in Canberre, so se naši pogovori še vedno ustavljali ob doživetju preteklega večera. "Lepo je bilo", smo si govorili. In prav nič ponarejenega ni bilo v tem kratkem stavku.

Bog te živi, naša mladina! Iz srca ti izrekamo svojo zahvalo v upanju, da se zopet srečamo na vseavstralskem koncertu v prihodnjem letu!

P. LOVRENC

Na II. MLADINSKEM KONCERTU so nastopili:

DRAVA (Melbourne):

John Zemljic (vodja), 16
John Škofič, 19
Frank Prosenik, 18
Ciril Čampelj, 16
Drago Prosenik, 13

SAVA (Melbourne):

Maria Mandelj (vodja), 16
Lil Prosen, 18
Sharron Bolton, 17
Bojan Pinterič, 16
Anna Mandelj, 21 (pevka)

Tudi za pogled lepa pevska skupina so bili melbournski GLASNIKI (zgornja slika), ki so letos premagali sydneyško SVETLO ZVEZDO.

Naj bi ta mladost pomladila upanje tudi v vseh fistih, ki v bodočnosti vidijo več teme kakor luči! Dokler mladi ljudje igrajo in pojo, je do teme še daleč. Sonce je še visoko!

KAREL MAUSER

SVETLA ZVEZDA (Sydney):

Henry Stariha (vodja), 16
 Marko Stariha, 15
 Andrej Konda, 11
 John Kobal, 16
 (pri orglah namesto Miriam Bavčar, 15)
 Ciril Košorok, 21
 Pevci:
 Anita Franetič, 16
 Leanne Menič, 14
 Irena Kobal, 13
 Jenny Stariha, 13
 Irena Kužnik, 15

VESELI PLANINCI (Melbourne):

Branko Tomažič (vodja), 12
 Igor Tomažič, 14
 Johnny Mamilovič, 12
 Fabian Klančič, 10
 Loreta Mamilovič, 13
 Eda Tomažič, 18
 Tatjana Klančič, 14

GLASNIKI (Melbourne):

Robert Moody, 15
 (pri orglah namesto vodje Walterja Pahorja, 21)
 Ivan Koroša, 17
 Marjan Koroša, 15
 Mario Gomizely, 19
 Pevci:
 Helena Čampelj, 15
 Irena Lončar, 16
 Anita Žele, 15
 Mary Žele, 14
 Eda Tomažič, 18
 Silvia Žele, 15
 Anica Špacapan, 18
 Majda Špacapan, 13
 Romana Damiš, 15
 Miriam Kirn, 17
 Majda Gjerek, 13
 Irena Birsa, 14
 Frank Gombač, 16
 Jože Celhar, 17

MAVRICA (Sydney):

Martin Konda (vodja), 17
 Henry Stariha, 16
 Marko Stariha, 15
 Franci Mramor, 15
 Andrej Konda, 11
 Irena Kužnik (pevka), 15

VELENJE (Melbourne):

Ivan Koroša, 17
 Marjan Koroša, 15
 Mario Gomizely, 19
 Frank Gombač, 16
 Robert Moody, 15

PEVCI lastnih nastopov:

Suzana Peko, 16 (Brisbane)
 Ivan Koroša, 17
 ter Mario Gomizely, 19 (Melbourne)
 Irena Kužnik, 15 (Sydney)
 Majda Špacapan, 13 (Melbourne)

Spremljiva:

Celesta Fabian, 17 (Sydney)
 Martin Konda, 17 (Sydney)
 Jože Turk, 15 (Melbourne)

Ugnal jih je

Tu je odlomek iz SPOMINOV frančiškanskega patra **Adolfa Čadeža**, ki je pred prvo svetovno vojno deloval v Carigradu, po vojni pa v Sveti deželi, kjer je med zadnjo vojno tudi umrl. Njegovi spomini so zanimivi in dovtipni, pripoveduje pa jih tako iskreno preprosto, da iz njih doživeta zgodba kar diha.

LETA 1910 so me predstojniki nenadoma poslali v Žabnice na Koroško, da bi tam prevzel oskrbovanje župnije in božje poti na Višarjah. Žabnice ne leže v misijonski deželi, toda zgodilo se mi je toliko zanimivega, da bi bilo škoda pozabiti. Dušno pastirstvo je bilo pa tam čisto misijonsko.

Ko bi vnaprej vedel, kakšne težave me čakajo v Žabnicah, bi predstojnike gotovo prosil, naj koga drugega pošljejo tja.

Ko sem bil že eno leto v Žabnicah, mi je zapupal celovski škofijski tajnik, da je deželna vlada na Koroškem storila vse, kar je mogla, da ne bi prišli v Žabnice redovniki s Kranjskega. Sam deželni glavar baron Hein je pisal na škofijo, da sicer nimajo nič proti prihodu redovnikov v Žabnice, le Kranjci ne smejo biti. Jaz imam pa ravno to napako, da sem Kranjec.

V Žabnice sem prišel sredi januarja, v najhujšem mrazu. Trbiški dekan mi je v navzočnosti ključarjev izročil župnijo.

Ker je bilo župnišče čisto prazno, sem se začasno naselil v hiši z gledne Ehrlichove družine. Bili so zavedni Slovenci. Slučajno smo se poznali že iz Carigrada.

"Veste, gospod pater", mi reče v soboto opoldne stari gospod Ehrlich, "da so naščuvali ljudi,

da bodo jutri skupno zapustili cerkev, ko boste prišli na prižnico. Menim, da vam moram to povedati, da boste pripravljeni".

"Lepa hvala, gospod Ehrlich, da ste mi povedali", mu rečem. "Bom vse preudaril, pa tudi Bogu se bom priporočil".

Takrat sem bil v Žabnicah še sam. Pozneje je imel priti še en pater za kaplana in en brat za kuharja. Hodil sem v pisarno vsako jutro in vsako popoldne, da delo ni zastajalo, obenem sem pa opremljal stanovanje, pripravljal živež in drva in vse, kar spada zraven.

Ko sem bil v soboto popoldne v pisarni, me obišče neki Snedec, s katerim sva se že od prej poznala.

"Kajne, gospod pater", me smehljaje vpraša, "jutri se boste ljudem predstavili in boste imeli primeren nagovor?" Mož je dobro vedel, kaj se pripravlja, ni se mu pa sanjalo, da to tudi jaz vem.

"Prav gotovo", mu odgovorim.

"Kaj boste pa povedali?"

"Nekaj prav lepega".

"Pa ne bi mogel tega jaz že danes zvedeti?"

"To pa že ne. Pridite jutri ob devetih k maši, pa boste vse slišali in videli!"

Naredil sem bil že svoj bojni načrt. Vse sem

natanko premislil in sklenil, da se bom svojega načrta trdno držal. Bil sem radoveden, pa tudi v skrbeh, kako so bo bitka končala.

Takoj sem spoznal, da je Snedec med generali v nasprotnem taboru, zato sem bil do njega tako molčeč. Moj edini zaveznik je bila Ehrlichova družina, posebno stari gospod, kateremu bom hvaležen vse žive dni.

Da je božja pomoč na moji strani, sem spoznal še isti večer.

Ko se je že stemnilo in sem hotel zapreti pisarno, prideta neka ženina in nevesta, ki sta želela biti oklicana že naslednji dan. Četudi ni bil primeren čas za vpisovanje, sem ju nemudoma sprejel. Ženin je bil že prileten vdovec, nevesta pa čisto mlada sosedova hči. To bo nekaj za radovedne Žabničane! Kako sta mi ta dva prav prišla, ne morem povedati. Bila sta kot vaba na trnku, kot pomožne čete za odločilno bitko.

Naslednji dan smo pri maši brali evangelij o svatbi v Kani Galilejski. Ob devetih je bila cerkev polna. Vsi, ki so le mogli z doma, so prišli k maši. Večinoma so prišli iz pobožnosti, nekateri pa tudi zato, da bi videli, kako bodo v cerkvi demonstrirali zoper novega župnika in mu s tem pokazali, naj se pobere, od koder je prišel.

Za nezadovoljnež se je skrivala liberalna deželna vlada, očitno pa so jo ščuvali nadučitelj in njegovi pristaši, ki so dobili migljaje od okrajnega glavarstva.

Točno ob devetih sem bil v zakristiji in blagoslovil vodo, kakor je tam navada. Ko je odzvonilo, sem šel k oltarju, da opravim "asperges", kropljenje ljudi z blagoslovljeno vodo. Blagoslavljat sem jih šel po cerkvi do glavnih vrat in nazaj. Škropil sem najprej moško stran. V prvi klopi je stala Ehrlichova družina. Stari gospod se mi je zdel žalosten in v skrbeh, češ, kako se bo vse to končalo. Resno sem poškopil klop za klopjo. Opazoval sem, kako so se moški križali in obenem nasmihali, češ, še malo naj počaka tuji menih, pa mu bomo že pokazali, kje je najbližja pot nazaj na Kranjsko. Jaz sem jih pa prav prijazno gledal in si mislil: le malo počakajte, pa boste postali moje dobre ovčice . . .

Nato sem prišel na žensko stran. Spet sem škropil vrsto za vrsto gosposko oblečenih žensk; večinoma so imele klobuke. Opazovale so me po-

zorno in zdelo se mi je, da ne gledajo tako hudo, kakor moški. Marsikatera je po strani jezno pogledovala na moško stran. Ves "asperges" sem opravil prav počasi, kar je bilo že v mojem bojnem načrtu. Če bo pridiga kratka, naj bo blagoslov daljši, da se hudobnemu duhu vsaj malo moč prikrajša.

Maševati nisem mogel nič kaj pobožno, saj so mi misli vedno uhajale na pridigo, ko se bomo pomerili.

Ko pri maši preberem evangelij, slečem mašni plašč kar pred oltarjem in ga položim poleg keliha, nato pa jo mahnem naravnost na prižnico. Pred pridigo molim počasi običajni očenaš in gledam, če ljudje že uhajajo ven. Ko se obrnem proti ljudstvu, vsi vstanejo.

"O, ve koroške grdobe", si mislim, "ali res hočete uiti ven?"

Nemudoma pograbim oklicno knjigo in začnem oklicevati starega vdovca in mlado nevesto. Vsi debelo pogledajo in pazno poslušajo, ker jim o tej ženitvi ni bilo še nič znanega. Nato berem še oznanila za prihodnji teden. Ljudem se je malo čudno zdelo, saj so se poprej oznanila in oklici brali po pridigi, vendar niso mogli nič narediti. Nato začnem z branjem evangelija; berilo sem nalašč opustil.

Med evangelijem zapazim nemir med moškimi. Spogledovali so se med seboj, se dregali s komolci, češ, kaj še čakamo, in cincali. Posebno nemirna sta bila Snedec med pevkami na koru in nadučitelj Roblek med šolskimi otroci pred klopmi.

Ko odložim knjigo, se vse ženske usedejo, moški pa ostanejo stoje v klopeh. Dogovorjeni so bili, da bodo odšli iz cerkve, ko se bom začel predstavljati. Jaz pa nisem zinil niti besede o sebi, ampak sem mirno začel govoriti o ženitvini v Kani Galilejski. Pravil sem jim, kdo se je tam ženil in kdo je bil povabljen. Pripovedoval sem, da gostje okrog mize niso sedeli, ampak je vsak imel blazino in je na njej ležal in kar z golo roko zajemal iz skupne sklade. Ljudem je bilo prav všeč, ko so poslušali, kako so Judje okrog mize ležali in z golimi rokami velike kose mesa iz sklade vlačili in tako pridno pili, da je vina prav kmalu zmanjkalo in da je Marija svojemu Sinu milo potožila: "Vina nimajo . . ." Pri poslušal-

cih sem na obrazih videl, da so se nekaterim sline cedile po polnih loncih mesa in po polnih vrčih vina.

Kar so se začeli moški v zadnjih treh klopeh počasi riniti proti vratom. Za njimi se dvignje še druge tri klopi in počasi drsajo za prvimi.

Toda sovražne bojne trume so se pomikale le nerodno in neodločno. Šli so par stopinj proti vratom, pa se ustavili in gledali na prižnico, da bi videli, kaj bom rekel. Zijali so tudi na žensko stran, da bi videli, kaj menijo ženske.

Jaz sem pa mirno dalje govoril o ženitnini. Pravil sem ljudem, da stari narodi niso poznali ne žlic, ne vilic, pač pa so dobro poznali ples in godbo. Niso plesali v parih, ampak posamezni. Tako vemo iz svetega pisma, da je hči Herodijade zelo lepo pa tudi zelo razuzdano plesala in je bila Herodu tako všeč, da ji je bil pripravljen dati polovico svojega kraljestva.

Medtem je stvar v cerkvi postajala vedno bolj živa. Moški so rinili proti vratom, gledali pa nazaj po cerkvi in vlekli na ušesa, da ne bi preslišali, kako so Judje v Kani Galilejski jedli, pili in plesali. Ženske so vstajale v klopeh in se obračale nazaj, da bi videle, kakor se bo upor končal. Miren sem bil samo še jaz na prižnici. Do sedaj je šlo vse po mojem načrtu. Pač pa sem pridno opazoval nasprotnega generala Snedca in Robleka.

Med splošnim nemirom so prvi moški pricin-

cali do cerkvenih vrat. Na ta trenutek sem stavil vse. Niti Amen nisem rekel, ampak sem jo pobral s prižnice. Tekel sem po stopnicah h glavnemu oltarju. Malo je manjkalo, da nisem padel.

Po cerkvi je nastal splošen šum in smeh. Jaz sem mirno nadaljeval z mašo. Ni bila moja skrb, kaj bo sovražnik počel po bitki. — — —

“O, ko bi vi videli, kaj se je godilo za vašim hrbtom”, mi je smeje pravil gospod Ehrlich po maši. “Nekdo je naglas zaklical v cerkvi: ‘Glejte no, glejte no, to kranjsko grdoba! Ta tudi beži iz cerkve, pa še teče! . . .’ Vsi ljudje v klopeh so vstali, da bi videli, kam jo boste pobrali. Ko pa so videli, da ste šli naravnost k oltarju, je nastala splošna zmešnjava. Možje, ki so bili zunaj klopi, niso vedeli, ali bi šli naprej ali nazaj, ženske pa so se jim na glas smejale. Kar jih je bilo v klopeh, so se potuhnili in prijeli za rožne vence in mašne knjižice. Samo par moških, ki so že za kljuko držali, je šlo skozi vrata in eden je rekel: ‘Jaz že tako nisem hodil v cerkev in tudi ne bom več prišel, če me bo tudi Roblek prosil. Da nam je pa ta kranjska grdoba s prižnice ušla, je pa le malo preveč’ . . .”

Prihodnjo nedeljo je bila cerkev spet polna. Imel sem prav kratko pridigo. Dogodka prejšnje nedelje sploh nisem omenil.

Vsak nedeljo sem pa med “asperges” Boga hvalil, da se je moj bojni načrt prvo nedeljo tako lepo obnesel.

Svete Višarje, najvišja slovenska božja pot — v oskrbi žabniške župnije

Bogastvo Cerkve

V ZADNJEM ČASU je središče krščanstva, Sveti sedež, večkrat predmet kritike glede premoženja, češ da poseduje veliko naložbe v gotovini, ima veliko nepremičnin, velike vrednosti v muzejih in cerkvenih zgradbah. Nekoč so taki očitki prihajali od Cerkvi nasprotnih elementov, predvsem framasonov in različnih levičarskih skupin.

Po koncilu, posebej še v zadnjih letih, je prišlo nekako v navado razpravljanje o tem premoženju tudi med katoličani, predvsem med duhovniki in laiki, ki pripadajo tako imenovani skupini tretjega sveta ali skupinam "katoličanov za socializem".

Veliko govorijo o revni Cerkvi, o Cerkvi revežev. Cerkev mora biti revna kot so reveži, se popolnoma istovetiti z njimi. Zato se mora odpovedati tvarnemu premoženju, ker je le-to ovira, da se dandanes široke množice revnih ne morejo približati Cerkvi, ker jo obtožujejo kapitalizma in navezanosti na bogastvo. Po njihovem naj bi se Cerkev ne trudila več za tvorni dvig in izboljšanje življenjskih pogojev revnih, to je za rešitev socialnega vprašanja, ampak se sama podala in uvrstila na raven revnih. Ta korak bi moral najprej narediti Vatikan, središče Cerkve, potem pa bi morale nujno slediti vse krajevne Cerkve.

Dohodki in bogastvo Vatikana

Pri teh razpravljanih se postavlja vprašanje, česa se naj znebi Cerkev, Vatikan, da bo središče revne Cerkve? Na to konkretno nihče ne odgovori, skoraj vsi pa imajo za "zanesljive" vire različne publikacije, ki obravnavajo cerkvene in vaticanske finance ter premoženje.

Na vse te pojave sumničen in pretiravanj je Sveti sedež že večkrat odgovoril, da **nima nobenih delnic** podjetja FIAT ali Lancia, Italcementi, Alfa Romeo ali IRI. Ima pa manj kot en odstotek delnic v podjetju Italgas, Snia Viscosa in Montedison. Prav tako ne kontrolira nobene italijanske ali druge banke ali zavarovalnice. V kolikor gre za naložbe prihrankov, so ti naloženi v švicarskih in ameriških bankah zaradi mednarodnih potreb Cerkve, predvsem za izredne podpore in pomoč potrebnim in za misijonske namene. Te-

koči računi, ki služijo za kritje dnevnih potreb Cerkve, so vsi v italijanskih bankah in tudi niso nobena tajnost.

Strokovnjaki, ki poznajo položaj, pravijo, da so finance središča Cerkve zelo skromne. To priznavajo tudi nasprotniki Cerkve, če so iskreni. Londonski, Cerkev nenaklonjeni liberalni tednik "The Economist" je v številki dne 26. septembra 1970, stran 36, poročal, da je letni proračun, s katerim razpolaga Pavel VI. za plače svojih uslužbencev, zelo skromen. Razpolaga komaj s 700.000 angleških funtsterlingov letno, da s tem plača nad tisoč vaticanskih uslužbencev, kardinale, nunciije in uslužbence cerkvenih ustanov. To je veliko manj kot lahko razpolaga za plače svojih uslužbencev povprečna občinska uprava srednjega velemesta.

Nekateri se spotikajo nad vsoto, ki jo Cerkev razdeli letno med revne in potrebne ter v misijonske namene. Tudi v tem primeru se zelo pretirava. Cerkev zbere letno približno pet milijonov dolarjev za misijonske namene, kar razdeli kongregacija za evangelizacijo ljudstev za kritje nujnih potreb misijonarjev, za gradnjo svetišč, šol, zavetišč in bolnic po vsem svetu. Ta denar ne prihaja iz vaticanskih virov, ker bi ne zadostovali, kakor tudi ne denar, ki ga papež potrebuje za administrativne potrebe Cerkve. Pri tem sodelujejo vsi katoličani iz letnimi nabirkami, predvsem pa karitativne ustanove (kot so Misereor, Caritas Internationalis in podobne). Tudi iz teh zbranih sredstev daje Cerkev denarno pomoč ob različnih izrednih potrebah. Pri tem je zelo hvalevredno, da verniki nekaterih gospodarsko razvitih dežel veliko prispevajo za potrebe vesoljne Cerkve. Če pa vsote teh nabirk primerjamo z vsotami, ki jih naberejo in razpolagajo z njimi različne krščanske ločine, vidimo, da je tudi tukaj položaj katoliške Cerkve zelo skromen.

Svetišča in muzeji niso vir dohodkov

Nekatere oporekovalce motijo tudi umetniško ali dobro opremljena svetišča in bogate muzejske zbirke kljub temu, da niso zgrajene ali zbrane v naših dneh. Skozi vsa pretekla stoletja so verni dali izraza svoji veri tudi z gradnjo dostojnih svetišč. Posebno v srednjem

veku je zrastle največ mogočnih katedral in hramov božjih. Opremljeni so z največjim bogastvom, ki so ga takrat ljudje premogli. Tudi na ta način in s temi sredstvi so hoteli izpričati svojo vero. Po mnenju naše dobe so to bile neproduktivne investicije; a takrat je bil odnos ljudi do tvarnih dobrin precej drugačen kot dan-današnji. To nam pričajo tudi sodobne gradnje svetišč in sodobna cerkvena arhitektura.

Dragocenosti, ki se nabajajo v različnih cerkvah po svetu, in znamenitosti, zbrane v muzejih, Cerkev ne prinašajo nobenih dohodkov, njihovo vzdrževanje in ohranitev pa je vezano samo s stroški. Vstopnine v muzejih, v kolikor so uvedene, še daleč ne pokrijejo realnih stroškov.

Ker so znamenita svetišča in muzeji poleg verskih tudi zgodovinske zanimivosti in v naših časih velika turistična vaba, jih obiskuje mnogo ljudi. Tako so gotovo eden glavnih virov dohodkov za novo turistično industrijo in vir tujih deviz za mnoge države. Kot že rečeno, pri tem Cerkev nima nobenih tvarnih koristi, niti jih ne išče, pričakuje pa, da bi obiski teh krajev utrdili vero v obiskovalcih, jih spomnili na Boga in jih vzpodbujali za ideale tistih, ki so ne spomenike postavili, skoraj vedno v kaj nenaklonjenih okoliščinah.

Cerkev naj proda . . .

Kljub temu, da Cerkev nima nobenih tvarnih dohodkov od znamenitih svetišč in drugih zgodovinskih spomenikov, se pogosto slišijo mnenja in priporočila, da jih naj proda in izkupiček razdeli med reveže. To bi naj bil prvi korak na njeni poti zblizanja z reveži.

Recimo, če bi Cerkev prodala vse zlato in umetnine, vse kar je zbranega v cerkvah in muzejih, ki spadajo pod njeno upravo in varstvo, ali bi bil potem rešen problem revščine na svetu? Bi bilo manj lačnih? Nikakor ne! Dobljeni denar bi se razdelil, prejemniki bi ga porabili, nekaj časa morda nekoliko boljše živeli; ko bi ga porabili, pa bi ostali na istem kot prej. Pred leti so v Sao Paulo v Braziliji nekateri predlagali takratnemu kardinalu Rossiju, naj proda katoliške šolske zavode svoje škofije in denar razdeli med reveže. Kardinal je predlog odklonil z motivacijo, da izkupiček ne bi za dolgo časa pomagal množici revežev, vzgoja, ki jo nudijo ti šolski zavodi, pa je stalna pomoč mladim, da si sami pomagajo iz revščine k boljšemu življenju. Katoliške šole res nimajo namena trenutno pomoči potrebnim, je pa njihova pomoč trajne življenjske vrednosti. Ta zgled in odločitev brazilskega kardinala velja tudi za vse druge primere cerkvenega premoženja in ustanov.

Bi bilo kaj boljše, če bi se izkupiček iz prodanega cerkvenega premoženja vložil za gradnjo novih tovarn in zaposlil tisoče delavcev? Tudi v tem primeru je odgovor negativen. Gospodarska rentabilnost ali donos ne bi bil večji, kot ga prinaša turizem, za katerega so ta

svetišča in muzeji najbolj privlačni. Nove tovarne v nobenem primeru ne bi zaposlile več delavcev kot jih danes zaposluje turistična industrija, to je: promet, hoteli, restavracije, trgovine, zabavišča, vodniki in podobno. Isto velja tudi za dotok finančnih sredstev in deviz.

In če bi res prodali vse dragocenosti, kot priporočajo in zahtevajo nekateri, bi bilo to zadosti? Ali ne bi potem še prišli s priporočilom in zahtevo, da se naj prodajo tudi cerkvene stavbe, pa čeprav že z golimi stenami? In končno: ali imajo sedanje generacije pravico razpolagati na tak način z dediščino preteklosti, h kateri niso nič prispevale? Gotovo ne! Vse to morajo ohraniti nedotaknjeno poznejšim rodovom kot pričevalce vernosti preteklosti in vzpodbudo za smisel žrtvovanja in odpovedi osebni blaginji.

Dolžnost vernikov

Če gledamo objektivno na življenjsko realnost, moramo priznati, da Cerkev kljub vsemu vpitju nekaterih živi v skromnih razmerah. Nima dovolj za sproti, a potrebe stalno naraščajo. To se še posebej pozna po drugem vatikanskem koncilu. Ljudje od Cerkve pričakujejo več in tudi potrebujejo več. Zato se v okrilju Cerkve ustanavljajo nove ustanove in organizacije, da tako lahko izvršijo svoje poslanstvo časa in potrebam primerno. Vzdrževanje in poslovanje teh ustanov zahteva tvarna in finančna sredstva. In teh ni dovolj. Sedanji papež Pavel VI. je v svojih govorih že večkrat omenil, da papež ni bogat, kot nekateri mislijo in trdijo. Ima veliko težav in skrbi, da lahko krije stroške ustanov in služb v središču vesoljne Cerkve.

Glede revščine, ki jo nekateri zahtevajo od Cerkve, je Pavel VI. že v nagovoru v splošni audienци 24. junija 1970 rekel, da opaža in se zaveda, da je v naših dneh vse navezано na pridobivanje in uživanje tvarnih dobrin, istočasno pa javno mnenje znotraj in zunaj Cerkve pričakuje, da se vedno bolj pokaže evangelijska revščina prav v središču, kjer se evangelij oznanja, to je v uradni Cerkvi, na Apostolskem sedežu. Nadaljuje, da se zaveda te zahteve in ji skuša z božjo pomočjo in milostjo ustreči. Odpovedi tvarnim dobrinam se stopnjujejo, to so že pokazale mnoge reforme. Prav tako pa pričakuje in prosi, da verno ljudstvo razume potrebe Cerkve, ker gre za dobro vernikov in resnične Cerkve. Tvarne potrebe Cerkve imajo za posledico iskanje, kako jih zadovoljiti, a **niso nikoli same sebi namen**, ampak služijo za namene duha, za vzvišene cilje, ki že sami postavljajo omejitve pri uporabi teh tvarnih sredstev ter vzbujajo velikodušnost pri onih, ki so se postavili v službo duš.

Katoličani ne smemo preslišati tega klica in prezreti potreb Cerkve. Moramo ji pomagati. Zavedati se moramo, da v veliko primerih druge veroizpovedi prispevajo za vzdrževanje svojih verskih ustanov veliko več kot katoličani. Ne pozabimo, da je Cerkev skupnost

božjega ljudstva, nadnaravna ustanova, ki za uresničenje svojega poslanstva potrebuje tudi stvarna sredstva. In teh ji verniki ne smemo odreči.

Morda je že prišel čas, da katoliški laiki prevzamejo dolžnost reševanja tvarnih potreb Cerkve, tako v središču kot pri krajevnih Cerkvah. Zaradi pomanjkanja duhovniških poklicev in vedno večje obremenitve du-

hovnikov pri dušnopastirskem delu se bo v bodoče ta potreba še povečala. Končno je potrebno zbrati finančne virov, da bo Cerkev za evangelizacijo imela na razpolago vsa potrebna sodobna sredstva, če hočemo, da se bo vera lahko učinkovito posredovala in ohranila bodočim rodovom.

AVGUST HORVAT

NASA NARODNA DEDIŠCINA

Med knjižicami predavanj študentovskih sestankov pri ljubljanski frančiškanski župniji nad tromostovjem je izšla tudi ena z naslovom KAM BI S TO FOLKLORO? Njena zanimiva vsebina je predavanje DR. ZMAGE KUMER, ki ves svoj študij posveča narodnemu izročilu. Tu je nekaj odlomkov, ki naj tudi nam v zdomstvu pomagajo do pravega ocenjevanja in spoštovanja narodne dediščine.

KO SO NEKOČ Otonu Župančiču očitati, da se odtujuje domovini, ker živi preveč na tujem, je odgovoril:

**Jaz sem globokih korenin,
vem, da sem svoje zemlje sin,
zato se ne bojim daljin.**

Imeti korenine, to je tisto! Vse kar raste, mora biti nekje zakoreninjeno. Vse novo raste iz starega, današnji dan iz včerajšnjega, sedanost iz preteklosti. Naša doba daje prednosti vsemu, kar je mlado, kar je novo. Če rečeš nečemu ali nekemu, da je star, si ga že skoraj razvrednostil. Zato si mnogi tako zelo prizadevajo, da bi bili z vsem na tekočem, po najnovejši modi. Kadar lahko nekaj označiš kot najnovejši dosežek znanosti in tehnike, kot najnovejšo smer v umetnosti, kot idejo, ustrezno najnovejšim miselnim tokovom, dobi stvar takoj pozitivni predznak, velja za sodobno, za napredno, torej za nekaj vrednega, pomembnega. In vendar ni vse novo že tudi dobro, prav tako kot ni vse staro načeloma zanič, neuporabno. Naš pogled seveda mora biti uprt v prihodnost in stati moramo z obema nogama v sedanosti, vendar se je treba zavedati, da nismo samo od danes, marveč imamo korenine globoko v preteklosti. Naš današnji materialni in duhovni svet ima za temelj izročilo rodov, ki so bili pred nami, prav tako bodo prihodnji rodovi gradili na tem, kar jim bomo zapustili mi.

Mlad človek, ki je pravkar stopil v življenje, ki je tako rekoč šele na pragu in ima vse pred seboj, ki je poln upanja, pričakovanja in načrtov, le težko sprejme to resnico. Najraje bi zbrisal tablo in začel vse nanovo. Saj je tudi vsaka pomlad kakor nov začetek. Navidez požene vse iz goličave, od tam, kjer se zdi, da nikoli ni bilo ničesar. Če hočeš zagledati korenine, je treba pogledati pod površino, zaorati na globoko.

Mnogi mladi ljudje nimajo pravega razumevanja za

izročilo, ker so prepričani, da jim ne more ničesar dati, da je zanje brez pomena. Vzrok za tako odklonilno stališče je deloma tudi v pretiranj svobodoljubnosti, ko se hoče človek osvoboditi slehernih vezi, družinskih, rodovnih, domačijskih ali narodnostnih, in še bolj vsega, kar bi ga vezalo na prejšnje rodove. Nasprotja med generacijami so obstajala v vseh časih, vendar so v našem času posebno zaostrena, ker so se življenjske okoliščine bistveno spremenile. Tisto, kar se je nekdanj zdelo zanesljivo, trdno, nespremenljivo, se je zdaj v temeljih zamajalo. Drugi vzrok za to, da nekateri ne marajo izročila, pa bo bržčas v neznanju. Ne moreš ceniti, česar ne poznaš.

Kaj in kakšno je naše slovensko izročilo, naše ljudsko izročilo? Kaj nam more dati, otrokom tega nemirnega, po vseh užitkih hlatajajočega časa? Kaj more pomeniti sodobnemu človeku, povezanemu z vsem svetom in segajočemu v vesolje? Kaj mu more pomeniti na primer dejstvo, da se je rodil prav na tem koščku zemlje in da se zgodovina ne začne šele z njegovim življenjem?

Beseda "izročilo" že sama pove, da gre za nekaj, kar smo prejeli od prednikov, torej za neko dediščino. Vsaka dediščina pa nalaga tudi odgovornost. Ne smemo je pomendratiti in razdreti kot nespametni otroci igračo, marveč jo moramo ohraniti tistim, ki bodo prišli za nami. Ko izročilo prehaja iz roda v rod, se ga nekaj odkruši, to in ono se spremeni, se oblikuje nanovo. Taka je pač zakonitost življenja. Zato vemo, da se ne bo vse, kar imamo danes, ohranilo za zmerom in nespremenjeno kot okamenina. Kljub temu naše razmerje do izročila ne sme biti lastniško, ne smemo si domišljati, da imamo pravico z njim narediti, kar hočemo. Saj ga nismo prejeli v last, marveč smo samo začasni posestniki, dano nam je v upravljanje, v uživanje, potem pa naj bi ga zapustili zanamcem.

Vse to zveni kot prazno leporečje in sladkobna romantika, če nam je pred očmi samo židana ruta, kranjski cekar, poslikana skrinja in podobno. V resnici se pravo razmerje do ljudskega izročila ne kaže v sentimentalnem varovanju teh nekaj predmetov, marveč v spoštljivosti do vsega, kar smo podedovali od rodov pred nami. Človek, ki zna prav ceniti izročilo, bo imel občutek tudi za okolje, v katerem živi, do slovenske zemlje, tega čudovitega koščka sveta, kjer je — po Cankarjevih besedah — Bog stresel polno prgišče lepote, ki mu je ostala po stvarjenju sveta. Ni in ne more biti nazadnjaško, če se čutimo zrastle s to zemljo, če se trudimo za resnični napredek naše domovine in ne dopustimo uničevanja njenih naravnih lepote, njenega naravnega bogastva. (. . .) Resnično se premalo zavedamo, kolikšno bogastvo imamo v naravnih lepotah naše domovine, bogastvo, ki se ne meri z denarjem in dobički turizma. Večje in imenitnejše dežele so po svetu, lepše ne boš našel. Na površini, ki jo podolgem prevoziš v nekaj urah in počez skoraj prepešačiš, se zvrsti vse, kar je na svetu lepega — od visokih gora, položnih gričev, prostranih ravnin, širnih gozdov in cvetočih travnikov, preko kamnitega Krasa s podzemskimi jamami, do jezer in morja. Ali nam je te zemlje resnično kaj mar? (. . .)

Slovenija leži na prepihu in je bila zmeraj izpostavljena najrazličnejšim vplivom. Tudi danes se ne moremo izogniti tokovom časa, ki prinašajo novosti, spremembe, ki odplavljajo marsikaj starega. Ni pa treba, da se jim predamo popolnoma in dopustimo, da nas odnesejo. Dogaja se, da hiše in druga poslopja, ki jih zapuščajo vaščani, ko bežijo v mesta ali v tujino, kupujejo novi premožniki in uspešniki ter jih spreminjajo v vikende. Predmeti ljudske materialne in likovne kulture, ki so zaradi drugačnih življenjskih okoliščin izgubili svoj smisel, pa prehajajo v nove roke kot prazni okraski, ker je pač trenutno moderno imeti v hiši skrinjo, kolovrat, sklednik in podobno. Zakaj ne bi vaščan, ki si zida novo hišo, premislil, ali ni od stare oprave, tiste, ki je morda preživela že več rodov, še kaj uporabnega, namesto da se v nebrzdanem poželenju po novostih obdaja z malovredno, dostikrat kičasto robo

serijske izdelave, starino pa zavrze ali proda prvemu ponudniku, včasih strastnemu zbiralcu, ljubitelju, še raje pa tujcu, ki žvenklja z devizami. Koliko predmetov, ki spadajo v muzej, je bilo v zadnjih letih zaplenjenih pri tujih turistih in prekupčevalcih samo na mejnem prehodu pri Radgoni! Sodelavci muzejev tožijo, da tujci dobesedno ropajo po Sloveniji, okoriščajoč se z naivnostjo ljudi in njih pohleptom po denarju. (. . .)

Izročilo ljudske materialne in likovne kulture pa niso samo predmeti, ki so se ohranili iz preteklosti, marveč tudi novi izdelki domače obrti, ki so narejeni bodisi po starih vzorcih ali na izviren nov način. Marsikaj tega bi se lepo podalo tudi v sodobnem stanovanju, tako na deželi kot v mestu, da bi ne bilo videti kot kopija prostorov z mednarodne razstave pohištva, marveč bi imelo nadih osebnostnega, domačega, slovenskega. Izdelki, ki jih imam v mislih, niso spominki in njim podobni zgolj okrasni predmeti — včasih nevarno blizu kiču — marveč resnično uporabni predmeti vsakdanjega življenja, lepši in trdnješi od tistih iz plastike. Spet to ne pomeni, da naj zavračamo plastiko kot načelno, marveč da trezno presodimo, kje je prava vrednota. Samo nekaj primerov!

Kruh ali sadje je videti prav okusno in vabljivo v košarici iz viter; noben gost se ga ne bo branil v taki posodi. Če gospodinja postavi jed na mizo v moderni ponvi, v kateri je kuhala, ji bo obvaroval prt podstavke iz slamnate kite enako dobro kot plastičen.

Za kaj vse je uporabna lončena skleda, vrč, krožnik! Pri kuhanju se še zmeraj dobro obnese lesena kuhalnica, valjar, deščica za rezanje; ni treba, da se takih stvari branimo v modernih kuhinjah. Odveč je razlagati, da pomeni resnično znamenje slabega okusa, če položimo na mizo namesto prtička iz klekljanih čipk ponaredek iz plastike. Vse polno stvari je iz našega izročila, ki morejo koristiti tudi sodobnemu človeku, ki popolnoma ustrezajo zahtevam sodobnega življenja, se skladajo s sodobno stanovanjsko opremo in so sposobne zadovoljiti tudi človeka z izbranim okusom in smislom za lepoto. Drugod po svetu so se tega zavedli in segajo po izdelkih domačih obrti, pa ne iz snobizma, marveč iz občutka povezanosti s še živim izročilom svojega naroda. V razmerju do ljudske materialne in likovne kulture se razodeva naša miselnost in zrelost, ki je v tem, da ne zametavamo vrednot brez potrebe in jih nadomeščamo s čimerkoli samo zato, da bi zadostili sli po novostih. V človeku živita hkrati dve težnji. Po prvi želi biti enak drugim, zato da ne izstopa iz množice in vzbuja pozornost, po drugi želi biti nekaj posebnega, samosvojega, individualnega. Tudi na področju ljudskega izročila opažamo podobno dejavnost: mnogokaj je splošno človeškega ali sorodno izročilo sosednjih narodov, so pa tudi stvari, ki so značilno naše, po katerih se kot Slovenci razlikujemo od drugih narodov. Kakor prvo nič ne škoduje naši etnični individualnosti, tako ni razloga, da bi zametavali drugo.

Sprejem slovenščine za učni predmet viktorijskih srednjih šol — o tem ste brali v zadnji številki — nam je na polju šolstva prinesel razveseljiv razvoj: dne 21. septembra je zaživela prva strokovna organizacija med avstralskimi Slovenci — združenje naših viktorijskih učiteljev. Pričujoči članek je njegovo prvo obvestilo. MISLI k ustanovitvi iskreno čestitajo! — Urednik.

V SEPTEMBRU je bilo ustanovljeno združenje viktorijskih učiteljev za poučevanje slovenščine. Ustanovni zbor SLOVENIAN TEACHERS ASSOCIATION OF VICTORIA — to je uradno ime — se je vršil na Monash univerzi v Melbournu. Prijavilo se je petnajst učiteljev. Izglasovana so bila pravila, izvoljen odbor in izdelan program. Odziv je bil lep, že se vzame vpoštev značilno nepovezanost, ki označuje slovenske izobražence. Računa se pa na še večji odziv. Namen tega sestavka je, da je obveščena slovenska javnost o obstoju. Istotako posamezniki, da se pridružijo, če jih je volja.

Namen te prostovoljne strokovne organizacije je, da povezuje učitelje osnovnih, srednjih in višjih šol za poučevanje slovenščine v Viktoriji. S povezanostjo bo omogočena izmenjava misli, diskusije, študijski krožki, seminarji in podobno.

Združenje bo delovalo v interesu učiteljev in inštruktorjev v sklopu ostalih avstralskih strokovnih organizacij. Skrbelo bo za smoterno sodelovanje učiteljev, staršev in študentov.

Osnovanje je narekovala potreba, da se zagotovi obstoj sobotnega pouka slovenščine v državnih šolah, ki bo uveden v prihodnem šolskem letu.

V avgustu je bilo izvršeno popisovanje študentov, ki so izjavili, da se bodo učili slovenski jezik v sobotnih tečajih. Starši, ki po članstvu pripadajo vsem slovenskim klubom, so prijaviili svoje otroke v pouk. Prijavilo se je mnogo otrok klubskih odbornikov in članov, ki obiskujejo pri svojih klubih organizirane jezikovne tečaje. Tudi dolgoletna Slomškova šola je dala mnogo prijaviteljev. Na osnovi prijave stoštiriindvajset študentov in enajst inštruktorjev je Education Department odločil uvedbo pouka.

Januarja bodo v dnevnem časopisu uradno objavljene vse podrobnosti: čas, kraj in način vpisovanja, ki se bo vršilo sredi februarja. Starši, oziroma študenti bodo vse urejevali sami direktno z upraviteljem pristojne šole.

Srednješolski študent sedaj lahko izbere za svoj drugi šolski jezik slovenščino namesto srbohrvaščine, francoščine in ostalih jezikov. — Pouk bo ob sobotah do-

poldne na izbranih šolah. To je še najboljša rešitev, ker smo maloštevilni in ni na nobeni posamezni šoli dovolj slovenskih študentov za skupen slovenski razred. Kot vsem drugim, nam Education Department tako daje možnost, ki jo velja izkoristiti.

Novoustanovljena organizacija bo skušala zajeti avstralsko kvalificirane učitelje, študente učiteljskih in visokih šol z znanjem slovenščine ali z zanimanjem. Organizirali se bodo kratki tečaji za hitro usposabljanje poučevanja. Pravtako so vabljeni vsi, ki so poučevali slovenščino, a nimajo avstralskih kvalifikacij. Posebno so dobrodošli Slovenci, ki imajo voljo in čas ter dobro šolsko znanje slovenščine. To so šolani ljudje raznih poklicev. V seminarjih se bodo seznanili z novejšimi metodami v poučevanju jezikov. Združenje bo lahko tako izpolnjene predlagalo za poučevanje slovenščine v državnih šolah.

Za korespondenčni tečaj in tečaj za odrasle za enkrat še ni potrebnega števila. Delalo pa se bo na tem, da se sčasoma osnujejo. Začelo se je v Melbournu, kjer so najugodnejši pogoji. A upati je, da se sčasoma organizira pouk tudi v drugih krajih, npr. v Geelongu.

Letno se bodo organizirali tudi odprti seminarji, katerih se bo lahko vsakdo udeležil in sodeloval. Obravnavala se bodo tekoča vprašanja slovenščine. Prvi seminar je predviden decembra.

Delo je pogojeno z današnjim naglim razvojem šolske vzgoje, s poudarkom na komunalno šolstvo ipd. Vse to je spremljati, drugače se zaostane in priložnosti so izgubljene.

Kakor je najboljša in najljubša učiteljica slovenščine slovenska mati, se v tujini izkaže, da to ni dovolj. Kakor hitro otrok doraste in pride v stik s svetom, je vse bolj postavljen v druge odnose, ki ga oddaljujejo od slovenskega življa. V tujini se lestvica vrednotenja spremeni. Realizem je ohranjal stoletja naš rod, in ta narekuje, da je tukaj angleščina naš prvi jezik. Kar pa je izbirati med drugimi jeziki, je lahko slovenščina prva, če ni posebnega razloga za izbiro kakšnega drugega.

Na večini srednjih šol je danes poleg angleščine dana možnost učenja tujega jezika in se temu priznava vzgoj-

na vrednost. Za študenta slovenskega rodu ima slovenščina prednost pred ostalimi jeziki, saj jo sliši v svojem domu.

Problem pa je, da se mnogo učencev uči z odporom, ker ne vidijo smisla v učenju slovenščine. Učenje je potem dvomljive pedagoške vrednosti. Vsekakor se da z dobro metodo velikokrat doseči boljše uspehe. Zato je izdelati primeren učni načrt. Vzbuditi mu je zanimanje in potem zadoščenje ne bo izostalo.

Nova strokovna organizacija je nastala iz potrebe, kajti problemi presegajo moči posameznikov. Bo pa tudi poročstvo, da se nadaljuje in razvija. Posamezniki odpadejo, a slovenščina je dobrina, ki je mnogim vredna ohranjanja.

Mi, avstralski državljani slovenskega rodu, bomo lahko uveljavljali svoje mnenje, kadar se rešujejo strokovna vprašanja slovenščine v šolstvu. Usoda slovenske besede je dostikrat posredno vplivala na ostala važna vprašanja. Takih primerov imamo precej.

Poučevanje slovenščine v državnih šolah mora biti postavljeno na približno isto kvaliteto stopnjo kot so ostali jeziki. Če učiteljstvo ne bo sposobno tega zagotoviti, bo pouk sčasoma mrtva veja.

Glede maturitetnega izpita (HSC Examination) za enkrat položaj ni jasen. Leto 1978 bo zadnje leto ob-

stoja VUSEB-a v sedanji obliki. Predvideva se, da bodo univerze tudi v bodoče zahtevale vstopni izpit, a se ne ve v kakšni obliki. Verjetno je, da bo en tuj jezik poleg angleščine še vedno predpogoj vpisa, vsaj na nekaterih fakultetah. Ukrenilo se bo vse potrebno, da bo slovenščina v vsem enakopravna drugim jezikom. Študent, ki bo obiskoval slovenski pouk v petem in šestem razredu srednje šole, bo torej imel predmet, ki bo enakovreden drugim maturitetnim predmetom.

Mnenja strokovno usposobljenih imajo svojo veljavo. Naši učitelji bodo sodelovali, da poučevanje ne zapade v morebitne napake. Previsoko postavljena kvaliteta stopnja nepotrebno zmanjšuje število kandidatov. Prenizka ogroža obstoj slovenščine v državnih šolah, kjer je prosta izbira predmetov. Predmet se lahko ukine, če po mnenju pristojnih strokovnjakov kvaliteto ne odgovarja.

Združenje pozdravlja vse slovenske klube in jim želi, da samostojno razvijajo svoje jezikovne tečaje. Na morebitne želje bo po možnosti nudilo razpoložljive tekste. V primeru potrebe bo sodelovalo na enakopravni osnovi s sorodnimi zvezami.

Vsi, ki se zanimajo, se lahko obrnejo na naslov:

STAV, c/- 43 Stockdale Avenue, Clayton, Vic. 3168.

ODBOR STAV-a

OD GLEDANJA in načrtovanja za bodočnost marsikdaj pozabljamo na sedanost, na nujnosti, ki jih moramo izpolniti, če hočemo do bodočnosti sploh priti. Bodočnost je v rokah mladih ljudi, ki jih nekdo vzgaja v čutu za odgovornost, k spoštovanju do kulturnih vrednot; ki jim zna tradicijo predstaviti kot resnično bogastvo, ne kot staromodnost. Ti mladi ljudje, ki bodo znali z leti odgovornost v sebi krepiti in stare vrednote ceniti tudi z modernimi očmi, so edino upanje za našo bodočnost.

KAREL MAUSER

22. septembra 1976

Fr. Basil Valentin O.F.M. in Fr. Stan Zemljak O.F.M.
Baraga House — 19 A'Beckett St., Kew, Vic., 3101
 Tel.: 86-8118 in 86-7787

Slovenske sestre — frančiškanke Breznadežne
Slomšek House — 4 Cameron Court, Kew, Vic., 3101
 Tel.: 86-9874

● O koncertu naše mladine boste brali drugje. Žal se ga nisem mogel udeležiti, ker sem moral "dežurati" v Melbournu. Bil pa sem priča odhoda dveh avtobusov izpred cerkve v petek (27. avgusta) navsezgodaj in vsega živčava z odhodom v zvezi, pa tudi njih vrnitve v ponedeljek 30. avgusta kasno zvečer. Vsi potniki so se srečno vrnili in kljub pozni uri je bilo njih razpoloženje nepopisno. Pohvale nad sydneyjsko in tudi canberrsko gostoljubnostjo so kar deževale. Ne vem kolikokrat sem ta večer slišal, kako lepo je bilo na poti in v Sydneyu ter Canberri, pa na koncertu in pri Sv. Rafaelu . . . Vesel sem bil tega navdušenja, saj vem, koliko truda je bilo z organizacijo. P. Stanko zadnje dneve pred odhodom ni vedel, kje se ga glava drži.

● Edini namen teh koncertov je ohranjanje slovenstva med nami, zlasti med mladim rodом, obenem pa povezava naše mladine, ki naj se med seboj kljub razdaljam spozna in prijateljsko pomeři. Ta namen pa bo dosežen le z iskrenim sodelovanjem vseh, ne s slabo voljo in neosnovanimi očitki. Prav odrasli, zlasti starši, pri tem lahko veliko pomagajo. Gotovo ni naša želja, da bi šlo obratno — namen je prelep in organizacijskega dela za tako prireditve malo preveč, da bi si kdor koli hotel kogar koli nalašč privoščiti. Bog ve, da so te besede — napisane tudi v imenu ostalih patrov — prišle iz srca ter v vsej iskrenosti.

● V Sydneyu je bil z nami tudi avstralski prijatelj, ki je potek koncerta posnel na video-tape. Škoda, da je moral zaradi bolezni večkrat iz dvorane ter ni na traku celotne prireditve, kot je bilo v načrtu. Tudi nam je spodletelo, da bi bil video-tape v barvah, ker smo dobili na posodo napačno kamero. — Tako v življenju marsikdaj kaj spodleti. A sprejeti moramo z dobro voljo in se potolažiti, da bo drugič bolje. "Če bi bil vedež, bi ne bil revež!" pravi star pregovor, ki ga med našimi ljudi dostikrat slišim.

Mladinci verskega središča so video-tape gledali že na nedeljo po koncertu. Bo pa še dosti prilike tudi za

Po tej skupini je tudi občina Kew dobila spoštovanje pred slovenski mimenom: naša dekleta so zmagala v košarki

druge, saj je na razpolago vsem — prvi video-tape bodoče zbirke naših posebnih aktivnosti.

● Poleg poveljavljenja ene civilne poroke je naša poročna knjiga sprejela imena dveh novih zakonskih parov: Dne 21. avgusta sta stopila pred oltar **Alojzij Ledinek** in **Irena Tomaž**. Oba sta bila rojena in krščena v Prevaljah na Koroškem. — Isti dan sta si obljubila stopati po skupni življenjski poti **Robert Zorzut** in **Ivanka Mejač**. Zenin je bil rojen in krščen v Italiji (taborišče Rieti), nevesta pa v Karlovcu na Hrvaškem — seveda sta oba kljub temu slovenskega rodu. Nevesta je tista Ivankica, o kateri sem svoj čas pisal, da vsak večer moli zame, "da bi patru kolo ne odletelo od avta". Leta so hitro stekla — zdaj je Ivankica že učiteljica, ta dan avgusta pa je bila postavna nevesta. Obljubila mi je, da se me bo "brez omembe kolesa" še kdaj spomnila v molitvi. — Vsem obilo blagoslova na življenjsko pot!

● Tudi nekaj novih kristjanov imamo. **Anita** je razveselila družinico Franca **Krenos** in Marte r. Lukovnjak. Prinesli so jo h krstu 8. avgusta iz Deer Parka. — 5. septembra je bil krst **Gregorja**. Dobila ga je družina Alojza **Brožiča** in Darinke r. Hrvatine v Campbellfieldu. — 11. septembra pa je obilila krstna voda **Davidu Cirila**; Ciril **Gabrijel** in Biserka r. Levanič v St. Albanu sta srečna starša. — Dva krsta sta bila na 12. septembra: Alojz **Štolfa** in Amelia r. Jakac sta iz Campbellfielda prinesla **Diano**, Vincenc **Habjan** in Zora r. Buršac iz Scoresbyja pa **Pamelo Edith**. — Dva krsta je videla naša cerkev tudi 18. septembra: **Ivan** je sinko Slavka **Klarin** in Rozane r. Košta (East Coburg), družina Štefana **Horg** in Stanislave r. Lah (Bundoora) pa sta krstila hčerkico **Sereno Elko**.

Vsem srečnim družinam naše iskrene čestitke!

● Zopet nas je razveselila — nas vse, ne le očete — proslava na prvo nedeljo v septembru. Z enodejansko

burko "Prepirljiva sosed" so bili vneti igralci zopet v svojem elementu: advokat je bil **Lubi Pirnat**, sosed prepirljivca **Božo Lončar** ter **Janez Burgar**, cigan pa **Urbanov Tone**. Nasmeljali smo se — smeh pa je najboljšje zdravilo zoper vse težave, ali ne? Tudi mladina Slomškove šole je pokazala kaj zna. Pri tej proslavi je doživel svoj krst in prvič nastopil naš najmlajši ansambel "Triglav". Fantički so se dobro odrezali ter zaslužijo vse priznanje.

Vsem prirediteljem Očetovske proslave iskrena zahvala. Enako članicam Društva sv. Eme za domačo postrežbo.

● Tretja nedelja v septembru — DAN OSTARELIH — nam bo vsem ostala v najlepšem spominu, zlasti pa rojakom-gostom, ki smo jim ta dan pripravili. Okrog štirideset jih je prišlo, nekateri pa so sporočili svoje obžalovanje, da se zaradi oslabelosti ne upajo udeležiti prireditve. Vzdusje je bilo tako prijetno domače in polno iskrenosti kot malokdaj: vsi smo se počutili kot ena družina, pa četudi treh generacij. Lep dokaz, da vse, kar napraviš v ljubezni drugemu, tudi tebi prinese obilico veselja. Več daš — več imaš sam! Božja ekonomija, ki se ji svet smeje, pa je tako resnična in prinaša vsem bogate obresti.

V cerkvi smo se ostarelih rojakov spomnili pri maši (daritev je bila zanje in po njih nameni) s posebnimi molitvami, v dvorani pa jim je Društvo sv. Eme pripravilo zakusko, Mladinci pa koncert. GLASNIKI so ponovili svoj sydneyški pevski nastop, enako duet Korosa-Gomizely in Majda Špacapanova, ki je poleg pevskega nastopa zaplesala tudi baletno točko. Zaigrali pa so jim VESELI PLANINCI. Ob priliki nastopa so GLASNIKI darovali v Fond za Dom ostarelih tudi sydneyško nagrado petdesetih dolarjev, ki so jo poleg pokala prejeli kot zmagovalci nad SVETLO ZVEZDO. S p. Stankom sva bila prijetno presenečena, saj sva pričakovala, da bodo vsoto porabili za kak izlet. — Med nastopom je v marsikaterem očesu zasvetila solza — ni me sram priznati, da tudi v mojem. Tudi današnja mladina je idealna, le pokazati ji je treba pot.

Po koncertu so se petju pridružili tudi upokojenci in zapeli svojo himno. Zadnji kitici (po napevu "Oj mladost ti moja") se glasita:

**Pa dokler Slovenci radi nas imajo,
nam ni mar "penzija", če ga dost' ne dajo.**

**Za vse nas ljubezen dobro je zdravilo,
ki skrbi, grenkobe — v daljo bo vtopilo . . .**

WALKATHON se je pričel okrog ene ure izpred cerkve, medtem pa so v dvorani Marko Zitterschlagler ter Ivanka Slavec s hčerko Janjo seštevili sponzorske darove pešačem. Ni bilo lahko delo in komaj so ga zmogli v odmerjenem času. Ostarele smo medtem prepevali v frančiškansko semenišče v Box Hill, med potjo pa srečavali pridne pešace. Enajst kilometrov in pol le ni malenkost, zlasti ne za najmlajše, ki so hoteli

sodelovati. Omagal pa le ni nihče. Na dveh krajih med potjo so se morali javiti ob cesti za potrditev hoje: prvo tako postajo je imel Janez Burgar, drugo Franc Bračko, po končanem delu pa je prvi tudi v Box Hillu sprejemal in potrjeval prihode na cilj. Članice Društva sv. Eme so tudi na cilju pripravile pošteno malico za vse in najbolj so jo bili veseli utrujeni pešači. Smeha je bilo ob teh prihodih precej, zlasti ko sta prisopihala gospoda Mejač in Lončar. Tudi nekaj mamic je dalo zgled mlajšim nogam in niso nič zaostajale.

Prvi je prišel na cilj v manj kot eni uri — advokat Frank Furlan. Ni hodil, ampak vso pot tekel. Nismo vedeli, da mu je vsakdanji večerni tek hobi in prijetno nas je presenetil. Še bolj nas je presenetil, ko nam je zbranim na cilju ponudil, da za čim več petdolarskih darov teče tudi nazaj v Kew. V petih minutah je zbral od navdušenih sponzorjev \$140.— ter pričel svoj tek. Ko smo se vračali proti Kew, je bil tudi on že kaj blizu cilja. V manj kot eni uri je bil zopet pri slovenski cerkvi, kjer mu je v Baragovem domu res zaslužena večerja pošteno teknila. Hvala, Frank, za požrtvovalnost in zgled naši mladini!

Med dekleti je dobila nagrado Anica Špacapanova, ki je za svoje kilometre nabrala najvišjo vsoto — \$223.79. Med fanti pa se je odrezal Vinko Jager iz Geelonga, ki je nabral s sponzorji Fondu za Dom ostarelih \$130.—. Anico je sestra Majda skoraj dohitela, saj je nabrala \$197.85. Če k njunima vsotama dodamo še mamino, ki je tudi hodila, je samo Špacapanova družina z Walkathonom podarila Fondu vsoto \$465.75 in je vredna posebne omembe in naših hvaležnih čestitk.

Sponzor najvišje vsote je bil orkester BLED, ki je daroval \$150.—. Od posameznih sponzorjev pa sta prišla na prvo mesto gospod in gospa Majerič z darovano vsoto \$120.— Bog povrni!

Poleg Geelonga je bil s Horvatovo Marijo zastopan pri Walkathonu tudi sto milj oddaljeni Morwell, kar je vredno posebne omembe in zahvale. Naj tudi omenim, da se je p. Stanku pri hoji pridružil še holandski duhovnik Father Van Uden. Med svojimi sponzorji je imel celo škofa Foxa (škofija Sale).

WALKATHON je (oz. bo, saj ves denar od sponzorjev še ni pobran) prinesel Fondu za dom ostarelih nepričakovano vsoto \$3.552.08. Povedati pa moram, da ta vsota zaradi morebitnih pomot najbrž še ni dokončna; zaviši seveda tudi od tega, kako bodo sponzorji držali svoje obljube. Naj se na tem mestu iz srca zahvalim vsem, ki so tako darežljivo sodelovali, naj bo s hojo ali sponzorstvom ali pa pri organizaciji prireditve. Bog naj vsem bogato povrne!

Zahvala tudi vsem našim upokojencem, ki so bili ta dan med nami. Če smo Vam pripravili vsaj malo veselja, smo z dnevom uspeli. Ob misli na Vas pa smo osrečili tudi sebe. Le naj bi DAN OSTARELIH postal naša vsakoletna tradicija, geslo MLADINA SPOŠTUJE STAROST pa tradicionalno geslo dneva!

Društvo sv. Eme prireja
na tretjo oktobrsko nedeljo

— 17. OKTOBRA — po deseti maši
v Baragovi dvorani

D O M A Č I S E J E M

Srečolov, pečivo, lectova srca
in še marsikaj . . .

Vabljeni!

● Poleg smrti FRANCA TOVORNIKA, o kateri berete pod "Križem avstralske Slovenije", moram tu poročati še kar o treh pogrebih med nami.

Dne 13. avgusta se je pri Meredinu v W.A., na poti iz dela, z avtom smrtno ponesrečil ANDRIJA NOVAK, med našimi mlajšimi v Kew dobro poznan, saj je več let živel v Baragovem domu. Bil je po rodu iz Medjimurja, rojen dne 31. oktobra 1945 v vasi Križovec (Vratišinec). Zaradi mirnega značaja je bil pri vseh sovrstnikih priljubljen, kar je pokazal tudi pogreb. Prepeljan je bil namreč v Melbourne, kjer smo imeli mašo zadušnico, pokopan pa je bil na keilorskem pokopališču.

Andrej si je že pripravil potno dovoljenje, da bi naslednji mesec obiskal domače, za božič pa bi se poročil. Nenadna smrt je bila zgovorna pridiga vsem, kako malo so vredni naši zemski načrti . . . Sožalje domačim — pokojniku pa večni mir!

JOŽE PLIBERŠEK je umrl dne 22. avgusta v Queen Victoria bolnišnici v mestu. Pokojnik je bil rojen 5. februarja 1905, Radvanje pri Mariboru. V Avstralijo je došel leta 1951 iz Nemčije. Živel je v St. Albansu, delal pa je do svoje bolezni na železnici. Na Altona Memorial Parku je našel svoje zadnje počivališče. — Sožalje bratu Konradu ter ostalim tukaj in v domovini.

Med prevozom v bolnišnico je v ponedeljek dne 30. avgusta izdihnil FRANC POBOLŠAJ, ki je živel v Essendonu svoje samotno samsko življenje. V petek 3. septembra smo za pokoj njegove duše opravili mašo

zadušnico, pogreb pa je bil iz kapele Pogrebnege zavoda Tobin Brothers na pokopališče v Fawkner. Pokojnik je bil rojen 1. aprila 1920 v Žirovnici na Gorenjskem in je bil po poklicu mesar. V Avstralijo je došel iz Nemčije dne 9. junija 1949. Tu se je lotil kuharskega posla in je bil v njem prav do svoje bolezni. Tu zapušča nekaj bratrancev, v Franciji brata, doma pa ostale bližnje sorodnike. Vsem naše sožalje, pokojnika pa priporočam v molitev!

● Občina Kew je za avgustove šolske počitnice razpisala tekme v košarki za dekliške skupine (Net Ball Competition). Dekleta pri naših Mladincih so se spravila skupaj in p. Stanko jih je prijavil pod imenom "Slovenian Youth Club Kew". Uspeh: izšle so kot zmagovalke ter s svojo odlično igro presenetile prireditelje. Ena naših skupin (imeli smo dve) je dobila prav vse igre. Kot prvakinje so dobile spominske žličke občine Kew. K lepemu športnemu uspehu zaslužijo tudi naše čestitke.

● Na nedeljo 8. avgusta smo se s svojim zastopstvom tudi Slovenci udeležili bogoslužja v stolnici, ki je sovpadalo s Statio Orbis ob zaključku mednarodnega evharističnega kongresa v Filadelfiji, ZDA. Med raznimi narodnimi nošami, ki so k oltarju prinesle darove, so bili tudi naši Mladinci. Mašo je ob somaševanju duhovnikov različnih narodnosti opravil papeški nuncij za Avstralijo, nadškof Paro.

● Na SEJEM Društva sv. Eme (tretja oktobrsko nedelja) menda poleg oglasa ni treba posebej vabiti. Omenil bi le, da bodo s svojo stojnico sodelovali tudi Mladinci. Sejem je vsako leto kar posrečena zadeva.

● Bliža se prva novembrska nedelja in z njo naš skupni obisk slovenskih grobov na keilorskem pokopališču. Kot običajno bomo tam z avtobusom okrog poldne. Po končanih molitvah bomo nadaljevali pot v Sunbury na evharistični festival. Naj bi nobena narodna noša ne ostala doma! — Več boste slišali pri cerkvenih oznanilih.

Kdor želi iti z avtobusom, naj se čimprej prijavi!

SLOVENSKO DRUŠTVO MELBOURNE

Vas vljudno vabi na gledališko predstavo, ki jo bo priredilo
na soboto dne 23. oktobra ob 7.30 zvečer
v BARAGOVI DVORANI v KEW.

Igralci Dramske skupine Slovenskega društva Sydney bodo za nas ponovili
komedijo v treh dejanjih:

VDOVA ROŠLINKA

Igro je spisal CVETKO GOLAR.

Režija: VLASTA KLEMENČIČ

VSTOPNINA: Za odrasle \$3.—, za šolsko mladino polovična.

Sydneyski gostje nam obljublajo dve urici vedrega smeha. Pridite!

● Šestnajsto obletnico Baragovega doma smo proslavili na soboto 18. septembra z domačim srečanjem bivših fantov hostela in njih družin. Bilo je nekako mirnejše kakor druga leta, pa zato nič manj prijetno. Svečke na torti je letos upihnil Urbasov Toni — čestitamo! Bilo je zopet dosti smeha, kakor tudi pri ostalih igrah in srečolovu.

Zahvala našim sestram za torto, gospe Kregarjevi za kuhinjske dobrote, članicam Društva sv. Eme za pomoč pri postrežbi ter seveda orkestru BLED za prijetne melodije.

● Med nami je bil na kratkem obisku tržaški duhovnik Dušan Jakomin, ki poleg kaplanske službe na Škedenju pri Trstu pomaga tudi pri tržaškem slovenskem radiu. Marsikaj zanimivega iz življenja tržaških Slovencev nam je povedal. Imel je tudi intervju na naši tukajšnji radijski oddaji. Upamo, da se je med nami dobro počutil in odnesel na Melbourne tople vtise. Preko njega smo poslali prisrčne bratske pozdrave vsem zamejskim rojakom v Italiji.

● Na nedeljo 24. oktobra ob osmih zvečer bo v melbournski stolnici sv. Patrika posebna maša za etnične skupine, ki tvorijo dobršen del vernikov nadškofije. Glavni mašnik bo nadškof sam, z njim pa bodo somaševali duhovniki priseljencev. Pri maši bo zastopanih poleg angleščine več jezikov. Eno izmed beril bomo slišali v slovenščini.

Upam, da bo tudi naša udeležba velika ter da bomo svojo etnično skupino predstavljali s številnimi narodnimi nošami. Prelepe so, da bi za take prilike ostale

v omarah. — Ne pozabite torej na ta nedeljski večer in si ga prihranite za bogoslužje v stolnici!

● O pouku slovenskega jezika berite v članku na strani 272. Hvaležni smo staršem, ki so se odzvali avgustovemu vabilu ter svoje otroke prijavili za seznam učencev slovenskega pouka v srednjih šolah. Brez njih sodelovanja bi ostalo samo pri načrtih. — Obenem čestitam učiteljem k ustanovitvi svojega Združenja, ki bo slovenskemu pouku močna ter nujna opora.

● Božič bo hitro tu, za njim pa POČITNICE. Z veseljem naj povem, da jih bodo slovenski otroci zopet lahko preživeli ob morju, v istem idiličnem kraju kot lani. Pogoji bodo malo težji, pa nič ne de! S p. Stanikom sva rezervirala celotno stavbo za vse štiri tedne v januarju.

Več o počitnicah boste brali v prihodnji številki, prijave pa naše versko središče že sprejema. Med študenti srednjih šol bodo imeli prednost tisti, ki bodo obiskovali prihodnje leto slovenski sobotni pouk.

● Večerno mašo bomo imeli na četrtek 7. oktobra (Rožnovenska Mati božja), na ponedeljek 1. novembra (VSI SVETI, **zapovedan praznik**), na torek 2. novembra (Spomin vernih duš) in na prvi petek v novembru (5. novembra).

MORWELL ima redno slovensko mašo na četrto oktobrsko nedeljo (24 okt.) zvečer. Ne pomotite se, ker ima mesec pet nedelj!

“Udarniško delo” v Baragovem domu — enkrat na mesec:
MISLI morajo dobiti ovoj z naslovom — predno jih sprejme pošta

KRISTUS JE TRPLJENJE POSVETIL — to je bila glavna misel na Dan invalidov (26. junija) ki ga je slovenska Cerkev tudi letos priredila na Brezjah za svoje trpine — pohabljenе in nepokretne ter ostarele. Na božji poti si ta dan lahko naštel 73 avtobusov in 543 osebnih avtomobilov. Zdravi so pomagali bolnim, da je to srečanje pri Mariji Pomagaj lepo uspelo. S škofom Leničem je somaševalo veliko duhovnikov. Tega dne se mnogi bolniki vse leto veselijo, saj je drugače njih življenje tako tiho in enolično.

V TURNIŠČAH v Prekmurju pa so se v starodavnem Marijinem svetišču zbrali bolniki že 6. junija. Okrog 500 jih je bilo med dvatisočglavo množico vernikov. Sprejeli so jih s pesmijo in šopki v znamenje hvaležnosti za trpljenje. Poročilo pravi, da je slavje trajalo dve uri in je bilo res veliko doživetje za zdrave in bolne.

JUNIJA LETOS je bilo v Sloveniji po občinskem registru stalnega prebivalstva 1.819.197 prebivalcev, od tega v mestih 747.197, na deželi pa 1.072.000. Iz statistike je razvidno, da se je število prebivalcev v mestih od leta 1966 do letos zelo povečalo, kar zgovorno priča o visokem begu iz dežele. Najbolj se je dvignilo število v Velenju, kar za 70% (od 9.110 na 15.517 prebivalcev). Sicer je pa zanimivo pogledati tudi porast drugih mest: Ljubljana ima sedaj 243.244 prebivalcev, pred desetimi leti pa jih je imela le 189.500. Maribor 126.131 (108.799), Celje 37.403 (32.808), Kranj 29.681 (25.098), Trbovlje 16.620 (16.453), Jesenice 17.541 (15.955), Koper 20.595 (14.061), Nova Gorica 16.455 (10.883), Novo mesto 14.211 (10.662). Najmanj prirastka je bilo torej v Trbovljah (samo 1%).

EVROPSKA PRVAKINJA v damskem prvenstvu v tenisu je 7. avgusta postala **Mima Jaušovec** iz Maribora. V Prerovu na Češkoslovaškem je v četrt finalu prvič odpravila nevarno nasprotnico Morozovo (SZ), v polfinalu Marsikovo (ČSSR), v finalu pa Čmirnovo, up sovjetskega damskega tenisa. Dva tedna kasneje je naša prvakinja nastopila tudi na prvenstvu Kanade ter v Torontu osvojila prvo mesto z zmago nad Avstralko Leslie Hunt. — **Borut Petrič**, mladi plavalec iz Kranja, pa je na evropskem mladinskem prvenstvu v Oslu na

Norveškem postal evropski mladinski prvak na 1500 metrov. Samo za las je manjkalo, pa bi uresničil svojo željo: preplavati progo pod šestnajstimi minutami časa.

Dva športa, tenis in plavanje, ki sta tudi v Avstraliji zelo doma. Kar prijeten občutek nas prevzame, da se tudi mi lahko pobahamo s temi prvenstvi.

KLUB STARIH GORIŠKIH ŠTUDENTOV vrši res zaslužno narodno delo, ki je vredno omembe. Človek bi pričakoval, da je to družbica upokojencev, ki se združujejo od časa do časa, da ob kozarčku domače kapljice obujajo spomine. No, tudi to jim z veseljem privoščimo ob vsem, kar slišimo o njih. Zastavili so si nalogo ohraniti spomin na zaslužno narodne delavce, ki bi drugače najbrž zbledeli in ugasili. Veseli smo poročila, da so v teku let v ta namen postavili že trideset spominskih plošč in kipov.

Zadnji kip so odkrili v juniju letos in sicer goriškemu duhovniku **dr. Antonu Gregorčiču**, bogoslovnemu profesorju in deželnemu poslancu, ustanovitelju, pobudniku in voditelju mnogih kulturnih organizacij, ki upravičeno nosi tudi naslov očeta goriškega slovenskega šolstva. Rojen je bil 1852, umrl pa je 1922 in je pokopan v Štandrežu.

Njegov spomenik je že šesti v Erjavčevem drevoredu Nove Gorice. Pred njim je zadnja leta isti agilni Klub starih goriških študentov oskrbel spomenik Franu Erjavcu, Simonu Gregorčiču, Andreju Gabrščku, Karlu Lavriču in Henriku Tumi.

LJUBLJANSKO "DELO" je 28. julija prineslo zanimivo sporočilo Vrhovnega javnega tožilstva SR Slovenije, da je 15 oseb, ki so bile leta 1948 obsojene, zdaj "rehabilitiranih". Po imenih obtožencev se vidi, da gre za predvojne člane KPS, ki so se vrnili po vojni iz nemških taborišč, sprejeli takoj važna državna mesta, naenkrat pa so jih zaprli in obdolžili "sodelovanja z gestapom" in raznih "vojnih zločinov v koncentracijskih taboriščih". Obnovitev obravnave je zdaj po osemindvajsetih letih odkrila, da je bil takrat dokazni material, na podlagi katerega so bili obsojeni, potvorjen; potvorjen je bil tudi dodatni material: pisma, ki naj bi jih med vojno obsojeni izmenjavali, pisana pa so bila na papirju, ki je bil izdelan šele po vojni.

Po tolikih letih so torej oproščeni — izkazala se je pravica. Le tega sporočilo v "Delu" ni povedalo, da je bila večina teh ljudi takrat obsojena na smrt in je bila smrtna kazen nad njimi tudi izvršena. Najvišji javni tožilec v času takratnega procesa pa je bil Mitja Ribičič, danes predsednik Socialistične zveze Slovenije.

NOV PLANINSKI DOM grade na 1620 metrov visokih Ledinah, kjer domuje najvzhodnejši alpski ledenik. Ledine so tam, kjer se jugoslovansko-avstrijska meja spusti najjužneje in kjer dvatisočmetrski velikani, Krnička gora, Mrzla gora ter Koroška baba, predstavljajo mejne kamne.

Gradnja planinskega doma je v rokah kranskih planincev. Pripravljali so se s tem, da so pet let sistema-

tično opazovali vse vremenske pojave na območju, kjer naj bi dom stal. Tako upajo, da bo stal na varnem in kljuboval viharjem, pa da ga ne bo minogrede kaj "oplazilo".

POTRESNIH SUNKOV tako v severni Italiji kot v domovini še ni konec. Tako je čas zadnjih par tednov zaznamoval kar nekaj ducatov več ali manj močnih potresov, ki so škodo zlasti na že poškodovanih stavbah še povečali. Ljudje potresnega območja so preplašeni in v skrbeh, kdaj se bo pod njimi vendarle umirilo. Nedavni novi sunki jim kar ne dajejo upanja, da je nesreče že konec.

Objavljena je bila številka vsote, ki bo potrebna za obnovo poškodovanih cerkva po slovenskem ozemlju: 251 milijonov starih dinarjev. Tri cerkve bo treba porušiti. Iz poročil je razvidno, da bo družba iz skupnega fonda obnovila freske v cerkvah, ki so zaščitene kot kulturni spomeniki, ostalo bo na ramah vernikov. Dela na cerkvah se bodo pričela zadnja. Pač pa so odgovorni sveti končno župnišča izvzeli iz sektorja sakralnih objektov in jih priključili stanovanjskemu. S tem so dobili župniki pravico, da začno s popravili vsaj na župniščih: izenačeni so z drugimi državljani glede nagemanja posojil, nakupa materiala in dogovori z gradbenimi podjetji. Pohiteti bodo morali, da jih vsaj pred najpotrebnejšimi popravili na župniščih ne prehitijo zima. Po vsem sodeč jih marsikje najbrž bo.

NAD TRIDESET revij izhaja v Sloveniji za razna področja zanimanja in financirajo jih razne "samoupravne interesne skupnosti". Kot vidimo iz poročil od doma, je izhajanje nekaterih precej ogroženo, ker jim manjka finančne podpore. Zanimivo in žalostno, da prav iz tega vzroka svojega začrtanega programa ne bosta mogli izvesti ravno kulturni reviji: **JEZIK IN SLOVSTVO** ter **KNJIZNICA**. Isto poročilo pravi, da tudi izdajanje knjig doma ni ravno z rožicami postlano. Izjema je seveda tisk, ki služi kakor koli v propagandne namene.

NEKAJ se je pa le premaknilo pri obnovitvenih delih na Ljubljanskem Gradu. Okrog grajskega obzidja so odkopali kasnejše nasipe. Pri tem so našli tudi zasut stari vhod v Grad, ki je imel gotski portal in vdol-

Potujete v Rim? — Dobrodošli!

HOTEL BLED

Via S. Croce in Gerusalemme, 40

00185 ROMA (ITALY) Tel. (06)777102

II. Kat. — Sobe s kopalnico, radioaparatom, klimatsko kontrolo, Centralna lega. Prostor za parkiranje. Restavracija. Slovensko osebje.

bino za dvizni most. Pravijo, da je zdaj Grad brez nasipov videti vse višji in mogočnejši.

LETALSKI NESREČI pri Zagrebu, kjer je ob trčenju slovenskega in britanskega letala izgubilo življenje 182 oseb, se je zdaj pridružila še železniška nesreča blizu Ljubljane: trčenje ekspresnega in lokalnega vlaka je vzelo življenje 18 potnikom, štirideset pa je težko ranjenih. Nič kaj prijetno ni slišati po radiu ali pa brati v dnevnem časopisu takele žalostne zgodbe, še manj, če je obenem z njimi omenjena tudi domovina. A tako je in sprejeti je treba, četudi ostane vprašanje, kako je to mogoče. Zlasti za zračne višave bi mislili: dovolj so prostorne, da bi se jeklena ptiča drug drugemu morala ogniti . . .

ZAKONSKI PREDLOG o preštevanju narodnih manjšin, ki ga je 7. julija sprejel dunajski parlament, hoče našim koroškim bratom zadati smrtno rano. Ni število tisto, ki rodi pravice. Te pravice človeku zagotavlja naravni in božji zakon. Slovencem preko Karavank pa še avstrijska državna pogodba, katere sedmi člen je ostal doslej samo na papirju. Dovolj veliko rano je našemu narodnemu telesu zadal koroški plebiscit v senci bajonetov po prvi svetovni vojni, pa naj bi zdaj naši koroški rojaki izkrvaveli s krivičnim preštevanjem?

Manjšine so preizkusni kamen svetovnega sožitja in miru. Avstrija se je doslej ob njem slabo izkazala.

**TOBIN
BROTHERS**
funeral
directors

VIKTORIJSKIM SLOVENCEM

NORTH MELBOURNE,	
189 Boundary Road,	329 6144
MALVERN,	
1382 High Street,	50 4720
SPRINGVALE-DANDENONG,	
505 Princes Highway, Noble Park,	546 7860
MENTONE,	
3 Station Street,	93 2460
FRANKSTON,	
232 Cranbourne Road,	781 2115

NA USLUGO V ČASU ŽALOVANJA

NAJDENI ostanki dokazujejo, da so bile kafarnaumske zgradbe zidane iz črnega bazalta, ki ga je v okolici veliko. Številni mlinski kamni in stiskalnice za olje so zgovoren dokaz, da mesto ni bilo majhno.

Že zadnjič sem omenil, da gre v glavnem za dve odkritji: najdbo hiše Petrove tašče in pa ostankov sinagoge.

HIŠO PETROVE TAŠČE so po prvotnem odkritju temeljito raziskavali dvakrat. Počasno delo je pripeljalo do zaželjenega uspeha. Našli so stanovanjske sobe iz prvega stoletja. Ena stena je zgovorno pokazala, da je bila že v prvem stoletju del molilnice ali hišne kapele: znak, da je del stanovanja že prva judovsko-krščanska občina kraja spremenila v bogoslužni prostor. V romanski dobi (okrog četrtega stoletja) so primitivno kapelo povečali z atrijem. Sredi petega stoletja so preko celotne češčene in obiskovane hiše zgradili osmerokotno cerkev s stebrastim hodnikom na petih straneh in dodanimi zakristijskimi prostori na treh ostalih.

Za verodostojnost kraja govori poleg tradicije in zgodovinskih poročil romarskih obiskov zlasti odkritje že imenovane stene. Na njej so vidni reliefi, ki prikazujejo Jezusa s Petrom. Veliko so našli tudi napisov, ki govorijo o Kristusu in prvaku apostolov. Tudi risbe rib in hlebkov pričajo, da so se tu kristjani zbirali k obhajanju evharistije.

Od zgodovinskih poročil naj omenim zopet poročilo romarice Egerije, ki je okrog leta 400

Na cesti proti Mrtvemu morju: od napisa dalje se spušča pod morsk gladino

zapisala: "V Kafarnaumu je hiša prvaka apostolov postala cerkev. Stene hiše pa so še ohranjene. Tam (v Kafarnaumu) je Gospod ozdravil hromca. Tam je tudi sinagoga, kjer je Gospod ozdravil obsedenca. Do nje se pride po številnih stopnicah. Sinagoga je zgrajena iz rezanega kamna . . ."

OSTANKI SINAGOGE, zdaj lepo urejeni, v kolikor so kamnom mogli najti prvotna mesta, so iz tretjega stoletja. Po rabinskih predpisih je bila zgrajena tako, da je gledala na vse mesto. Zato so ji morali dati umetno podlago, ki je zaradi padca površine debela od enega do štirih metrov. Raziskave so odkrile v podlagi ostanke starodavnih hiš.

Ornamentacija klesanih kamnov je najbogatejša med vsemi najdbami sinagog. Zanimivo je dejstvo, da so lepo ohranjeni cvetni in geometrični ornament, dočim so oni, ki predstavljajo človeka ali živali, odbiti in uničeni. Vse izgleda, da je svetišče zrastle iz tal v dobi bolj svobodnih idej. Kasneje je zmagal strožji tok verske vneme, ki gotovih upodobitev ni dovolil. Po vsem tem upravičeno sklepamo, da je bila sinagoga delo dobe cesarja Julijana Odpadnika.

Četudi razvaline niso ostanki prvotne sinagoge, v kateri se je tolikokrat mudil Jezus, je odkritje in rekonstrukcija stavbe kaj pomembna zadeva. Saj so nam prav ta raziskavanja povedala, kje je stal Kafarnaum, to "njegovo mesto".

Med sinagogo in hišo Petrove tašče upajo odkriti še marsikaj. Kar so doslej odkrili, pa je kot malokje lepo urejeno. Vsi izkopani predmeti, ki jih pri rekonstrukciji stavbe niso mogli uporabiti, so lepo razporejeni in z ograjo obvarovani pred neodgovornimi radovedneži, ki na sličnih krajih lahko napravijo mnogo škode. Nasad evkaliptusovih dreves pa daje mogočnim razvalinam svežino, ki je številni obiskovalci brez zelenja in prijetne sence ne bi čutili.

Romarju je kar težko zapustiti prijazno Galilejo, ki ga s svojo posebno preprosto lepoto in sto evangeljskimi spomini privlači nase kot magnet. Vsak, če le utegne, za konec še rad posesti ob zeleni obali Genezareškega jezera. Ure-

V času obiskovanja . . .

"Ampak blizu NOVE ZAVEZE bo treba le ostati, ali pa nismo več kristjani. . ." Zadnji stavek p. Bernarda bralcem MISLI.

diti mora preštevilne vtise, ki jih je dežela pustila v njegovi duši. Koliko doživetij v tako kratkem času! Toliko prizorov iz Jezusovega življenja z apostoli se je zvrstilo pred tabo in ti dajo razmišljati. Tu šele občutiš, koliko naporov je bilo treba, da je Jezus iz neotesanih, grčavih ribičev izklesal glasnike svojega nauka ljubezni in miru. Ni bilo lahko poslanstvo prepričevati dvanajstere in po njih ljudstvo o svojem odrešilnem delu. Dvomi, celo očitjanja in podtikanja so bili na dnevnem redu. Ali se isto ni ponavljalo kasneje tudi danes vsem, ki se trudijo v Gospodovem vinogradu? Lažje je sprejeti laž kot resnico, lažje je komu podtakniti slabe namene, kot pa sprejeti njegovo iskreno brigo za božje ljudstvo. Svet je čuden. Bil je takrat in je tudi danes. Človeštvo se v tem res ni spremenilo . . .

Zahod sonca ob Genezareškem jezeru je čudovit. Res veličasten, nepozaben prizor! Nekaj ribiških čolnov se iz bližnjega zaliva odpravljajo na ribolov. Bodo imeli srečo?

POT V JERIHO, obisk MRTVEGA MORJA, doline reke JORDAN in JERIHE same, pa bližnje ostanke esenske naselbine v QUMRAN-u tudi privlači slehernega romarja Svete Dežele. Za ogled tega dela Palestine moramo nazaj v Jeruzalem, ki je izhodiščna točka.

POT V JERIHO je Jezus z učenci dostikrat prehodil. Iz mesta moramo skozi Damaščenska vrata, nato se cesta vije izven mestnega obzidja z lepim pogledom na Oljsko goro. Pot vodi preko potoka Cedron in po dolini Jozafat, ki daje žalostno sliko številnih grobišč. Po judovski veri naj bi bila v tej dolini poslednja sodba: želja pravovernega Juda je bila biti tu pokopan, da bi bil tako — preprosto človeško mišljeno — prvi pri vstajenju. Kar na grobovih niso uničila stoletja, je razdejala zlobna roka. Kar je uničila zadnja vojna med Izraelci in Arabci, ki tudi grobo-

vom ni prizanesla, so zdaj popravili in uredili.

Cesta proti Betlehemu zavije na desno, naša proti Jerihi in Mrtvemu morju gre dalje. Spuščamo se strmo navzdol, pokrajina pa postaja vedno bolj samotna in divja.

To "spuščanje navzdol" je vredno posebej omeniti. Jeruzalem ima 750 metrov nadmorske višine, gladina Mrtvega morja, h kateremu smo namenjeni, pa je 392 metrov pod morsk gladino. Padec je za eno uro potovanja zelo občuten, saj pomeni razliko skoraj 2.5 tone teže pritiska zraka na človeško telo. Ljudje slabe telesne konstitucije se počutijo bolni, prav vsak potnik pa težko prenaša pritisk na ušesa, ki povzroča gluhosto. Tabla ob cesti nam pokaže, da smo dospeli do točke morske gladine. A cesta se še vedno vije strmo naprej v dolino. Pasti mora še 400 metrov v širokih serpentinah, da pride do Mrtvega morja.

ADELAIDSKI ODMEVI

Fr. Philip I. Feryan O.F.M.

Holy Family Slovene Mission

47 Young Ave., West Hindmarsh, S.A. 5007

Telefon: 46-5733.

ŠČUVALI so me, naj tisti "Medvedki" odgovorim. Pa jo moram samo pohvaliti. Vesel sem, da se je oglašila, saj nekatere moje in naše tukajšnje skupne probleme bolje razume kot marsikateri. Je prav, da pismo ni šlo v uredniški koš. Le naj nam pride "Medvedka" kdaj pomagat na Misijon, saj dela je vedno dovolj! Še samokolnico bo lahko vozila pri nasipavanju nizkega zemljišča ob hiši preko ceste.

Med našimi adelaidskimi ženami je še zdaj mnogo ugibanja, kdo naj bi "Medvedka" bila. Nobena med njimi noče biti in zaključile so polemiko takole: Če je res žena, bi se gotovo oglašila; če je pa to možak, naj se ne skriva za ženskim krilom!

*

Pouk za prvoobhajance je vsako soboto od druge do tretje ure popoldne. Pričeli pa smo tudi verski pouk za ostale otroke: vsak petek od sedme do osme ure zvečer. Starši, ki vam je kaj za ohranitev krščanskega duha v svoji družini, mislite na to!

*

Zahvaljujem se vsem in vsakemu, ki je v zadnjem mesecu kakor koli pomagal pri urejevanju zemljišča. Sicer je pa "Medvedka" kar precej povedala o našem

KJER sta ljubezen in modrost

— tam ni strahu.

Kjer sta potrpežljivost in ponižnost

— tam ni jeze in nevolje.

Kjer je veselo uboštvo

— tam ni pohlepa.

Kjer sta mir in molitev

— tam ni zaskrbljenosti in negotovosti.

Kjer je Gospodov strah, ki bdi pri vходу v hišo

— tam sovražnik ne more vstopiti.

OPOMINI sv. Franciška

delu. Kako lažje bi šlo od rok, če bi nas bilo več! Saj gre za našo skupno slovensko korist.

*

Rad bi zopet opozoril adelaidske rojake, da je redna slovenska služba božja vsako nedeljo ob deseti uri v kapelici Misijona svete Družine. Sobotna večerna maša, ki velja že za nedeljsko, pa je stalno ob 7.30 P.M. To naj velja tako za poletni kakor za zimski čas. Deseta nedeljska maša odpade samo na četrto nedeljo v mesecu, ko imamo slovensko mašo ob štirih popoldne v cerkvi Srca Jezusovega v Hindmarshu.

*

Tokrat nas je v Adelaidi zopet obiskala smrt. Dne 31. avgusta je umrla JOŽEFINA ČUŽ (Gus) v starosti 68 let. Rojena je bila leta 1908 v Sedlu pri Kobaridu. V Avstralijo je dospela v marcu 1949 na ladji "Goia". Zadnje dni življenja je preživela v Semaphore Convalescent Home, kjer je po krajši bolezni zatisnila oči. Naj ji bo Gospod milostjiv Sodnik, saj je zadnje dni veliko trpela.

Z najožjimi prijatelji pokojne smo ob krsti v Siebert Pogrebem zavodu zmolili rožni venec za mir njeni duši, po pogrebni službi božji v cerkvi Srca Jezusovega v Hindmarshu (2. septembra) pa smo jo spremili na pokopališče Centennial Park, kjer bo čakala vstajenja. Naj ji bo lahka avstralska zemlja, mi pa jo vključujmo v svoje molitve!

Pokojna Jožefina tu ni imela sorodnikov. Vemo le za njeno nečakinjo Alojzijo, ki živi v Vidmu (Udine) v Italiji.

*

Morda kdo pozna STANKA PISTOTNIKA, ki ga že nekaj let išče zaskrbljena mati. Rojen je bil 19. novembra 1945, leta 1964 je došel v Južno Avstralijo in se zadnjikrat oglašil domov leta 1968. Njegov zadnji naslov (1971) je bil: 28A Caldwell Street, Adelaide. — Kdor kaj ve o njem, naj sporoči na naslov našega Misijona. Mati izgubljenega mu bo hvaležna.

Naša skupna odgovornost

Ustanova "The S.A. Foundation on Alcoholism and Drug Dependence Inc." je priredila 24. julija v Adelaidi seminar, ki so se ga udeležili tudi trije mladi zastopniki tamkajšnje slovenske skupine. Tu je njih poročilo, ki je za nas vse poučno in nam da misliti. — Ur.

PRAV ZADOVOLJNI smo, da smo dobili priliko in se udeležili te pametne konference. Kar nič bi ne bilo napak, če bi kaj podobnega organizirali tudi na narodni bazi — mislimo, da bi bile med nami Slovenci slične obravnave kar potrebne. Te konference nam dajo možnost, da srečamo izobražene in razsodne Avstralce, na katere marsikak novi priseljence morda gleda zviška: gleda le na čim večji zaslužek, a denar ne odtehta pomanjkanja izobrazbe in srčne kulture. Brez udeleževanja takih in podobnih forumov bomo ostali zaprti v svoj svet, res "second class citizens" po svoji volji, brez širše avstralske razgledanosti.

Za udeležbo pri konferenci o alkoholizmu nas je podžgalo predvsem dejstvo, da smo prav Slovenci v Adelaidi imeli v kratkem času dve težki tragediji in je mlado življenje plačalo za neodgovornost starejših. Menimo, da smo vsi kot skupnost do svoje mere soodgovorni takih in podobnih nesreč, če ničesar ne storimo za pravilno gledanje na alkohol in njegove posledice.

Seminar se je vršil v prostorih School of Nursing, Glenelg Hospital. Priredila ga je zgoraj imenovana ustanova pod vodstvom predsednika **Dr. W. F. Salterja**, ki je znani in priznani adelaidski zdravnik. H konferenci je bilo povabljenih okrog 180 za problem pijače posebno zainteresiranih oseb; zlasti so bili dobrodošli socialni delavci, bolniško osebje, zdravniki in duhovščina.

Konferenco je odprl adelaidski župan **John J. Roche**, ki je po rodu in Libanona. Poudaril je predvsem našo skupno veliko odgovornost pri vzgoji ljudi z ozirom na uporabo alkohola, pa tudi odgovornost prodajalcev ter propagandne industrije, ki naj bi vsaj del dobička na račun alkohola in nespametnih alkoholnih potrošnikov dala za vzgojo pravilne uporabe alkoholnih pijač. Izrazil je upanje, da bodo razna etnična središča ter etnične skupnosti dale na znanje vladnim predstavnikom, naj bi se v tej smeri izglasoval v parlamentu poseben zakon. Vsi bi morali skupno poprijeti, da se temu bolečemu družbenemu problemu prav odpomore.

Odličen govor je imel dopoldanski govornik, **dr. Les H. R. Drew** iz Canberre, glavni svetovalec na oddelku za alkohol ter mamila pri vladnem ministrstvu za javno zdravje. Tudi on je poudaril predvsem našo osebno odgovornost pri uporabi pijače. Začel je svoj govor s številkami, ki človeka kar pretresejo. Vsako leto umre v Avstraliji zaradi uživanja alkohola 3.500

ljudi, kar predstavlja 3,2% vseh smrti.

V naši deželi imamo 300.000 alkoholikov, med katerimi pride na pet moških ena ženska oseba. Okrog 20% vseh bolnikov po naših bolnišnicah ter umobolnicah si je bolezen nakopalo kot posledico uživanja alkohola. Letno je v Avstraliji 50.000 prometnim poškodbam kriv alkohol, 40.000 voznikov pa se zagovarja pred sodiščem zaradi vožnje v pijanem stanju.

Dr. Drew nas je opozoril, da bo Avstralija kmalu plačevala več v zdravniških računih in produkcijski izgubi, kot pa znaša dobiček pri prodaji alkoholnih pijač. Ta dobiček je na primer za finančno leto 1972/73 znašal 1.400 milijonov dolarjev, škoda povzročena po alkoholu pa je skupnosti vzela isto dobo nič manj kot 1.200 milijonov. Če se bo prekomerna uporaba alkohola dvigala v naslednjih desetih letih tako kot se je v zadnjem desetletju, bomo na tem polju v nekaj letih v izgubi milijonov dolarjev. Če vzamemo v poštev zdravje kot tako, so stroški povzročeni po alkoholu že zdaj nad temi preostalimi 200 milijoni dolarjev letnega dobička. V finančnem letu 1965/66 so bili stroški prometnih nesreč 500 milijonov dolarjev, v letu 1969/70 je ta številka dosegla že 700 milijonov, od tega je polovica v direktni zvezi z uživanjem alkoholnih pijač. Izgleda, da danes velja brezobzirna teorija: Utopimo se v alkoholu — več produkcije, več potrošnje, več dobička! — škodo bodo pa plačevali naši otroci...

Naša velika moralna odgovornost je ne le do nas samih, ampak prav gotovo tudi do naših otrok. Če hočemo, da novi rod ne bo še hujši v pijanstvu, moramo spremeniti najprej sebe in naš lastni odnos do pijače. Če bodo starši znali zmerno uporabljati uživanje vina, piva in žganja, bodo po njih zgledu imeli do alkohola boljši in pravilnejši odnos tudi otroci. Potem nam bo to, kar nam daje Bog v svoji dobroti, postalo nam vsem v veselje, ne pa v žalost, stroške in dolgoročno moralno škodo.

Dr. Drew je žel za svoja izvajanja priznanje vseh navzočih. Debata je še marsikaj osvetlila. Nekateri so predlagali, naj bi točili dve uri pred zaključkom zabav le "brezalkoholna vina" in podobno.

Govornik popoldanskega dela seminarja je bil **Mr. Pierre Stolz**, izvršni direktor Ustanove, ki je pripravila konferenco. Tudi on je bil iz Canberre. Poudaril je isti družbeni problem, le z druge strani. Zadnji čas je, da avstralske vladne oblasti storijo potrebne korake: vsi, ki si na račun alkohola polnijo lastne žepke brez ozira na posledice, naj bi s posebnim davkom

prispevali za rehabilitacijo škode, ki jo alkohol napravi skupnosti. Nekatere dežele so že naložile "moralni davek" — zakaj bi se ne obnesel tudi v Avstraliji? Trinajst odstotkov vsega nakupa alkoholnih pijač je pri nas zaužitih po alkoholikih. Ne bi smeli mirovati, dokler ne končamo žalostnega izrabljanja teh, ki jim je uživanje alkohola postalo navada. Nedavno izdano poročilo pravi, da zvezna vlada prejme vsako leto 740 milijonov dolarjev z davkom na alkoholne pijače, 40 milijonov pa s kompanijsko takso, dočim dobi južnoavstralska vlada 40 milijonov dolarjev letno za dovoljenja prodajanja alkoholnih pijač. Od teh 820 milijonov dolarjev, ki pridejo v državo blagajno na račun nesrečnih nagnjencev k alkoholu, bi moralo vsaj 13% — 106 milijonov dolarjev, kar odgovarja potrošenju alkoholikov — iti za uspešni rehabilitacijski proces. Nemoralno in nezdravo za deželo je delati državni dobiček na račun alkoholikov in nevednežev, ki se niti ne zavedajo, kam jih alkohol vodi. To vprašanje je bilo zadnja leta od oblasti zelo zapostavljeno — molk in pobiranje davka gotovo ni odgovor, še manj to prinaša rešitev perečemu problemu avstralske družbe. Ustanova, ki je seminar pripravila in se bori na polju alkoholizma, bi vladno pomoč iz teh davkov za uspešno delo krvavo potrebovala. Avstralski protialkoholski program je stal doslej 300.000 do 350.000 dolarjev — žal avstralske oblasti k temu niso pripomogle z nikakim fondom.

Tudi govornik Stolz je za svoje izvajanje žel odobravanje vseh.

Konferenco sta zelo poživila dva kratka dokumentarna filma. Prvi je prikazal delo južnoavstralske veje Ustanove. Drugi pa je bil še zanimivejši: prikazal je alkohol kot življenjski problem in kako ga je treba reševati. Dogajanje na platnu nas je popeljalo v družino, kjer družinski finančni problemi ter še nerazumevajoča žena skupno pripomorejo, da mož začne popivati. Pijača ga onesposoblja pri delu in občutno zniža njegove sposobnosti, vzporedno pa zanemarija družinske odgovornosti do žene in otrok. Film lepo prikaže, kako 80 g popitega alkohola pomaga družbi do zdravega veselja, 80 — 120 g postane nevarno za soljudi, kar je preko 120 g zaužitega alkohola pa je naravnost škodljivo in uničujoče za pijanca in okolico.

Za nas tri, ki smo se konference udeležili iz slovenske skupnosti, je bilo vse skupaj zelo poučno. Hvalježi smo, da smo mogli biti prisotni. Menim, da bi bila ta predavanja kaj poučna tudi za širšo slovensko javnost, saj tudi našo družbo razjeda isti pereči problem. No, vsaj preko MISLI nam je dana prilika, da se ob tem poročilu izrazimo in povemo, kako mi mladi gledamo na svet okrog nas, na njegove probleme in njegovo rešitev. Ne recimo, da problema alkoholizma med našo narodno družino ni, ali da ni dovolj važno, da bi se ga dotaknili in skušali storiti svoje za njegovo odstranitev.

Frank Ahlin, Ottoway
Grace Bric, Renown Park
Mirko Fluher, Bedford Park

CELOVŠKA MOHORJEVA DRUŽBA

... je že najavila svojo knjižno zbirko za leto 1977 in upamo, da bodo knjige res dospele med nas že pred božičem. Prepričan sem, da bo zbirka razveselila vse, ki so po mohorjevkah tako pridno segali v preteklih letih.

KOLENDAR ZA LETO 1977 ima kot običajno poleg koledarskega dela tudi vrsto zanimivih člankov. Letos je več člankov posvečenih družinskemu življenju.

USKOSKA NEVESTA je ime letošnji večernični povesti. Napisal jo je **Vlado Firm** in obsega 208 strani. Zgodovinska zgodba se dogaja pod Gorjanci v prvi polovici 16. stoletja, ko so začeli iz Bosne prihajati v večjem številu Uskoki.

DRUŽINSKO SVETO PISMO — III. DEL je nadaljevanje svetopisemske izdaje prikupne oblike. Letos obsega knjiga Pavlova pisma. Besedilu so dodane znanstveno temeljite in sodobne opombe prireditelja **Msgr. dr. J. Rupnika**.

BORBA Z VIHARJEM (Josef Seitz — L. in B. Bulinger) je tudi kaj zanimiva knjiga na 144 straneh, ka-

terim je dodano še 16 strani slik. Opisuje trnovo pot frančiškanskega bogoslovca preko vojnih let in ujetništva ter mnogimi zapletljaji. Kljub vsemu je končno dosegel svoj cilj — duhovništvo in kot japonski misijonar celo naslov "cunjar iz Tokia".

Cena Mohorjeve zbirke štirih knjig bo za Avstralijo **osem dolarjev**, saj so se v teku leta ponovno dvignili tiskarski stroški in tudi poštnina. Prepričan sem, da bodo vsi, ki so mohorjevke naročali doslej, tudi letos ostali zvesti bralci.

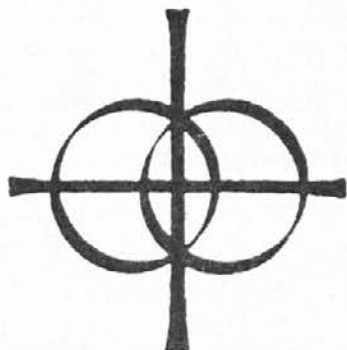
Naj že zdaj povem, da bomo imeli na razpolago tudi zbirko **GORIŠKE MOHORJEVE DRUŽBE**, žal pa še nisem dobil imen knjig, kakor tudi ne cene. Navadno so nekaj dražje od celovških, ker je goriški knjižni trg manjši in prilike v marsičem težje. Upam, da bom prihodnjic že lahko kaj več najavil o njih.

Obe **MOHORJEVI DRUŽBI — CELOVŠKA in GORIŠKA** — sta vredni vse naše podpore, saj sta zamajski ustanovi in v stalni borbi za svoj obstoj.

Urednik

KAREL MAUSER:

VEČNA VEZ

(9)

— Frank je že odšel spat, — je rekel mirno. — Zunaj pa tako strupen veter, da bi sukinja ne bila odveč.

Pogledala ga je z veselimi očmi in zdelo se mu je, da ji je všeč, da Franka ni. In v istem hipu je tudi sam čutil, da je vesel, da je Frank odšel spat in da je sam z njo.

— Lepo je v hiši, če je zunaj grdo, — je rekla veselo. — Na, spij čašico žganja. Premrazil si se.

Izpil ga je v dušku in spet nastavil.

Žganje mu je obrisalo težko misel, ki mu je kapnila v srce pred vrati. Sedel je poleg Dorothy in čez njo segel po Andreju. Zadel je ob njene roke. Bile so tople in mehke. Z obrazom je bil skoraj čisto poleg njenega, tako blizu, da je slišal njeno hitro dihanje.

Misel na Jane je bila nekje daleč, kakor senca veje, ki jo je veter risal na okno. Andrej je bil srečen in toplina doma je dihala vsepovsod.

Tedaj ga je otrok razigrano zgrabil za lase in potegnil k sebi. Mattovo lice se je pritisnilo k Dorohtynemu.

— Andrej, — je kakor očital Matt. Barbara se je na glas smejala.

Dorohtyne oči so bile čudno svetle. Smejala se je z otrokoma vred.

Mattovi prsti so mečkali pogačo. Bil je v zadregi.

— Saj bova morala iti, — je rekel nenadoma.

Vzdignil se je, toda otrok ni hotel iz Dorohtynega naročja.

— Pusti mu to veselje. Ne prelagaj svojega križa še na njegova ramena.

Sedel je nazaj in si sam natočil čašico žganja. Zvrnil jo je v dušku. Čutil je, da bi moral nekaj narediti, da bi moral oditi, vzeti otroka iz njenega naročja, tudi če bi se branil. Toda ni imel moči.

Dorothy ga je gledala s priprtimi očmi. Obraz ji je zardel in Mattu se je zdelo, da tako lepa še ni bila nikdar.

Oba sta molčala. V molk je čudno brnela ura na steni in veter, ki se je zaganjal v okna.

Andrej je zaprl oči. Tudi Barbara se je pričela naslanjati.

— Andrej je zaspal, — je rekla tiho.

— Odneseš ga, — je rekel votlo. — Zavijem ga, da se ne bo premrazil.

— V tem vetru ga ne boš nosil domov, — je skoraj siknila. — Pregret je in bi se prehladil.

Počasi se je vzdigovala izza mize.

POTRESNA NABIRKA

verskega središča v Kew:

\$200.— Društvo sv. Eme, N.N.;

\$193.— Nabral Mario Maršič v tovarni (\$100.— "Diecraft" — John Rabin; \$20.— J. Znidaršič; \$10.— Mario Maršič, Zdenko Babnik, Jože Mukavec, Vinko Mrzel; \$5.— Peter Mukavec, Nikola Smolčič, Derviš Hasanagić, Ivan Barić; \$2.— Luka Čulina, Drago Abičič, Toni Medica, Jože Judnič; \$1.— Adolf Gilming, Josip Jurin, Voja Milčukovič, Mladen Mutič, Vasko Kalapič).

\$160.— N.N.

\$100.— N.N., Marija Brešan;

\$80.— Slovenske sestre;

\$70.— Dar holandske skupnosti;

\$60.— Franc Vrabec;

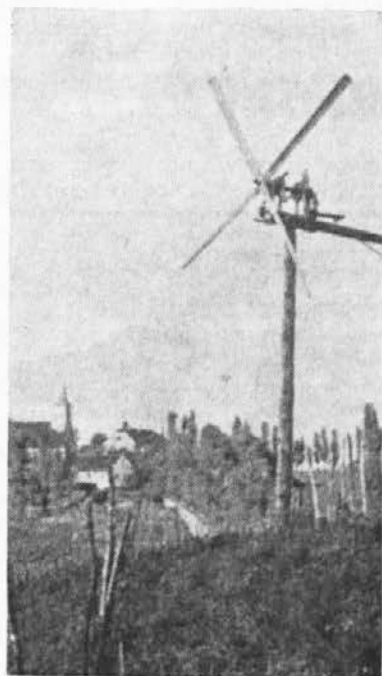
\$50.— Družina J. Potočnik;

\$35.— Družina Maks Koržec;

\$30.— Družina F. Majerič, Marija Hervatin, Silvija Gašparin, Jože Rakušček;

\$25.— Druž. J. Krušec;

\$20.— Družina E. Šerek, druž. A. Butinar, druž. Krčmar, druž. Birsa, druž. Repše, druž. A. Grandovec, Marcella Bole, N.N., Jean Derrick,

Polni vinogradi vabijo . . .

druž. Barič, druž. F. Slavec, druž. M. Saksida, druž. Cimerman, druž. A. Vučko, druž. S. Jernejčič, druž. J. Brožič, druž. Drezga, druž. M. Muršec, Vera Sluzavec;

\$16.— N.N.;

\$15.— Frančiška Mukavec, druž. Kravos, druž. D. Gašparin, druž. Apolin Vovk;

\$14.50 Družina Pavlič;

\$13.— Družina Brumen;

\$12.— Francka Anžin;

\$10.— Družina D. Špacapan, druž. Kastelic, druž. Kurinčič, druž. B. Zele, Ivana Hudoklin (Tas.), druž. Sankovič, Peter Košak, druž. Roeder, Agata Zupanič, Marija Štemac, druž. Damiš, druž. Plesničar, druž. F. Grl, Frances Klun, druž. Brezovec, Terezija Jošar, druž. F. Šajn, Štefanija Šorec, druž. J. Peršič, druž. A. Skok, N.N., druž. J. Slavec, druž. J. Grilj, druž. A. Gjerek, druž. A. Kristan, druž. Čeligoj, Ivanka Ban, druž. J. Celhar, druž. Mikuš, druž. F. Smrdel, druž. Trebše, druž. Brne, druž. A. Tomšič, K. Golob (S.A.), druž. Urh, druž. Lah, Ivanka Urbas, druž. B. Pribaz, druž. I. Zele, Stanko Andrejašič, druž. M. Zitterschlager, druž. L. Tušek, druž. M. Pirc, Ivan Kovačič (S.A.), druž. Radič, Matilda Kukovec, druž. A. Gombač, druž. Ferfolja, druž. Sabadin, Antonija Sabadin, druž. I. Zelko, druž. Erjavec, druž. A. Žagar (S.A.), Antonija Stojkovič, Josephine Braletitch, Ivanka Batagely, druž. Ropret, druž. L. Pirnat, druž. A. Golja, druž. J. Mihelčič, Ana Kustec (Qld.), druž. Verderber, druž. Javernik, druž. V. Štolfa;

\$7.— Tereza Slavec;

\$6.— Družina Oblak;

5.— Družina Boelckey, Eileen Cody, Slavica Hermes, Marica Štavar, druž. Lončar, druž. Bračko, druž. A. Tomšič, druž. F. Petelin, M. Ficovič, druž. Oppelt, druž. A. Smrdel, Marija Bizjak, druž. Gubič, druž. Gerbec, N.N., druž. V. Jager, druž. J. Ferligoj, druž. Ovsenik, druž. McKean, druž. J. Grabnar, druž. K. Zupančič;

\$4.— Družina Može, druž. I. La-puh;

\$3.— Živko Polič;

— Naj ostane pri meni nočoj, Matt, — je skoraj prosila. Stala je ob njem in Andrej v njenem naročju se ni zganil. Mirno je spal z glavo na njeni rami.

Matt ni rekel besede. Dorothy se je obrnila in ga odnesla v spalnico. Za njo je drobila Barbara.

Matt je ostal sam. Kljub pijači se mu je zdelo, da bi ne smel pustiti otroka tukaj, da bi ga moral vzeti, da bi spal poleg njega kakor vsak večer. Toda vrata v spalnico so se že zaprla.

Ko se je Dorothy vrnila, je Matt že držal za kljuko.

— Ze greš? — je vprašala.

— Moram, — je rekel čudno trdo.

Šla je proti njemu.

— Matt!

Gledala je vanj in Mattu se je zdelo, da se vse, kar je bilo na Jane najlepše, preliva v Dorothyne oči. Bile so mokre in na trepalnicah so stale solze.

Tedaj se je sklonil, spustil roko s kljuko, z dlanmi objel njen obraz in jo poljubil na ustnice.

— Rad te imam, Dorothy, zelo rad.

Potlej je odprl vrata in odšel. Zagnal se je v veter in tekel celo pot. Bal se je, da se bo vrnil.

V hiši je še gorela luč, toda Kristine ni bilo več.

Odšla je spat.

* * *

Na zimo je Jane obležala. Prenesli so jo iz njene sobe v bolniško sobo in ko jo je Matt prvič videl med blazinami, je vedel, da se bliža konec. Shušjala je, koža na obrazu je postala čudovito tenka in prozorna, kakor da je prek kosti napet pergament. Kostni na dlani roke so bile videti kakor pahljača.

Vprašal je zdravnika.

— Bliža se konec, toda to stanje se lahko vleče leta. Ne morem reči, toda čudno je, kje to šibko telo pobira toliko moči. Zibelka s punčko je stala v kotu, toda Jane se ni več ozrla nanjo.

Zvečer po obisku je prišla Dorothy. Matt je vedel, da bo prišla. Povedal ji je, kar je videl in kar so mu povedali. Dorothy ga je poslušala z zaprtimi očmi.

In kakor da je v Jane živela samo volja, zimo je preživela. Stanje se ji ni poslabšalo. Ležala je med blazinami, z očmi strmela v okno, včasih za hip okrenila glavo, pa se spet zastrmela v veje, ki so zelenele.

Po pustih nalivih, ko je pobralo sneg in spralo blato s cest, je bilo sonce vsak dan močnejše.

Matt ji je prinesel prve rože. Strežnica jih je postavila v vazo in prinesla na mizo. Jane jih ni pogledala. Strmela je v strop, zdaj v okno, kakor da je vse tuje in da išče na stropu in v oknu nekaj, kar bi pripelo misli na preteklost.

Matt je bil na koncu moči. Dorothy je prihajala, prihajal je Steve in kadar sta prišla, se mu je zdelo, da sta prišla po njegovo besedo.

Ko je zacvel španski bezeg za Mattovo hišo, tedaj je Dorothy začutila, da je Matt že brez tal. Ujela ga je v besedah, lovil se je za oprijemki, da bi se še obdržal, toda Dorothy je natančno videla, da je Jane v Mattu umrla.

Povedala mu je naravnost. Sedela je na klopi pred grmom bezga in v temi je bilo komaj še videti nekaj ograje, ki se je

zgrubljala v gmajni. Polja so bila še vidna, toda so se že zlijala z grmovjem in visoko travo.

— Matt, ti veš, da je vse zaman. Na dno se vidiš. Jane ti je daleč. Ne dosežeš je več. In ona te ne more. Zakaj se mučiš?

Stal je pred njo kakor otrok.

— Nič še ni med nama in vendar je. Vsak ima pravico do sreče, zakaj bi je midva ne smela uživati.

Vstala je in stopila tesno k njemu.

— Matt, ti veš, da te imam rada in sam si mi rekel, da me imaš. Poročiva se.

Strmel je vanjo kakor v privid.

— Ne moreva se, — je rekel tiho.

— Razporočiš se. Daj si blizu, Matt. Jane ni žena. Jane je samo senca, ki visi med teboj in menoj. Ti jo imaš rad in jaz jo imam rada, toda ne ti ne jaz ne moreva spremeniti tega, kar je. Otrok bo imel dom in midva tisto, česar sva zdaj oropana. Kaj imaš od življenja in kaj imam jaz?

— Dorothy, jaz sem v cerkvi poročen. In Jane je verovala, da je tisto za večno in . . . — sklonil se je naprej — . . . jaz verujem, da je imela prav. Poročil sem tisto krhko Jane, z njo sem živel, rad sem jo imel in nočem jo prevariti, zdaj ko ničesar ne ve. Ni ona kriva, da je tako in preden se ji je omračilo, me je imela v mislih. Rada me je imela in tista njena ljubezen v njej živi, čeprav se je ne zaveda.

Dorothy je odtrgala bezgov cvet in ga mečkala med prsti.

— Matt, skupaj bi skrbela zanjo. Pomisli, da za njo ne moreš storiti več kakor si storil. Vse kar je še, je samo čakanje. Nekoč bo zaprla oči, toda tedaj boš že morda star, življenje ti bo steklo brez vesele ure. In otrok bo rasel sam. Vsaj otrok naj se ti smili.

Matt je strmel v tla.

— Vem, Dorothy, naredil sem ti krivico. Moral bi biti močnejši kakor sem bil. Ne smel bi ti povedati, da te imam rad, moral bi mimo, ne smel bi te tedaj nesti do praga, ne smel bi . . .

Z roko mu je zaprla usta.

— Molči, Matt! Ljubezen pride in ne moreš jo ograditi kakor travnik ali njivo.

— Da, ne moreš je ograditi, — je rekel tiho.

— Ne muči torej sebe in mene, Matt.

Tedaj je bruhnilo iz njega, kar je že tako dolgo premišljal v sebi.

— Dorothy, in če bi se razporočil in se poročil pred sodnijo, kaj bi bilo? Se ti ne zdi, da ni vse papir? Poročen si pred državo, pred Bogom nisi. Vero imaš in jaz jo še imam in kaj mi pomaga vse, če je na papirju, da si moja žena, če pa vem, da sem naredil nekaj, kar ni prav. Grizlo bi me in ko bi prešli najlepši dnevi in bi se začelo življenje kakor se živi; tedaj bi vstalo tisto, kar lahko potlačiš za nekaj mesecev, toda ne za leta. In bi prišlo nekaj med najino ljubezen, vse lepo bi odšlo, ostalo ne bi ničesar. Samo grenko kljuvanje.

\$2.— Marija Špilar, Albina Zitterschlager, družina Bucaj, Marija Radin, Ivan Marič;

\$1.— Marija Prosenjak.

Vsem darovalcem iskren Bog plačaj! Če bi bilo kako ime v seznamu izpuščeno ali bi zasledili kako drugo pomoto, nam prosim sporočite, pa bomo rade volje popravili.

DAROVI ZA BERNARDOV JUBILEJNI TISKOVNI SKLAD:

\$16.— Ivan Valenčič; \$12.— Zinka Černe; \$6.— Alojz Čebokli, Anton Požar (NSW), Ferdinand Slevce, Ivanka Bon; \$4.— Ljubica Pleterski, Janko Menič; \$3.— Jože Gjerek, George Marinovich; \$2.— Franc Zgoznic, Greta Korotanchnik, Božo Lončar, Katarina Hvalica, Ivanka Domanjko, Milan Muršec, Ivanka Dodič, Angela Lečnik, Željko Rob, Ivan Bratina, Ana Marija Ček, Zora Pace, Marija Kenda, Ivan Tom, Ivan Forte, Gabrijel Pirc, Branko Cvetkovič, Bogomir Jesenko, Marija Gorjanc, Viktor Tramšak, Ivanka Krešević, Marija Kovačič; \$1.50 Viktor Javernik; \$1.— Kamica Satler, Feliks Lesič, Slavko Štrukelj, N.N., Graciela Remeč, Srečko Baraga, Albina Barbiš, Ivanka Dekleva, Marija Golčman, Janez Marinček, Jože Vičič, Rose Veenstra, Maria Piotrowski, Martina Kropich, Franc Korošec, Angela Podgoršek.

SLOVENSKI MISIJONARJI, TOGO, AFRIKA:

\$100.— N.N., N.N.; \$30.— Julka Mrčun; \$20.— Janez Šveb, Franc Rožanc; \$10.— Marija Posavac (za gobavce); \$6.— Anton Šajn (NSW), \$5.— Rihard Bogatec; \$4.— Ivanka Dodič (za lačne); \$3.— Milan Muršec, George Marinovich; \$2.— Ignac Kalister, Marta Jakša.

ZA INDIJSKE MISIJE:

\$3.— Družina G. Marinovich (za lačne — v spomin pokojnemu p. Porderžaju).

SLOMSKOVA ZADEVKA:

\$5.— Družina Kurt Bohl.
Dobrotnikom Bog povrni!

Tedaj je Dorothy pričela jokati. Spustila je bezgov cvet iz rok in se obrnila. Počasi je šla prek dvorišča, potlej je pričela teči. Gledal je za njo, hotel jo je poklicati, pa ni mogel.

Sedel je na klop, stisnil glavo med dlani in se ni premaknil. Šele potlej, ko je slišal, da ga kliče Kristina, se je vzdignil, obrišal mokre dlani ob hlače, ter odšel v hišo.

(Dalje prihodnjič)

Fr. Valerian Jenko O.F.M.

Fr. Lovrenc Anžel O.F.M.

St. Raphael's Slovene Mission

313 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160

(Vhod v duhovniško pisarno in stan za cerkvijo!)

Tel.: 637-7147

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne

St. Raphael's Convent

311 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W., 2160

Telefon kot zgoraj.

POROKI

Bruno Pignone, Annandale, in Liliana Sekli, Drum-moyne, hčerka Ludvika in Frančiške, roj. Urbano. Priči sta bila Joe in Angela Pignone — Merrylands, 31. julija 1976.

Paul Frederick Helderman, Pennant Hills, po rodu iz Holandske, in Irena Černeck, Cabramatta, hčerka Maksa in Marije, roj. Podlesnik; rojena v Mariboru — Priči sta bila Jan. R. Phillips in Bernadette Černeck. — Merrylands, 28. avgusta 1976.

KRSTI

Monika Brezovnik, Canterbury. Oče Marjan, mati Milica roj. Andačič. Botra sta bila Josip in Marija Pap — Merrylands, 25. julija 1976.

Johnie Platovnjak, Penrith. Oče Pavel, mati Marjeta roj. Viler. Botrovala sta Rafael in Francka Lavtar — Merrylands, 15. avgusta 1976.

Amanda Claire Johnston, Northbridge. Oče Gerard Raymond, mati Marija Dominique roj. Ritlop. Botrovala sta Frank in Ana Papandrea — Merrylands, 21. avgusta 1976.

Marija Wilma Binkhorst, Wentworthville. Oče Lambert, mati Olga roj. Kovačič. Botrovala sta Božo in Barbara Štajdohar — Merrylands, 21. avgusta.

SLUŽBE BOŽJE v Merrylandu so vsako soboto ob 7. uri (ta maša velja za nedeljsko) in ob nedeljah dopoldne ob 9:30 ter ob 11. Večerna maša ob 7. uri je tudi na prvi petek. — WOLLONGONG ima slovensko službo božjo v nedeljo 10. oktobra, etc. ob peti uri popoldan v Villa Maria kapeli. — CAN-BERRA pride na vrsto 17. oktobra, 21. novembra (Sicer bo to še enkrat objavljeno, pa je boljše, da že zdaj napišem). — NEWCASTLE bo imel slovensko službo božjo 31. oktobra ob 6. zvečer v Hamiltonu. — BRISBANE pride spet na vrsto na četrto novembrsko nedeljo, 28. novembra, ki je že prva adventna nedelja.

SPOMINSKA SVEČANOST IN ZADUŠNICA za pokojnega p. Bernarda in vse naše pokojne bo ob slovenskih grobovih v Rookwoodu v nedeljo 7. novembra 1976. ob 2. uri popoldan. Lepo prosim, da to nedeljo rezervirate za to žalno slovesnost.

SEDEMDESETLETNIKU, pevovodji g. Klakočerju so pevci napravili presenečenje pri pevski vaji 20. avgusta. Seveda je vaja odpadla, čeprav veselega petja in zdravic v čast jubilaru ni manjkalo. Naslednjo nedeljo ga je tudi pred mašo pozdravila Judy Šajn in mu izročila šopek v imenu naše skupnosti. Bog daj, da bi g. Klakočer še dolgo tako zvesto skrbel za našo cerkveno in narodno pesem!

DRUŽABNA PRIREDITEV za "Ambrozičev Dom" je zopet na sporedu v soboto 16. oktobra 1976. v Merrylands Masonic Hall. Začeli bomo ob 7. uri zvečer. Igral nam bo priljubljeni kvintet "Mavrica", ki ga ni treba posebej priporočati. Lepo vabljeni skupaj s prijatelji!

II. VSEAVSTRALSKI KONCERT je za nami. Pri-tegnil je našo mladino za pester nastop in lahko re-čem, da toliko domačega petja in glasbe v enem večeru še nismo slišali. Od lanskega začetka je za-nimanje za prireditev, ki naj ostane vsakoletno sre-čanje naše mladine, zelo narastlo. V tem je tudi vzrok, da smo morali nekaj dni pred koncertom na

hitro spremeniti dvorano in še veseli smo bili, da smo jo sploh dobili. Na pomoč nam je priskočila slovenska radijska oddaja, ki je spremembo dvakrat objavila. Oproščamo pa se vsem, ki za spremembo niso zvedeli in jim je to povzročilo kakršno koli nevšečnost. To velja zlasti za udeležence, ki so prišli od drugod ter šele pri naši cerkvi dobili naslov druge dvorane.

V zvezi s prenočevanjem gostov iz Melbournu bi rad izrekel toplo zahvalo vsem sydneyskim rojakom, ki so se odzvali naši prošnji ter vsem nudili svojo gostoljubno streho. Prvič je bilo, da smo dobili toliko gostov naenkrat. Brez bratskega sodelovanja mnogih naših družin bi bilo nemogoče stvar izpeljati. Je pa lepo in prav, da se oddaljeni rojaki spoznamo med seboj. Za mnoge, ki že dolgo niso videli svojih bivših sovaščanov, je bil prav ta koncert tudi lepa prilika, da so se zopet srečali. Po zahvalah iz Melbournu sodeč je bil tudi ta del obiska koncerta veliko vreden in nam za trud ni žal.

Naj se na tem mestu iz srca zahvalim MAVRICI ter pevki Ireni Kužnik: čeka, ki sta bila podarjena za zmago pri tekmovanju (\$50.— za zmago med ansambli ter \$30.— za zmago med pevci) je tako MAVRICA kot Irena poklonila našemu Fondu za Dom ostarelih. Hvala ležno sprejeto!

IZLET V JENOLAN CAVES smo imeli v septembrskih počitnicah (na torek 7. septembra) in zbralo se nas je za poln Bošnjakov avtobus. Ogledali smo si Lucas votlino, nato pa še Devil's Coach House. Dan je bil sicer nekoliko moker, pa vendar to ni pokvarilo našega veselega razpoloženja.

PRVO SV. OBHAJILO je v Merrylandsu prejelo na praznik Marijinega Vnebovzvetja, 15. avgusta, triindvajset dečkov in deklic. To so bili: Edi Bratovič, Vili Gjura, Peter Hrastnik, Igor Jazbec, Toni Kokos, Claudio Lo-

zej, Ian Makovec, Vlado Savle, Peter Simčič, Steven Stanič, Damir Zetović, Zvonko Zunič, Romana Beljan, Nives Bratovič, Susan Gomboc, Debbie Grča, Carmen Kale, Margaret Korotanchnik, Barbara Kovač, Lilijana Lozej, Ana Mihalič, Diana Prinčič, Vanesa Stare. Čestitke tem srečnim otrokom, pa tudi tistim, ki so letos drugje prejeli sv. obhajilo. Omembe vredna je okrasitev oltarja za to slovesnost. Vse potrebno je uredil p. Lovrenc.

MARIJANSKI KONGRES od 5. do 19. septembra v Sydneyu je imel veličastno otvoritev na prvo septembrsko nedeljo. V sydneyski stolnici so s kardinalom Freemanom somaševali še trije kardinali in 37 avstralskih škofov. Govor o Mariji je imel kardinal Manning iz Los Angelesa; poudaril je glavno misel, da nam Marija posreduje Kristusa. Za vse navzoče je bilo veselo presenečenje pozdrav in blagoslov papeža Pavla VI. po vatikanskem radiu vsem, ki so se zbrali na ta kongres.

V SKLOPU sydneyskega Marijanskega kongresa je bila tudi etnična služba božja in sicer na nedeljo 12. septembra. Zopet smo imeli priliko srečati številne narodnostne skupine, ki so se zbirale okrog svojih zastav in bander pred sydneysko stolnico. Naša skupina se je zbrala ob praporu Marije Pomagaj: okrog sto nas je moralo biti, med nami tudi kar čedna skupina narodnih noš, saj so jih našli okrog dvajset. Seveda je to žal komaj ena desetina narodnih noš, ki jih imajo sydneyski Slovenci. Zanimivo bi bilo poslušati izgovore tistih, ki narodne noše imajo, pa jih to nedeljo ni bilo med nami. Včasih so se narodne noše skoraj izključno uporabljale pri cerkvenih slovesnostih, ali vsaj v prvi vrsti; saj skoraj ni bilo slovesnosti, ki bi se ne pričela v cerkvi. Danes jih je v Sydneyu zlasti za cerkve tako težko dobiti (pa najbrž tudi drugje).

Kar lep je pogled na skupino sydneyskih letošnjih prvoobhajancev. Tudi mi smo bili enkrat v taki vrsti nedolžnih otrok. Ali še vemo, kaj smo takrat obljubljali? Kam nas je zaneslo življenje od tistih lepih trenutkov prvega tesnega združenja z Bogom? Ni se On oddaljil od nas — morda smo se mi od Njega . . .

Vljudno ste vabljeni na

DRUŽABNO PRIREDITEV

ki bo v soboto 16. okt. 1976.

ob sedmi uri zvečer

v Merrylands Masonic Hall

Za plesno glasbo bo skrbel

kvintet "Mavrica".

Dobrodošli!

P. Valerijan

Celotna udeležba te mednarodne svečanosti je štela okrog 6.500 novonaseljencev, ki so predstavljali okrog dvajset narodnosti. S kardinalom Freemanom je sodelovalo okrog trideset duhovnikov, ki skrbje za emigrante sydneyse nadškofije. Maša je bila v latinskem in angleškem jeziku, pri petju in darovanjski procesiji pa so sodelovali zastopniki vseh prisotnih narodov. Naša skupina je bila deležna posebne pozornosti s tem, da je kamera za večerne novice na devetem kanalu lepo zajela prav naš prapor Marije Pomagaj ter naše narodne noše.

DRUŠTVO SV. ANE je imelo prvo družabno prireditev 7. avgusta v Merrylands Masonic Hall. Reklame je moralo biti precej, da je bila tako sijajna udeležba. Saj smo morali še in še dodajati mize, ker je vse vrelo skupaj; tako je komaj kaj prostora ostalo za ples. Za dobro muziko nam je skrbel kvintet "Mavrica", ki je ta večer res kar sam sebe prekosal. Predstavili pa so se nam z dvema duhovnima popevkama tudi člani ansambla "Svetla zvezda". Za nekatera dekleta je bil to prvi javni nastop pri tej skupini. Upajmo, da jih bomo še slišali. Le korajžno naprej, naši mladi muzikanti in popevkarji! — Izkupiček prireditve je bil \$569.10. To vsoto bo društvo uporabilo v razne karitativne in druge namene v okviru našega verskega središča. Med odmorom smo imeli tudi licitacijo lutke v narodni noši, ki je že nekaj mesecev romala od društva do društva in iz rok v roke z namenom, da se izkupiček zanjo obrne v sklad za prizadete po potresu. Doprinos je bil \$114.—. Hvaležni smo vsem, ki so pripomogli k tako lepo uspeši prireditvi.

FR. TERENCE DUFF je eden letošnjih novomašnikov sydneyse nadškofije. Prišel je v stik z našo skupnostjo čisto slučajno. V semenišču Manly so namreč po prizadevanju narodnih kaplanov uvedli tečaj o emigrantih. Kot del tečaja je bilo določeno, da gre vsak kandidat za mašniško posvečenje (diakoni) za nekaj dni h kakemu emigrantskemu duhovniku, da se seznanijo z njegovim delom. Tako je v juliju Terry preživel tri dni v Merrylandsu in šel tudi na obisk k nekaterim slovenskim družinam. Obljubil je, da bo kmalu po novi maši imel ponovitev nove maše tudi v Merrylandsu. To bo v nedeljo 19. septembra ob 9.30. Podprimo mladega duhovnika s svojimi molitvami, da bo storil veliko dobrega za božje kraljestvo na zemlji!

NOVI GROBOVI. — Tudi zadnji mesec nam smrt ni prizanašala. Kar preveč jih je iztrgala iz naše srede. — V soboto, 24. julija je v Marrickville preminul FRANJO VALIČ. Rojen je bil 6.6.1932. v Ozalju pri Karlovcu. V Avstraliji je bival sedemnajst let. Poročen je bil z Jožefino, roj. Šilec. Rodila sta se jima dva otroka. Ivan je star 12 let in dijak prve gimnazije, St. John's, Newtown, Vesna pa je stara deset let in v petem razredu St. Pius' School, Stanmore. Poleg teh zapušča pokojnik tudi še mater Zlato v Newtownu, v St. Mary's sestro Vikico, por. Koželj, v Unanderrri pa Franco. Pogrebna maša za pok. Franca je bila opravljena v sredo 28. julija v Merrylandsu, nato pa smo ga spremili na slovenski del pokopališča v Rookwoodu. R.I.P.

Drugi smrtni slučaj je bil NORBERT ZITNIK, ki je živel v Elizabeth Bay. Preminul je nenadoma 6. avgusta 1976. Zadušnica zanj je bila opravljena v cerkvi sv. Kancija, Elizabeth Bay v soboto 14. avgusta. Sledila je upeljevanje trupla v Northern Suburbs krematoriju. Pokojnik je bil rojen 31.10.1927 v Mariboru. Bil je sin pok. Zvonimirja in pok. Hilde, roj. Heinz. V Avstraliji je bival od leta 1951. Bil je uslužben pri David Jones kod vodja oddelka za nabavljanje blaga. Leta 1948 se je poročil z Magdo, roj. Kocbek, ki je že pokojna. Tako se je leta 1954 ponovno poročil v Marijo, roj. Tahtalijan (po rodu Armenka). Zapušča poleg sina Gorazda tudi brata Harry Stanton-a, ki živi z družino v Melbournu in je predavatelj na tamkajšnji univerzi. R.I.P.

Tretji smrtni slučaj je bil IVAN TUSH, Blacktown. Preminul je po krajši boleznii v petek 13. avgusta v Blacktown District Hospital. Pokojnik je bil rojen 19.2. 1907 v Jarenini pri Mariboru. Leta 1936 se je v Dramljah pri Celju poročil z Nežo Dimonti Rodila se jima je hčerka Heidi Maria, zdaj poročena z Jožetom Farkaš (živita v Mt. Druitt). Pokojnik je prišel v Avstralijo pred sedemindvajsetimi leti na ladji "Nelly". Po poklicu je bil mizar. Pogrebna maša je bila opravljena v farni cerkvi v Blacktownu v torek 17. avgusta. Mimo njegove hiše smo ga spremili na pokopališče "Pine Grove", Eastern Creek. Naj počiva v božjem miru!

In še četrti smrtni slučaj je sledil. To je bila FRANČIŠKA ŽIZEK. Že dalj časa je bolehal za astmo. Vendar je njena smrt prišla nenadoma. Preminula je v petek 20. avgusta 1976. Rojena je bila 21.2.1910 v Ižakovcih (Prekmurje), živela pa je v Ljasevcih. V Avstralijo je prišla pred petnajstimi leti. Do upokojitve je bila zaposlena v restavraciji v Darlinghurstu. Živela je pri svoji sestri Mariji poročeni Taubner v Surry Hills-u. Pokojna Frančiška je ljubila sv. mašo in je rada molila. Zato je smrt ni iznenadila. Rada je tudi prebiralala dobre knjige. Pogrebna maša je bila opravljena v naši cerkvi 24. avgusta 1976. Nato smo jo spremili k večnemu počitku na slovenski del pokopališča v Rookwoodu. Naj počiva v miru.

IVAN HRAST (p.d. Lukč) je mirno preminul na predvečer praznika Marijinega rojstva (7. sept.) v Lidcombe State Hospital-u. Bilo je lepo pripravljen s srečanjem s Kristusom, saj je rad molil, se udeleževal svete maše v naši cerkvi in redno prejemal zakramente. Rožni venec je bil njegov zvesti spremljevalec. Dolga leta bivanja v tujini in trpljenje mu niso mogla omajati vere in zaupanja v Boga. Vse njegovo življenje je bilo najlepša priprava na odhod, pa tudi neposredna priprava je bila temeljita, saj je v zadnji boleznii večkrat prejel zakramente. Tako smo prepričani, da je bila njegova sodba lahka.

Rojen je bil pokojni oče Hrast 25.3.1898 v Borjani nad Kobaridom. Tam se je leta 1924 tudi poročil s Kristino Špolar. Leta 1974 sta torej praznovala zlato poroko ter se ob tej priliki pri Sv. Rafaelu s posebno mašo zahvalila za vse prejete dobrote in tudi križe, po maši pa obnovila zakonsko zvestobo drug drugemu. V zakonu se jima je rodilo petero otrok, a vojna in bolezen jima je ugrabila kar štiri. S preživelo hčerko Karolino, zdaj poročeno Stržina, sta leta 1949 na ladji "General Blake" dospela v Avstralijo. Pokojnik se je zaposlil pri občini, zadnjih trinajst let in pol pa je užival zaslužen pokoj. Z ženo sta živela pri poročeni hčerki v Merrylandsu, oba splošno spoštovana zaradi lepih značajev in skromnosti. Prav od vsega začetka so v njun dom prihajale tudi naše MISLI kot priljubljen mesečni gost.

Pogrebna maša za pokojnega Hrastovega očeta je bila v naši cerkvi v petek 10. septembra, nato smo ga spremili k večnemu počitku na pokopališče Rookwood, kjer bo čakal vstajenja. — Žalujemo ženi, hčerki ter njeni družini in vsem ostalim sorodnikom naše iskreno sožalje. R.I.P.

Dne 9. julija 1976. je v Canberri preminul 31 letni rojak MILAN GALUN, po rodu iz Maribora.

Milan je izgubil kontrolo nad volanom, zapeljal je v tamkajšnje jezero ter utonil. Zapušča starše, ki žive v Hackett, A.C.T., ženo ter hčerko. Obe sta se po njegovi smrti odselili k sorodnikom v Brisbane. Milanovo truplo je bilo upepeljeno. R.I.P.

Par dni pozneje (13. julija) po je v Canberri (O'Connor) nenadoma preminul, zadet od kapi, rojak FRANC VERBIC. Po rodu je bil iz okolice Celja. Tam zapušča še mater in sestro Slavico, por. Jošt. V kolikor se da sklepati, živi njegova mati v Dramljah pri Celju. Pogreb je opravil canberriški hrvaški duhovnik v Canberri. R.I.P.

Dne 16. julija 1976 je v Lansvale Nursing Home, Cabramatta, preminul rojak JOŽE COPOT. Rojen je bil 14. marca 1911 v Gradcu. Leta 1949 se je istetam poročil z Marijo, roj. Lupša. Še isto leto, par dni pred božičem, sta prispela z latalom v Avstralijo. Naprej sta živela v okolici Maitlanda. Rodilo se jima je devet otrok. Pet je živih. Najstarejša je Alojzija, por. Kosednar, druga je Ana, por. Tvrdič, nato Jože, 22 let, za njim je Roman, 18 let, najmlajša pa je Viktorija, 14 let, ki še obiskuje gimnazijo. Družino je 3. januarja 1957 zadela huda nesreča: štiri otroci (Marija, Karl, Julija in Franci, v starosti od enajst do sedem let) so isti dan utonili. Jože je bil po poklicu mizar. Toda že deset let je bolehal za srčno vodenico. Izguba štirih otrok je bila njegova največja bolečina, ki je gotovo pripomogla k bolezni; saj je imel otroke vedno v mislih, zadnji čas pred smrtjo še prav posebno. Pogrebna maša je bila opravljena v torek 20. julija v Ingleburnu, kjer družina že dolga leta živi. Pokopan pa je bil na pokopališču v Liverpool-u. R.I.P. Družinam vseh omenjenih pokojnikov naše iskreno sožalje. Spomnimo se jih pri molitvi.

P. VALERIJAN

Gradišče
pri Vipavi

Prodajam zbirko GASPARIJEVIH BARVNIH REPRODUKCIJ (velikost 30 x 10 cm), na leseni podlagi. Okrog sedemdeset različnih motivov — res lep okras za vsak slovenski dom.

Pokličite čez dan pisarno: 20 256 Ext. 242.

Zvečer: 665 7781.

SAVO TORY, Sydney

Več takih!

PARLAMENTARNA komisija je v Rimu sklepa, o odobritvi zakonskega osnutka o splavu. Tudi Italija naj se pridruži "naprednim" deželam! Krščanski demokrati in komunisti so se ob členu 5 znašli na isti črti: Splav naj bo dovoljen! Treba ga je le odvzeti samovolji žene in ga pogojiti tudi z obveznim privoljenjem zdravnika! . . . Tako so se zmenili demokristjani in komunisti, tako so glasovali v komisiji.

Toda med demokristjani je bila v komisiji tudi poslanka Ines Boffardi iz Genove. Kot kristjanka je čutila, da za tak zakon ne more in ne sme glasovati. Zato je odkrito glasovala proti uzakonjenju splava. Njena jasna izjava se je glasila: "Novo življenje mora biti spočeto z neko odgovornostjo, to je res. Toda ko je enkrat spočeto, novega živlega bitja ne smemo zavreči, temveč ga sprejeti z ljubeznijo".

Pred glasovanjem v komisiji poslanka Boffardi ni skrivala svojega namena, da bo glasovala proti splavu. Piccoli, predsednik demokrščanske skupine v poslanski zbornici, jo je skušal odvrniti od njenega trdnega sklepa. Takole je potekal razgovor:

Piccoli: "Če boš tako ravnala, se zna zgoditi, da bodo šli po zlu naši dogovori z drugimi poslanskimi skupinami".

Boffardi: "Ne zanimajo me dogovori, ki jih moja vest ne more opravičiti!"

Piccoli: "Toda ti si vendar dolžna, da se držiš strankine linije! K strankini disciplini si se obvezala s svojim podpisom . . ."

Boffardi: "Noben podpis ne more in ne sme vezati moje vesti!"

Piccoli: "Na ta način se pregrešiš zoper solidarnost, ki jo dolguješ meni in svojim kolegom . . ."

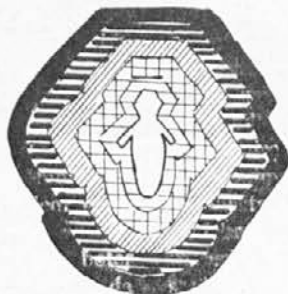
Boffardi: "Za to bom dala odgovor svojemu spovedniku". — — —

Na seji komisije je poslanka Ines Boffardi potem glasovala proti uzakonjenju splava. S solzama v očeh, ker je vedela, da njen osamel glas proti mnogim ne bo spremenil dogovora strank. Tudi ji je bilo vseeno, če bo zato izključena iz demokrščanske stranke.

Vendar vodstvo demokristjanov ni imelo poguma, da bi jo klicalo na zagovor, ker je kršila strankino disciplino. V srcu je marsikdo verjetno čutil isto kot ona, le pogum oseb na vodstvih je danes tako redka zadeva. Tuliti z volkovi je na zunaj vedno lažje kot iti svojo značajno pot. In danes je to tako splošno ter moderno, da veljaš za čudaka, če tega ne delaš . . .

Ines Boffardi se je izkazala za res pogumno ženo. Ne le Italija, ves svet bi se moral odkriti pred njo. Pa se ni. Celo italijanski časopisi so o dogodku molčali kot bi jih pekla vest. O njeni značajni borbi za pravice nerojenih je pisal samo "L'Osservatore della Domenica". Iz njega je pobralo vest nekaj drugih tujih listov, katerim se zdaj pridružujejo tudi MISLI. Bralcem v razmišljanje in zgled, ki jih danes nimamo mnogo.

Svet brez vesti in poln oportunitizma drvi v lastno pogubo . . .

KOMU NI POZNAN olimpijski znak: petero vključenih krogov. A marsikdo ne bi vedel, kaj ti krogi pomenijo. Nič drugega kot pet celin. Vsak posamezni krog predstavlja po eno celino, vsi vključeni skupaj pa naj bi simbolizirali bratstvo med narodi sveta. V tem duhu so se pred leti pričele svetovne tekme mednarodnih prvenstev. Olimpijska ideja ne bi smela poznati rasne razlike. Vsaj v areni naj bi bili vsi narodi enakovrni in priznani zgolj po svojih športnih sposobnostih. Vse drugo ne bi smelo igrati vloge.

Letoŕnje leto ni le prestopno leto, ampak tudi olimpijsko. Kot tako bi morali imeti pečat miru in zblizanja narodov sveta. A pri najboljši volji mnogih je žal tudi Montreal pokazal, da posega politika ŕe občutno v panogo ŕportov. Svet je preveč preprežen s političnimi intrigami, da bi vsaj za nekaj dni tekmovalnj pozabil na vse drugo in se posvetil plemeniti borbi za svetovna prvenstva. Œkoda!

O ŕportnih uspehih letoŕnje olimpijade ste brali v dnevnih časopisih in jih tu ne bom ponavljal. Tudi ni namen tega članka na ŕiroko razlagati zgodovino olimpijskih iger. Ne bo pa nam ŕkodil beŕzen pregled nazaj in omemba zastopnikov naŕega naroda, ki so se pri teh svetovnih ŕportnih dogajanjih posebej odrezali. Dosti imen ravno ne morem naŕteti, nekaj pa le.

Več ali manj je vsakemu znano, da so olimpijske igre dobile svoje ime po starogrŕski sveti gori Olimpu. Tam so Grki starohelenskih ŕasov vsako ŕetrto leto priŕigali s pomočjo sončnih ŕarkov ogenj ter z njim naznanili začetek narednih iger. Isto priŕiganje ognja in njegov prenos s plamenico k igram se dogaja tudi pri danaŕnjih moderniŕ olimpijadah. Te igre so bile za Helene pravo vseljudsko slavje in so se — ŕisto razumljivo — vrŕile le v mirnih ŕasih. Vsled raznih notranjih in zunanjih vojn ter seveda propada helenske kulture je olimpijska ideja zamrla: ohranila se nam je le ŕe v poroŕilih helenske zgodovine. Dala pa je povod naŕim olimpijskim igram, ki so se pričele na pobudo francoskega barona **de Coubertina**. Moŕ je leta 1894 v Parizu ustanovil prvi mednarodni olimpijski odbor, kar smemo vzeti za začetek naŕih moderniŕ olimpijskih iger.

Naj ŕe tu povemo, kar morda veŕina ne ve, da imamo dve vrsti olimpijskih let: pravo olimpijsko leto, v katerem se olimpijada res vrŕi (kot na primer leto), ter olimpijsko leto, v katerem se igre iz gotovih razlogov ne vrŕe. Œtetje let in iger gre dalje ne glede na prvo in drugo, kar povzroča — kot bomo kasneje videli — preskakovanje pri oŕtevilŕenju olimpijad.

Kljub ustanovitvi mednarodnega olimpijskega odbora je bilo treba ŕe precej boja in prizadevnosti, da so se ŕportniki sveta tudi zares prvič pomerili. Saj ŕport takrat ni bil tako priznan kot danes. Zanimal je posameznike, ki so se jim mnogi smejali. Ugleda, ki bi dal prireditvi tudi dovolj finanŕnih sredstev, ŕport gotovo ni uŕival. Za nameček so se sprva obnovitvi olimpijade zaradi njenega mednarodnega znaŕaja upi-

Ob olimpijskem znaku

rali tudi Grki z izgovorom, da so bile prvotne olimpijske igre le za grŕki narod. Danes lahko samo občudujemo velikopotezno zamisel de Coubertina, ki pri vseh nasprotovanjih ni odnehal. On in člani prvega olimpijskega odbora so dobili zadoŕčenje, ko je bila 1. aprila 1896 otvoritev PRVE MODERNE OLIMPIJADE. Razumljivo so priŕli Grki edini v poŕtev kot prvi prireditelji, zato so se tekme vrŕile v marmornatem stadionu v ATENAH. Olimpijade se je udeleŕilo 285 ŕportnikov iz 13 drŕav. Pomerili so se v devetih ŕportnih panogah. Na papirju je ostala deseta — veslanje: nenadni vihar je prepreŕil nastop in nekaj ŕolnov celo razbil.

Kakor so bile tehniŕno prve olimpijske igre na ŕibkih nogah dojenŕka, je bilo vzduŕje, ki je ob dogodku zajelo grŕsko prestolico, enkratno. Ves narod je zaŕivel z igrami. ŕetudi so bili pri tem razoŕarani nad uspehi svojih zastopnikov. Obetali so si največ olimpijskih zmag, pa so ostali skoraj praznih rok. Zlasti v atletiki so bili tujci — posebno Amerikanci — visoko nad njimi. Pač pa so grŕki tekmovalci pri osrednjem dogodku prireditve — maratonskem teku na klasiŕni progi od Maratonskega polja do Aten — ŕe po prvih kilometriŕ prevzeli vodstvo in konŕno zmago. To zmago so preŕerno slavili in olimpijska misel je prav pri njih pognala globoke korenine.

Po uspehiŕ prvih igrah v Atenah je mednarodni olimpijski odbor sklenil, da bo prirejal olimpijado po starogrŕskem naŕelu vsaka ŕtiri leta, razen v primeru vojne. A ŕe pri pripravah na druge igre je priŕlo do hudega nesoglasja. ŕetudi so Grki sicer pristali na mednarodni znaŕaj iger, so zdaj postavljali pogoj, da se morajo redno vrŕiti v Grŕiji. Teŕko jih je bilo prepriŕati, da bodo igre pomembnejŕe z menjavo kraja. Konŕno so za drugo olimpijado odloŕili mesto PARIZ, a pri tem naleteli na nove teŕave. Niti drŕavne niti mestne oblasti niso pokazale za igre trohice zanimanja, na pomoč pa jim je priŕla ŕe vojna v Grŕiji. Vsa skrb za organizacijo in zbiranje finanŕnih sredstev je padlo na ramena de Coubertina. Edino zadoŕčenje mu je bilo, da so se igre v njegovem rojstnem mestu res vrŕile.

Udeleŕba pariŕke olimpijade 1900 je precej prese-

gla atensko, a splošen vtis le ni bil zadovoljiv. Gledalcev skoraj ni bilo, spored je bil stlačen v preozki časovni okvir treh dni, manjkalo je sodnikov... Zmagovalce so nagrajevali kar z galanterijskim blagom, dežniki, palicami in podobnimi predmeti. Toda kljub pomanjkanju pravega slavnostnega razpoloženja je športni izkupiček ob zaključku presegel vsa pričakovanja. To je vtilo športnikom novo voljo za nadaljnja tekmovanja.

ST. LOUIS v Združenih državah ameriških je leta 1904 videl tretje olimpijske igre. Kakih posebnih dogodkov ni bilo, razen poskusa prevare. Amerikancu Larzu se je v zadnjem trenutku dokazalo, da se je precejšen del proge vozil v avtomobilu, namesto pešal. Tako je njegovo prvo mesto dobil Amerikanec Hicks.

Kljub poživljeni ideji športa je bila organizacijska trdnost iger močno prizadeta. Neuspea prireditve v Parizu in tudi v St. Louisu je celotni zamisli domala zadala smrtni udarec. Zato je mednarodni olimpijski odbor s tem večjim veseljem sprejel predlog Grčije, da je pripravljena za leto 1906 s takojimenovanimi medolimpijskimi igrami počastiti njih desetletni jubilej. Ta prireditev je res dobro uspela — Pariz in St. Louis sta bila pozabljena.

Redne četrte olimpijske igre so zaupali za leto 1908 Italijanom in vse je kazalo, da bodo priprave potekle v redu. Toda neurejene domače razmere so Italijo prisilile, da jo leto prej nepričakovano odpovedala. Kaj sedaj? Angleži s svojo športno tradicijo naj bi igre rešili iz zagate. Res: Anglija je sprejela ponudbo olimpijskega odbora in kljub kratkemu roku, ki je bil na razpolago, je organizacija LONDONSKIH IGER uspela.

Za peto olimpijado leta 1912 je STOCKHOLM, glavno mesto Švedske, z izredno toplino sprejel kar 2500 tekmovalcev in tekmovalk iz 28 držav. Preizkušali so se v 107 disciplinah. Za Slovence so te igre posebnega pomena: prvič se je v olimpijski areni pojavil tudi slovenski tekmovalec, RUDOLF CVETKO. Razumljivo je nastopal pod zastavo avstrijske monarhije. Poskusil se je z ostalimi pri sablaškem turnirju.

Olimpijski leti 1916 in 1920 sta šli mimo brez olimpijade. Tako sta šesta in sedma olimpijada odpadli: prva zaradi vojnih razmer, druga zaradi povojnih neredov.

Za prireditelja osmih iger (1924) je bil določen PARIZ. Topot se je vse drugače izkazal kot pred štiriindvajsetimi leti, svoje prve igre pa je domala zatajil, ker ga je bilo sram. Za nas je bila tudi ta olimpijada še posebno pomembna: dvignila je naše ime, sicer pod jugoslovansko zastavo — med svetovne prvake. Starejši Slovenci se bodo še spomnili telovadca LEONA ŠTUKLJA, ki je v Parizu največ pripomogel, da se je jugoslovanska skupina uvrstila na četrto mesto med devetimi zastopstvi. Štukelj je s svojo vajo na drogu prejel zlato medaljo, z zlato

medaljo v mnogoboju pa je bil priznan za najboljšega evropskega telovadca. Postal je za tedanji športni svet prava senzacija, saj so v telovadbi polnih dvajset let v Evropi vodili Švicarji in Švedi.

Tudi deveta olimpijada — leta 1928 v AMSTERDAMU, je bila za nas kaj pomembna. Res se je moral pri mnogoboju ŠTUKELJ zadovoljiti z drugim mestom in srebrno medaljo, zato pa je dobil zlato z vajo na krogih. PRIMOŽIČ je odnesel srebrno medaljo za vajo na bradlji, DERGANČ pa bronasto za vajo na konju.

Zanimivost amsterdamskih iger je bila ta, da je bila Nemčija prvokrat povabljenja na sodelovanje ter se je takoj uvrstila med najuspešnejše zastopnike. Tudi udeležencev iger je bilo topot že toliko, da je v Amsterdamu zmanjkalo hotelov in zasebnih prenočišč. Nekatere skupine, zlasti ameriške, so stanovale kar na ladjah.

Deseta olimpijada se je vršila leta 1932 v LOS ANGELESU, mestu sončne Kalifornije, ZDA. Spomin na slabe izkušnje iz St. Louisa je zopet prišel na površje, a vsaka bojazen je bila odveč. Veliki stadion je mogel sprejeti preko 100.000 gledalcev. Jugoslavija tokrat ni poslala svojega tekmovalnega moštva, ker njen olimpijski odbor ni dobil sredstev, naš Štukelj pa tudi zaradi poškodbe ne bi mogel nastopiti.

Leta 1936 so bile enajste olimpijske igre v BERLINU, a bile so bolj propagandnega kot pa športnega značaja: Adolf Hitler je hotel svetu pokazati svojo moč. Tu srečamo zadnjikrat na olimpijadi tudi ŠTUKLJA: z vajo na krogih si je Štukelj pridobil srebrno medaljo (svoje šesto in zadnje olimpijsko priznanje), VILFAN v plavanju, PROSENIK pa v kolesarjenju.

Številki XII in XIII sta v zgodovini olimpijad zgolj simbolični: zaradi nastale vojne so igre v letih 1940 in 1944 odpadle. Zato pa se je takoj po vojni začelo delo za obnovo mednarodnih športnih stikov. Organizacijo štirinajste olimpijade leta 1948 so zaupali Angležem. Kljub povojnemu pomanjkanju so igre zadovoljivo uspeli. Če je bil med jugoslovanskimi nogometaši (drugo mesto) tudi kak Slovenec, kar je zelo verjetno, potem se zopet ponašamo s srebrno medaljo.

Eden največjih in obenem najskromnejših športnih narodov sveta, Finci, so bili prireditelji petnajste olimpijade, leta 1952 v HELSINKIH. Prav vsak Fincec je bil posredno ali neposredno udeležen in jim je to bilo v čast. Značilno za igre je prvi nastop sovjetskih športnikov v olimpijski areni. Drugo mesto sta si priborili jugoslovanski moštvi v nogometu in waterpolu.

Leto 1956: šestnajsta olimpijada, tokrat v naši novi domovini Avstraliji — v MELBOURNE. Prvič izven Evrope in Amerike. Avstralija si je zaslužila to pozornost, saj je imela zastopnike med olimpijskimi tekmovalci prav od prvih iger v letu 1896. Jugoslovanska skupina je štela 41 članov, med njimi so bili trije Slovenci: Milena Usenik, Stanko Loriger in Nada

Kotlušek. Zadnja — balkanska prvakinja v metanju kladiva — je zaprosila za politični azil in ostala med nami. Za ameriško zastavo pa si je pri teh igrah priboril zlato medaljo TOMŠIČ, sin slovenskih staršev in rojen v San Franciscu, član ameriškega moštva košarke.

Sedemnajste olimpijske igre so zaupali Italiji: bile so leta 1960 v RIMU. Med jugoslovansko skupino zasledimo Slovenca Lorgerja ter Bezjaka, pa morda še koga med nogometaši, ki so zasedli prvo mesto.

Pri osemnajsti olimpijadi v TOKIU na Japonskem (leta 1964) so bili favoriti sovjetski in japonski telodavci, pa jim je Slovenec MIRO CERAR nepričakovano vsaj delno zmešal račune. Bil je najboljši v vaji na konju in na drogu ter pobral dve zlati. Cerar si je pridobil eno zlato tudi pri naslednjih, devetnajstih igrah, leta 1968 v MEKSIKI. Tu si je pridobilo

zlato medaljo tudi jugoslovansko moštvo waterpola, moštvo košarke pa srebrno.

Dvajseta olimpijada (1972) v MONAKOVEM v Nemčiji bo ostala zaradi krvoprelitja in nedolžnih žrtev vsemu svetu v grenkem spominu. Pa tudi letošnja enaindvajseta, v MONTREALU v Kanadi, je pokazala, da se mednarodna trenja političnih ozadij vrinjajo tudi na športno polje. Po vseh pravilih bi se ne smela. Vsaj šport naj bi ohranil svojo plemenito idejo bratstva in miru med narodi sveta. Danes se vsak ljubitelj športa upravičeno vprašuje, kakšna bo nadaljna usoda olimpijskih iger, če bodo politične spletke prevladale nad olimpijskimi ideali. V načrtih je olimpijada za leto 1980 v MOSKVI, 1984 v SAUDI ARABIJI, leta 1988 — za dvestoletnico Avstralije — pa v SYDNEYU. Jih bomo dočakali?

JANEZ PRIMOŽIČ

GORNJA SLIKA potrebuje nekaj razlage. Kdor bo prebral članek o olimpijadah in se bo zazrl v sliko, bo najbrž začel ugibati, kaj predstavlja. So morda to ostanki starodavnega stadiona, kjer so se pred stoletji vršile grške olimpijske igre? Še črni možak na zidu v sredini ima nekako športno držo in na prvi pogled bi ga človek kaj lahko zamenjal z bronastim kipom športša . . .

Nič takega. Slika spada k tem vrsticam, ne k gornjemu članku. Predstavlja pa božji stadion na vroči afriški celini — CERKEV V GRADNJI.

Naj dodam, da nam je zgradba na sliki bližja kot si mislite. Saj se je dvignila iz afriških tal v TOGU, gradita pa jo naša posinovljenca — P. HUGO in P. EVGEN. Skromni delček teh zidov so tudi darovi avstralskih Slovencev in upamo, da bodo naši darovi tudi nadalje pomagali, da pride novo svetišče pod streho.

O načrtih p. Hugona glede zidave cerkve v mestu KANTE smo v našem listu že pisali. Zdaj načrti postajajo resnica. Misijonar, ki nam je sliko poslal, nam jo je vsaj malo tudi razložil. Takole piše med drugim:

“ . . . Kot vidite, je cerkev okrogla, v stilu kočic domačinov. Tako bo vse bolj privlačila kot bi vsaka evropska stavba. Gradnja kar dobro napreduje. Prav te dni smo končali dela s temelji, ki so bila zelo zahtevna zaradi lege stavbe. Treba je bilo namreč dvigniti temelje do dva metra in čez, da smo tako izravnali cerkveni prostor. S tem se pa v glavnem tudi konča zidarsko delo, kajti stebri, ki naj držijo streho, bodo leseni, stene pa — razen ene četrte — odprte . . . ”

Mimogrede je misijonar tudi povedal, da se je gradnja cerkve nepričakovano hitro začela in bo zato tudi predčasno končana. Torej bo treba tudi prej kot predvideno izplačati račune . . . V skrbi se zanaša tudi na našo pomoč in upam, da ne zaman.

Če kdaj, zdaj zanj velja: Dvakrat da, kdor hitro da! V lastnih brigah in načrtih ne smemo pozabiti na tiste, ki si sami res ne morejo pomagati. Afrika poleg tega stoji na razpotju: nič dosti ne kaže, da bodo misijonarji mogli kaj dolgo graditi in misijonariti. Vsaj cerkev bo ostala domačim duhovnikom, če bodo med črnim ljudstvom sami . . .

ODKLONJENI BOTRI

„ . . . Ko sem hotela v slovenski cerkvi krstiti svojega otroka, ste odklonili botra, ker sta bila poročena samo civilno. Zadnje dneve pred krstom smo morali iskati druge. Isti odklonjeni par pa je nekaj mesecev kasneje botroval pri krstu v eni avstralskih katoliških župnij. Kako to, da je bilo mogoče tam, v naši cerkvi pa ne? Kaj ne veljajo povsod ista pravila? Ali pa gre le za patrovo sitnost in morda nagajanje, ker nas v slovenski cerkvi ne vidi pogostokrat . . . (Vprašuje melbournska naročnica)

PRAV GOTOVO ne gre za patrovo "nagajanje", saj predobro razume, da mnogim že zaradi razdalj ni mogoče redno prihajati k slovenski maši. Verjetno pa bi mu bilo žal, če bi vedel, da morda k maši sploh ne hodite, niti v najbližjo cerkev. Pa še to bi ne bilo vzrok "nagajanja", najmanj pri podeljevanju zakramenta. Prepričan sem, da je bil vesel, če ste se vsaj za krst hoteli potruditi v slovenske cerkve, ki Vam obred v domačem jeziku gotovo lepše približa in Vas nanj pripravi. — Še o njegovi "sitnosti" v Vašem primeru krsta ni mogoče govoriti, četudi je morda drugače marsikdaj tudi pater lahko siten in nataknen — je pač človek in mu s človeškimi slabostmi ni prizanešeno.

"Krstna sitnost" je tako splošna kot je splošen krst sam in na Vaše vprašanje je en sam odgovor: **"Ista pravila glede botrov (naj bo krstnih ali birmanskih) veljajo za vso katoliško Cerkev po vsem svetu.** Ni jih sestavljajl pater, zato jih tudi ne more in ne sme spremeniti.

Botrstvo je več kot ljudje na splošno mislijo, četudi praktičnega pomena morda danes nima več toliko kot svoj čas v preteklosti. Prav gotovo pa ni boter tu samo zato, da bo krščencu (ali birmancu) poklonil lep dar ter ga z darovi obsipal tudi kasneje v življenju. Cerkev botre sprejme za duhovne sorodnike krščencu (ali birmancu): predstavljajo razširjeno duhovno družino krščenca (ali birmanca), ki naj mu pomaga vršiti skozi življenje krščanske dolžnosti z besedo, z gledom in molitvijo. Kolikor je potrebno in mogoče, naj pomagajo staršem pri krščanski vzgoji, zato morajo biti za to službo zreli. Iz tega namena Cerkev (ne duhovnik-krstitelj!) za botrstvo stavlja gotove pogoje.

Boter mora biti zrel kristjan, ki je že sam prejel vse tri potrebne zakramente: krst, birmo in sveto evharistijo. Nekatoličan iz razumljivih razlogov ne more botrovati katoliškemu otroku. Cerkev nima v njem gotovosti, da bo res skrbel za otrokovo katoliško vzgojo. Tudi bi malo čudno zvenela izjava vere, ki jo boter skupaj s starši otroka da med krstnim obredom — da

namreč "veruje v katoliško Cerkev", — če bi tako on kot krstitelj vedela, da botrov "verujem" ne odgovarja resnici. Pač pa Cerkev dovoljuje, da je poleg enega botra-katoličana lahko nekatoličan "priča krsta" in je kot tak vpisan tudi v krstno knjigo. A to mu ne nalaga nikake botrske dolžnosti in mu ne nakloni duhovnega sorodstva s krščenim otrokom. Je nekako pokoncilnska ekumenska gesta, ki v gotovih primerih lahko starše otroka reši zadrege, pravega botrstva pa s tem ne odpravljaja.

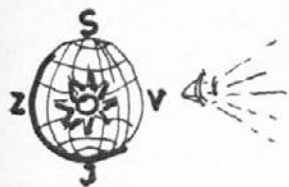
Dalje mora biti boter živ član Cerkve, ne le zapisan v krstni knjigi, dolžnosti kristjana pa mu niso mar. Iz tega stavlja Cerkev pogoje, da boter ne more biti nekdo, ki je poročen samo civilno ali pa živi zakonsko življenje brez poroke. Kako naj mu Cerkev zupa dolžnosti botrstva, če se za lastne krščanske dolžnosti nič ne briga? Krščenec od takega botra gotovo ne bo dobil zgleđa, ki naj mu pomaga, da bo sam zaživel polno krščansko življenje.

Vsak krstitelj, ki pozna predlaganega botra brez gornjih pogojev, ali pa izve od staršev otroka, kako je z njim, je dolžan takega botra odkloniti. Včasih mu je to težje kot pa staršem poiskati drugega, a ravnati mora po vesti. — Iz istega vzroka zahtevajo župniki v domovini od izseljenskega duhovnika za vsakega zdomca, ki naj bi botroval doma, pismeno izjavo: da vrši verske dolžnosti in da je cerkveno poročen. Tudi v slučaju, če bo botra-zdomca zastopal namestnik. Koliko takih potrdil sem že moral izdati.

Kako se potem more zgoditi, da v avstralski katoliški cerkvi oseba, ki nima gornjih pogojev, včasih le botruje? Čisto preprosto, gotovo pa ne zato, ker izven slovenske cerkve ti predpisi ne veljajo. Avstralski duhovnik svoje avstralske farane navadno pozna in dejstvo je, da avstralski praktični katoličani dosti dajo na to, da izberejo otroku res vrednega botra. Tako duhovnik neznano slovensko družino, ki prosi za krst otroka, postavi v isto kategorijo: katoličani so, krstiti hočejo, tudi botra so izbrali po želji Cerkve. Tako se v največ slučajih zgodi, da niti ne vpraša o botru. Vmes je še težava z jezikom, ki pride v takih primerih mnogim zelo prav. In končno: tudi če bi duhovnik vprašal starše kako in kaj. Po odklonu botra pri nas in če jim gre pri krstu res samo za tradicijo ter hočejo glede izbire botra doseči svoje — kaj jim je duhovniku povedati celo laž, da je vse v redu? Verjel jim bo in krstil otroka. Še na misel mu ne bo prišlo, da so ga glede botrstva potegnili za nos. Še manj si bo mislil, da so z otrokom in botrom že prej potrkali pri slovenskem patru, ki bo odslej veljal za "sitnega", ker "ni hotel krstiti" . . .

Teh primerov imamo izseljenski duhovniki kar precej. Tudi naša slovenska cerkev. Odpomoči jim ni, dokler se naši ljudje ne bodo zavedli, da krst ni le tradicija, ampak resna zadeva. Družina, ki res čuti in živi krščansko, bo pri iskanju botra izbirčna: potrudila se bo izbrati vrednega botra, ki sam vrši to, kar oni s krstom nalagajo svojemu otroku.

P. BAZILIJ

Z VSEH VETROV

SVET ZDAJ prešteva tekmovalne uspehe in ne-uspehe letošnje XXI. olimpijade. Z medaljami je na prvem mestu Sovjetska zveza: 125 medalj je spravila v svoj žep (47 zlatih, 45 srebrnih in 33 bronastih). Drugo mesto s 94 medaljami (34, 35, 25) je pripadlo ZDA, na tretje mesto je stopila Vzhodna Nemčija (88 medalj: 38, 25, 25), četrto pa Zahodna Nemčija (41 medalj: 10, 13, 18). Jugoslavija je odnesla osem medalj: dve zlati, tri srebrne in tri bronaste.

Precej je komentarjev športnih poročevalcev, ki stavljajo vprašanje: ali so res vsi sovjetski športniki tudi "čisti amaterji"? Znano je, da je v Sovjetski zvezi in še po mnogih socialističnih državah športni stan privilegiran, dočim se amaterji svobodnega sveta poleg svoje redne službe in brez privilegijev trudijo na športnem polju. Do konca vprašanja ne bodo prignali. Še vsak novinar, ki je hotel v to vtakniti svoj nos, je kaj hitro dobil ukaz, da mora zapustiti Rusijo. Celo na olimpijadi so razne izjave časnikarjem delili samo ruski "trennerji", ne posamezni tekmovalci.

MAO je mrtev in vsa Kitajska žaluje, poročajo te dni časopisi. Razglašajo ga kot enega največjih državnikov, ki je veliki kitajski narod združil in mu priboril svobodo. Osebnost, ki se mu ni Mao prav nič protivil ampak ga sam gojil po vzoru Stalina, je še enkrat bruhnil na dan z vso silo. Eden redkih dnevnikov je bil "Osservatore Romano", ki je svet spomnil tudi na to, kako je Mao gradil današnjo komunistično Kitajsko: na milijonih nedolžnih žrtev, krivicah preganjanj, uničenju slehernega verskega delovanja . . .

NA AMERIŠKIH BREZJAH, v Lemontu pri Chicagu, so letos praznovali petdesetletnico, kar je (27. junija 1926) ljubljanski škof dr. Anton Bonaventura Jeglič slovesno kronal podobo Marije Pomagaj. Takrat se je k slavnosti zbralo okrog 2000 ameriških Slovencev, nič manj če ne več tudi letos ob tem pomembnem jubileju. Pobožnost do Marije je rešila marsikatero našo družino širne Severne Amerike, romanja v Lemont pa jih združevala ter podaljševala in poglabljala tudi narodno zavest. Zanimivo je: malo vernih ameriških Slovencev, če sploh kaj, je narodno propadlo; kar precej takih, ki je zavrglo vero, je pa skupno s tem ovrгло tudi slovenstvo in se utopilo v tujem morju. To so dejstva, ki jih poznavavec našega izseljenstva ne more zanikati.

LEPO VEZILO Ameriki ob letošnji 200-letnici je nova knjiga o Baragovih Indijancih. Izšla je pod na-

slovom: CHIPPEWA INDIANS as recorded by Rev. Frederick Baraga in 1847, izdala pa jo je skupna založba Lige Slovenskih Amerikancev ter Studia Slovenica.

Ko je Baragov raziskovalec, frančiškanski pater Bertrand Kotnik, po Kongresni knjižnici v Washingtonu iskal novih virov o Baragu, je odkril rokopis, ki še ni bil poznan: Baragovo uradno poročilo o Indijancih. Je eden važnih virov ne le za spoznavanje Indijancev, ampak tudi za spoznavanje Baragovega gledanja nanje. V angleščini tiskano delo je lep doprinos k vsemu, kar je bilo doslej zbranega in tiskanega o našem in ameriškem oltarnem kandidatu. Upati je, da bo ameriška javnost novo knjigo lepo sprejela. Cela vrsta knjižnic s Kongresno vred ima knjigo že na svoji polici.

PRI POROČILIH iz Furlanije, danes severna Italija, ki jo je zamajal potres, bodo vse cerkvene stavbe obnovljene ali pozidane skupno s civilnimi prizadetimi objekti. Žal ne bo tako v Sloveniji, kjer je po Tolminskem in Goriškem poškodovanih več ali manj okrog trideset cerkva in še okrog dvajset drugih cerkvenih stavb. O tem smo poročali že v prejšnji številki. Slovenski škofje še vedno prosijo vernike po vsej domovini, naj pomagajo župnijam, ki jih je prizadel potres. Breme je preveliko, da bi ga zmogle same brez pomoči ostalih vernikov, druge podpore pa ni pričakovati, kvečjemu obnovo fresk pri zaščitenih stavbah.

V KANADI je v avgustu umrla gospa Nija Natlačenova, vdova po pokojnem slovenskem banu dr. Marku Natlačenu, ki je za svoje delo narodu padel med revolucijo v Ljubljani pod streli atentatorja. V begunstvu je živela gospa pri svojem sinu Tonetu v Torontu, kjer je tudi zatisnila oči. Bila je žena globoke vere ter

MELBOURNSKI SLOVENC!

Kadar potrebujete **TAXI TRUCK**
za selitev in podobno,

se boste z **MAKSOM HARTMANOM**
po domače pomenili za čas prevoza,
delo pa bo opravljeno dobro
in po konkurenčni ceni.

Kličite čez dan: 311 6366

RAPID TRANSPORT SERVICES PTY. LTD.
(vprašajte za Maksa Hartmana!)

Ob večernih urah

kličite Maksovo številko doma: 850 4090

bo ostala še iz domovine mnogim v spominu po svoji preprostosti in dobroti. Pa tudi, kako je prenašala bolečine ob umoru svojega moža. Takrat so jo klevetali, da je slonela na oknu in z užitkom gledala umor 25 talcev pred njenim domom. Njena okolica ve, da je med moritvijo molila v kapeli Zavetišča sv. Jožefa, prej pa storila vse, da bi pri italijanskih oblasteh preprečila streljanje talcev, češ, da je že smrt njenega moža dovolj velika žrtev. Veliko je dokazov, da bo to enkrat zgodovina potrdila in zapisala.

FRANCOSKI ŠKOF Lefèbre je bil zadnji čas po časopisih kar pogosto ime. S svojo skupino vernikov, ki so raztreseni po vsem svetu (tudi Avstralija jih ima nekaj stotin), noče priznati in sprejeti sprememb zadnjega cerkvenega zbora. Drže se stare latinske maše, novo v domačih jezikih pa imenujejo krivoversko.

Sicer bi bilo naravnost čudno, da pri vseh spremembah ne bi bilo nič nasprotovanj med tolikimi milijoni vernikov. Prav po vsakem koncilu je bilo tako (po predzadnjem je na primer nastala takoimenovana "starokatoliška vera"), a da bi zato Cerkev ne šla s časom, gotovo ne bi bilo modro. Škoda je samo, da novinarji zagrabijo vsako kost, napihnejo poročilo do skrajnosti ter iz njega naredijo senzacijo, ki naj bralce pritegne. Nič novega pod soncem, najmanj v zgodovini Cerkev! Šla je že in še gre skozi hujše viharje, pa bi se bala pri takemle viharju v kozarcu?

OMENILI SMO ŽE v majski številki, da je slovenska oddaja GLASA AMERIKE letos s februarjem začela zopet oddajati. Res je uspeh lep dokaz, kaj zmore skupna akcija in nekaj moč, ki znajo celotno stvar potegniti na prave tirnice in delajo v prepričanju, da se bore za pravično stvar. Nismo pa omenili, da so te radijske oddaje za Slovence dobile **zakonsko** osnovo in zaščito. Ko je G. R. Ford, predsednik ZDA, dne 21. aprila letos podpisal zvezni zakon, USIA Authorization Act for 1976., ki pooblašča proračunsko nakazilo za ameriško informacijsko agencijo, se je Sekcija 2(c) tega zakona glasla: "Od fondov dodeljenih podčlenu (A) podsekcije (a) (1), mora biti \$90,000, in vsak dodatno potreben znesek, uporabljenih za obnovo dnevne polurne radijske oddaje za Slovenijo".

To je prvi ameriški zakon, ki je kdajkoli vseboval izrečno in posebno na Slovence nanašajoče se dolo-

čilo. Torej zgodovinska zanimivost: ameriški zakon — s slovenskim trakom! Pravici je bilo zadoščeno z veliko žlico, kar se nam Slovencem ne zgodi ravno pogostokrat.

V NEMČIJI se starši zdamskih otrok, ki jih poučujejo učitelji iz Jugoslavije, vedno pogosteje pritožujejo nad očitnim pritiskom propagande. "Münchner Merkur" poroča o slučajih v Nürnbergu, kjer so po pripovedovanju staršev učitelji zagrozili otrokom: "Če boste šli na 'biblijsko olimpijado' v Frankfurt, vam 'tovariš konzul' na koncu šolskega leta ne bo potrdil nemškega spričevala . . ." Grožnja ni majhna za vse prizadete: če konzul spričevala ne potrdi, so hodili k pouku v materinščini tako rekoč zaman. V domovini jih po vrnitvi ne bodo pripustili k šolanju na nadaljevalnih učnih zavodih . . .

Iz domovine med zdomce poslani učitelji skušajo skoraj povsod načrtno ovirati verouk. Vse jim pride prav: sklicevanje na težave s šolskim prostorom, na natrpanost učnega načrta, na preobremenjenost učencev in podobno.

Pa ne le šole — tudi sleherno kulturno, športno ali zabavno prireditelje hočejo s silo izpolniti s politično agitacijo. Tako citira nekega zdomca nemški časopis in mu lahko verjamemo — ob zgledih zadnjih let med nami . . .

ZA HRVATE je letošnje leto dvakrat sveto in praznovali so ga z mogočno slovesnostjo v Solinu. Spominjajo se, kako so pred 1300 leti vzpostavili prve stike z apostolskim sedežem in se tako tudi na zunaj opredelili za krščanstvo. Obenem se spominjajo tisočletnice, kar je kraljica Jelena, ki jo zgodovinarji imenujejo "mater kraljestva in zaščitnica vdov in sirot", postavila na hrvatskih tleh prvo cerkev posvečeno Mariji, božji Materi.

Solin je za pomembno slovesnost videl na tisoče in tisoče vernikov, več kardinalov s papeževim zastopnikom Šeperjem na čelu, okrog 50 škofov in okrog 500 duhovnikov. Seveda ni manjkalo tujih časnikarjev in drugih opazovalcev.

FAZANI IN PODGANE so med živalmi najbolj zanesljivi "napovedovalci" potresov, ugotavljajo znanstveniki po mnogih poizkusnih in dolgotrajnih opazovanjih. Niso pa še ugotovili, kaj bi bilo temu vzrok.

MELBOURNSKI SLOVENC I !

V slučaju prometne nesreče se posvetujte z

LAWSON MOTOR BODY REPAIRS

za kvalitetna popravila Vašega avtomobila.

Delamo tudi za R.A.C.V in druge zavarovalnice.

Vprašajte za rojaka Darka Butinar ali Maria Deltoso!

15 Lawson Crescent, Thomastown, Vic. 3074 — Tel.: 460 4102

Kotiček naših malih

DELAVČEV SINKO

PRVA MOJA MISEL ZJUTRAJ,
KO SE PREBUDIM,
OČKA MOJ, SI TI, V TOVARNI
DAN ZA DNEM VDIHAVAŠ
PRAH STRUPEN IN DIM.

DRUGA MOJA MISEL ZJUTRAJ,
KO SE PREBUDIM,
MAMICA, SI TI, KOT PTIČEK
V SONČNO LUČ IZ MRAČNE KLETKE
V TVOJ OBJEM ZAHREPENIM.

TRETJA MISEL KAKOR PELIN
KANE ZJUTRAJ MI V MLADOST:
TO SI TI, MOJ KRUH VSAKDANJL.
SMRTNI ZNOJ OČETOV PIJEŠ,
MATERINI SOLZ BRIDKOST.

MIRKO KUNČIČ

KJE SMO BILI. — Letos sem veliko potoval. Iz Melbournna smo odleteli v Sydney, iz Sydneya pa na Havaje. Zelo nas je metalo sem in tja ter smo morali biti ves čas opasani. Nato smo se odpeljali v Ameriko, kjer nas je čakal stric Jože in nam pokazal veliko zanimivosti. Najbolj mi je bil všeč Disneyland in mi bodo na obisk za vedno ostali spomini. Nato smo odleteli v Evropo. Videli smo celo Slovenijo in je bilo zelo lepo. Spoznal sem tudi starše od mame in ata. Zdaj pa je konec mojih počitnic in zopet nadaljujem šolsko delo. — **Darko Burgar, 11, Fawkner, Vic.**

Dragi striček! — V našem razredu je več takih, ki so iz priseljenih družin kakor jaz. Učiteljica nam je rekla, naj prinesemo slike domovine staršev. Nesel sem lepe razglednice, ki jih imamo veliko. In tudi nekaj lesenih krožnikov, ki nam jih je poslala teta. Vsi so rekli, da je Slovenija lepa dežela. Učiteljica je na zemljevidu pokazala, kje leži. Rekla mi je tudi, da ne smem pozabiti materinega jezika.

Zdaj sem ponosen na domovino ata in mame. Ko bom velik, jo bom šel pogledat. Zdaj pa moram pridno hoditi v šolo.

Pozdrav vsem Kotičkarjem! — **Stan Kerkoč, 13 let, Kalgoorlie, W.A.**

V SLOVENSKI ŠOLI. — V slovenski šoli v Kew se učimo materin jezik in veliko drugega, česar še ne znamo. Če bomo pridni in se bomo dobro učili, bodo naši

starši veseli. In če bomo šli kdaj v Slovenijo, bomo tam znali govoriti in nam ne bo dolgčas. Solo imamo na prvo in tretjo nedeljo v mesecu. Učimo se tudi za nastope na odru, kar imamo vsi zelo radi. — **Sandra Mikuš, 10, Springvale, Vic.**

Dragi Striček! Mama mi bere, kaj v Kotičku pišejo drugi slovenski otroci. Zato sem jo prosil, da bi mi pomagala napisati pismo. Tudi jaz bi rad prišel v Kotiček, četudi ne hodim v slovensko šolo. Mama pravi, da slovensko še kar govorim. Ko pa kaj napišem, se mi smeje, ker ne zna prebrati. Zdaj bova imela vsak večer malo šole doma, da bom lahko pisal stari mami v Slovenijo.

Nekaj moram vprašati: Ali imaš brado? Tako se te jaz predstavljam: z dolgo belo brado in velikim svinčnikom v roki. Mama pa pravi, da sem jurček, ko tako mislim.

Lepo pozdravlja tebe in vse slovenske otroke, ki bežejo Kotiček — **Marko Velič, 13, Hay, N.S.W.**

Dragi Marko! Vidiš, pa si le prišel v Kotiček, četudi ne obiskuješ slovenske šole. Zato Kotiček zate gotovo še več pomeni kot za tiste, ki imajo priliko za redni slovenski pouk. Le vztrajaj pri večerni mamini šoli, pa ti enkrat ne bo žal! — Moram ti povedati, da brade nimam, pa tudi velikega svinčnika ne. Še las na glavi imam že kaj malo. Morda sem jih izgubil tudi v skrbi za mladino, ki se premalo oglašča v Kotičku... Lepe pozdrave! — **Striček.**

DRAGI OTROCI!

Pa pojdemo zopet v Melbournne na iskanje obraza za našo "galerijo"! **ANICA ŠPACAPAN** se nam to pot prijazno smeje s slike. S svojo mamo in atom ter sestro Majdo živi v North Footscray-u, kar ni ravno poleg Kew. Vendar v naše versko središče s sestrico rada zahaja in je zelo delavna med našimi Mladinci. Rojena je bila leta 1957 že tu v Melbournu, a slovenščino zelo dobro obvlada. Ker bi se rada v materinem jeziku še izpopolnila, je lani začela obiskovati tudi naš razred za mladince. Učiteljica gospa Lucija Srnc pravi, da je Anica ena njenih najrednejših in najmarljivejših učenk.

Anica je kljub temu, da je Avstralija njena rodna dežela, po značaju in ponašanju pravo slovensko dekle. Zna šivati in plesti, kuhati in peči dobrote. Rada tudi bere, pa ne le angleško. Tudi ples ji je pri srcu — zakaj ne, saj je vesele narave. Doma je tudi v baletu; kar precej let je hodila v baletno šolo. Za redni študij

F. T. ADMINISTRATIVE SERVICES PTY. LTD.
182 NORTON STREET, LEICHHARDT, N.S.W., 2040

TAX CONSULTANTS — INSURANCE BROKERS

Prevzemamo registracijo in popolno knjigovodstvo vsakovrstnih podjetij in družb ter kontraktorjev, kakor tudi posameznikov. Urejamo davčne obračune ("Income tax return"), rešujemo davčne probleme in nudimo potrebne nasvete.

Posvetujte se z rojakom

V. FERFOLJA
J. M. THAME
E. WEINBERG

Predstavljamo različna zavarovalna podjetja — "Tariff Companies".

Nudimo vam zavarovanja: za življenje, za bolezni, v nezgodah; zavarovanja nepremičnin itd. (Workers' Compensation, Public Risk, Superannuation scheme, Pension Funds).

TELEFON: SYDNEY 560-4766 in 560-4490

zdaj obiskuje Institut of Technology v Footscrayu, saj je lani končala srednjo šolo. Posveča se matematiki. Bodočnost bo pokazala, ali bo upravljala komputor, ali pa se posvetila poučevanju matematike. Eno pa vemo že zdaj: kjer koli bo, bo okolico razveseljevala s svojim odkritim smehljajem in dobro voljo pomagati vsem okrog sebe.

Drugje v tej številki MISLI lahko berete, da se je Anica izkazala tudi pri Walkathonu, ki smo ga v Melbourneu priredili za Fond Doma ostarelih. S svojimi prehojenimi kilometri je nabrala najvišjo vsoto med vsemi udeleženci. Tudi ta požrtvovalnost je lep dokaz, da je Anica dekle in pol — le naj taka ostane, to je želja njenih staršev in tudi nas vseh. Ponosni smo nanjo.

OTROCI! Danes bi vas rad spomnil na kolo, ki je sicer prijetna vaba za mladino, a kaj nevarna, če ob njej pozabimo, da smo na cesti in del prometa. Prvo pravilo za vsakega kolesarja je: bodi vedno gotov, da je na kolesu vse v redu! Če zaslediš kaj narobe, je treba popraviti predno greš z njim na cesto. Zlasti je važna zavora, za večer pa svetilka in zadaj rdeče steklo, ki odbija svetlobo. Zapomni si, da je pločnik le za pešce. Zato

moraš voziti po cesti, a izberi vedno skrajno levo stran. Svoje znake daj vedno jasno in pravočasno, da ne motiš ostalega prometa in se ne izpostavljaš nesreči, ki bi jo sam zakrivil.

Lepo je imeti kolo, a vsakdo ni zanj. Starši morajo premisliti, predno kupijo svojemu otroku to nevarno "igračo". Prav gotovo pa niso za pločnik ali cesto danes tako splošne "skateboards", ki so povzročile že veliko nesreč in staršem veliko skrbi. — Striček.

KRIŽEM

AVSTRALSKE SLOVENIJE

ST. ALBANS, VIC. — V naši slovenski naselbini je v soboto 31. julija v zgodnjih jutranjih urah nenadoma izdihnil rojak **FRANC TOVORNIK**. Pokojnik je bil rojen dne 1. avgusta 1909 v Celju, kjer je preživeljal tudi študentovska leta. Začasno se je posvetil aviaciji v Novem Sadu in se tam tudi poročil z Rozo Rassweiler. Po vrnitvi v Slovenijo je služboval kot uradnik uprave v Topoljščici, kasneje pa v bolnišnici v Brežicah. Po vojni režim ga je nasilno izselil. S svojo ženo je preživel štiri leta po raznih koroških taboriščih, v marcu 1950 pa je emigriral. Po dveh letih službene pogodbe, ki je bila takrat za priselce obvezna, se je naselil v St. Albansu ter si postavil svoj dom, v katerem je ostal do svoje smrti.

Po opravljenih pogrebnih molitvah v kapeli zavoda Nelson Brothers v Sunshine je bilo pokojnikovo truplo prepeljano na Memorial Park North Altona. Tam bodo počivali njegovi upepeljeni zemski ostanki.

Pokojni rojak zapušča ženo Rozo ter hčerko Sonjo z možem in tremi otroki. Vsem izrekamo iskreno sožalje, nenadno umrlemu Francu pa želimo, da bi počival v božjem miru. Naj mu bo lahka avstralska zemlja! — **Naročnica iz St. Albans.**

SYDNEY, N.S.W. — V prejšnji številki so MISLI med izgubljenimi rojaki spraševale po **STANKU MATELICU**. Pogrešani primorski rojak ni več med živimi: umrl je v januarju 1974 v Ingham, Qld. v starosti 56 let. V kraju smrti je našel tudi svoje zadnje počivališče. — **Poročevalec.**

ADELAIDE, S.A. — Naš p. Filip me ob vsaki priliki priganja, naj kaj napišem za MISLI. Menim, da bi bilo lepše, če bi sam spet enkrat kaj napisal. Za pisanje smo v Adelaidi bolj na leno stran in menda se kar prepričamo, da se med nami nič ne dogodi, kar bi zanimalo tudi druge po svetu. Vendar je tudi med nami vedno kaj novega.

V septembru so otroci za Očetovski dan v Slovenskem domu pripravili svojim očkom prav prijetno proslavo. Urica nastopov petja in deklamacij pod vodstvom učiteljice Davorine Gustinčič je za nas vse kar hitro minila. Najbolj so mi bili všeč otroci pod desetim letom: kar vsak je kaj deklamiral ali zapel. Poleg nastopa v narodnih nošah je bil zelo ljubeč prizor raznih gozdnih živali: Veselimo se prostosti v gozdu po pogrebu lovca. Tudi Boletove sestrice so se postavile z deklamacijo in petjem, ena sestra pa je igrala harmonij. Otroke je spremljal s svojo veselo harmoniko Jadrán Vatovec. — Največ ploskanja pa je veljalo zlasti

od očetov novemu pevskemu zboru "Triglav", ki se je šele ta dan rodil. — Prijetno urico za nas vse smo končali s poklonom daru najstarejšemu in najmlajšemu očetu.

Pozdrave vsem po avstralski Sloveniji! — **Ivanka Krešević.**

ST. MARYS, N.S.W. — Spoštovani urednik! Preko lista "Misli" bi se radi zahvalili vsem našim znanecem za številne izraze sožalja, za cvetje in marsikatero pomoč v dneh žalovanja za pokojnim **Frankom Valičem**. Naj na tem mestu velja vsem naša prisrčna zahvala in Bog plačaj! — Prilagamo tudi sliko pokojnika v pogrebnem zavodu na predvečer pogreba.

Ob krsti prerano umrlega očeta jokata sin Ivica in hčerka Vesna. Mati jih je že pred leti, ko sta bila še čisto majhna, pustila in odšla drugam, sedaj sta izgubila še očeta. Sreča v nesreči je, da imata vsaj staro mamo in starega očeta, ki jima bosta sedaj morala nadomestovati starše; pa tudi dve teti in njih družini ter drugi sorodniki jima bodo skušali pomagati. Vas in vse znance ter naročnike lepo pozdravlja sestra pokojnega Franka Valiča, **Vikica Koželj z družino.**

CANBERRA, A.C.T. — Od doma sem prejel sporočilo, da so 28. julija pokopali na Bistrici pri Tržiču svoj čas po vsej Gorenjski dobro znanega **Aleša Pavlina**. Do leta 1945 je bil veleposestnik in trgovec z vi-

Žena in hčerka pokojnega IVANA TUSH se iskreno zahvalujeta vsem rojakom, ki so jima stali ob strani pri bolezni, smrti in pogrebu moža ter očeta. Hvala za izraze sožalja, za cvetje in za udeležbo pri rožnem vencu, pri sv. maši ter pogrebu. Naj vsem skupaj velja iskren Bog plačaj! — DRUŽINA TUSH.

nom ter je s to zapeljivo kapljico zalagal vso deželjo pod planinami. Njegov "konjiček" so bili ptički, katerih je imel menda kar nekaj tisoč. — Pokojnik je bil rojen leta 1896 v Podbrezjah. Bil je liberalno usmerjen in je cerkev gledal le od zunaj, a bil je poštenjak ter našemu župniku Waclavu dober prijatelj. Njegova mati pa je bila zelo verna žena. Tudi njegovi štirje otroci so redno prihajali k maši, v verouku pa so nas vse prekosili: škof Rožman nam jih je pri spraševanju ob priliki birmo stavil za zgled. Sin Aleš je danes zdravnik, Lojzek pa gradbeni inženir. — Leta 1945 je Pavlin "zapustil" svoje imetje "sposobnejšim" gospodarjem. Ostal mu je le gradiček Ročevnica pri Tržiču. Kot razberem iz poročila, ga je pred nekaj leti dal tržiškemu župniku Viktorju Zakrajšku, ki je stavbo preuredil v kapelo in sedež župnije Bistrica-Tržič. Kdo bi si to mislil v tistih letih, ko je postavni Aleš cerkev le od zunaj gledal! — Ko sem ga pred nekaj leti srečal, je bil še čil in zdrav. Dejal mi je, naj se ne kesam, da sem se preselil v Avstralijo. Naj mu bo teh nekaj besed v spomin! Morda ga kdo gorenjskih bralcev le pozna in bo zanj zmolil kak očenaš, da bo mirneje čakal vstajenja pod Dobrčo!

Drugo je na vrsti: obisk mladinskega koncerta v Sydneyu. Iz Canberre smo mislili potovati tja z zasebnimi avtomobili, a zanimanje med našimi starši in mladino je bilo tako, da je društveni odbor moral organizirati avtobus. Napolnili smo ga. Vsi smo bili dobro razpoloženi, še bolj pa po koncertu, ki je sijajno uspel in si lepšega doživetja ne bi mogli želeli. Patroma Stanku in Lovrencu gre vse priznanje, saj organizirati kaj takega ni malenkost. Še večje priznanje pa seveda mladini, ki je nastopala v tako pestrem sporedu. Morda bo ta koncert zbudil tudi Canberro: kar lepo bi bilo dobiti lastni mladinski orkester . . .

Slovensko gradbeno podjetje

CLAUDIA HOMES

se priporoča melbournskim Slovencem za nove zgradbe, za povečave in razne prezidave hiš, kakor tudi za manjša popravila po domovih.

A. & G. PAVRIČ

51 Ross Street, East Doncaster, Vic. 3108

Telefon: 842 5838

ZMERNE CENE — DOBRO DELO!

Noč je bila kratka in morali smo "hitro" spati, saj nas je čakala tudi prijetna nedelja. Domača je bila maša v slovenski cerkvi, enako "bar-b-q" na cerkvenem dvorišču, na katerega so bili povabljeni vsi melbournski in canberrski gostje. Dva avtobusa sta Melbournčane nato odpeljala na ogled Sydneya, ostali smo nadaljevali razgovore pod šotorom, seveda ob obilnih dobrotah. Srečal sem stare znance, s katerimi se nismo videli že domala dvajset let. Irencu Kužnikovo sem poznal kot dveletno deklico — zdaj je na koncertu nastopila kot zrelo dekle . . .

En melbournski avtobus je odšel že v nedeljo, mi smo se vrnili v Canberro tudi že zvečer, ostala dva avtobusa melbournskih rojakov pa sta v ponedeljek obiskala na poti domov še našo prestolico. Med ogledom Canberre so bili tudi gostje našega Slovenskega doma. V torek zvečer so nas presenetile še štiri družine, ki so se vrnale domov v Melbourne. Maks Hartman je povedal, da so mislili v Canberri samo prespati, ker pa je bilo pri nas fletno, so obisk raztegnili za štiriindvajset ur. Prav je tako: zavedni rojaki so pri nas vedno dobrodošli!

Novost med nami v Canberri je tudi polurna tedenska slovenska radijska oddaja, pri kateri se obe tukajšnji društvi izmenjavata. Tako vsaki petek zvečer po zračnih valovih poslušamo domačo besedo in domače melodije. Za otvoritev oddaje Slovenskega društva smo povabili senatorja Lajovica, ki se je seveda prijateljsko odzval.

Naj za konec še povem, kaj mi je "ptiček" prišepnil (čudno, da se ne boji mačkov!): v pričetku oktobra bosta med nami dobro znana in spoštovana zakonca **Falež** praznovala **srebrno poroko**. Vsi prijatelji jima čestitamo in jima želimo še dolgo življenje v zdravju in družinski sreči, pa tudi v delu za našo izseljensko skupnost. Florjanu še posebej kličemo, naj vztraja, saj nam je s svojo načelnostjo zgled, da ne podležemo žalostnemu vetrnjastvu. — **Joža Maček**.

Čestitkam Faleževim se iz srca pridružujejo tudi MISLI z istimi željami. Bog vaju živi in ohranja še dolga leta! — Urednik

MELBOURNE, Vic. — Na vabilo patra Bazilija se je v cerkvi v Kew zbralo 19. septembra kar precej upokoencev. Zares lepo, da se nas je spomnil; še lepše

MELBOURNSKI ROJAKI!

Ste že kdaj mislili, da bi svojim otrokom nabavili v pomoč pri šolskem pouku

THE WORLD BOOK AND CHILDCRAFT ENCYCLOPEDIA?

Pokličite rojakinjo **DANILO ŠTOLFA**
telefon 306 2664,

pa boste v domačem jeziku zvedeli vse informacije ter po želji uredili nakup!

pa je to, da je za nas daroval sveto mašo in nas v dvorani presenetil s sporedom mladincev. Ti so nam poklonili skoro celo nedeljo in s tem pokazali, da le nismo čisto pozabljeni. Prav lepa hvala za ves njihov trud in požrtvovalnost! Prav tako mladim muzikantom. Upam, da se bo do prihodnje prireditve glavni muzikant malo potegnil in ga bo lažje videti izza njegove harmonike. Tekači pa so bili deležni največ pozornosti v mirnem in tihem okolju frančiškanskega kolegija v Box Hill-u. Ne bilo bi prav, da se ne bi spomnila tudi članic Društva sv. Eme, ki so imele na skrbi naše lačne želodce, tako v dvorani kakor kasneje v Box Hillu. Prav prisrčna hvala in Bog plačaj!

Mislím, da ne bi bilo nič narobe, če bi ostala ta nedelja kar vsakoletni praznik nas osamelih. Kaj mislite, g. pater? (Kot lahko berete v moji "tipkariji", je to tudi moja želja. Prepričan sem, da jo bodo podprli vsi naši verniki. — Op. ur.)

To sem napisala tudi v imenu Krožka upokojencev na gričku v Elthamu, kjer se zbiramo že nekaj let vsako prvo nedeljo v mesecu ob tretji uri popoldne prav po domače ob skodelici kave, da pokramljamo in tudi malo zapojemo. Pesem nas Slovence druží in zanjo niso nikdar prestar. Pa četudi glas ohromi, še ni ohromela starost.

Prilagam štiri dolarje za bodoči Dom ostarelih in vse lepo pozdravljam! — **Minka Peršič.**

REŠITEV JULIJSKE "MONŠTRANCE":

1. kos; 2. Nives; 3. zamisel; 4. matematik; 5. preslačenje; 6. sproščeno; 7. posneto; 8. svila; 9. oko; 10. rop; 11. upi; 12. zloba; 13. Iza; 14. ara; 15. plača; 16. Pivka; 17. polet; 18. projekt; 19. zasesti; 20. plesnoben.

Srednja vrsta črk od zgoraj navzdol ti da začetek novomašne pesmi: **NOVI MAŠNIK BOD' POZDRAVLJEN!**

Rešitev so poslali: Ivanka Žabkar, Ivanka Študent, Marta Zrim, Dorica in Ivan Slavec, Marija Vrvnik, Majda Gjerek, Lidija Čušin, Rozi Tomšič in Vinko Jager. — Izžrebana je bila Marta Zrim.

Ob tej priliki se ugankarjem oproščam, da sem rešitev pozabil vtakniti v avgustovo številka. Zamotila me je prilično dolga lista imen pogrešancev na predzadnji strani, kjer navadno objavljám rešitev. Živemu človeku — tudi uredniku — se res vse pripeti!

REŠITEV AVGUSTOVE KRIŽANKE:

Vodoravno: 3. beladona; 6. Trnovo; 7. razpotje; 8. opojno; 9. vedritev; 13. Oton; 15. periferen; 17. Vega; 19. obložene; 22. neenak; 23. Pleterje; 24. trinog; 25. takratni. — **Navpično:** 1. prepit; 2. Poljane; 3. borovnice; 4. amper; 5. Nejc; 10. drevneti; 11. tone; 12. vila; 13. Oslo; 14. opal; 16. Evgenij; 18. gramoz; 20. bilka; 21. žreba.

Rešitev so poslali: Lidija Čušin, Alenka in Eva Žigon, Danica in Ivan Slavec, Vinko Jager, Anita Vrečar, Jože Grilj, Stanko Kerkoč in Anamarija Opeka. — Izžreban je bil Stanko Kerkoč.

TISKARNA

POLYPRINT

PTY. LTD.

7a RAILWAY PLACE, RICHMOND, VIC. 3121

TEL. 42-7417

se priporoča melbournskim Slovincem in slovenskim podjetjem za razna večja ali manjša tiskarska dela

Telefon 627-3097

Zvečer 621-3394

Za avtokleparska dela se sydneyjskim Slovincem priporoča

AUTO-CAMAY SMASH REPAIRS

vogal Piccadilly & Loftus Sts.
Riverstone, N.S.W., 2765

Prevzema privatna popravila in tudi popravila preko zavarovalnice
Pokličite LUKA CAMOVIČA
in se pogovorite v domačem jeziku!

KDO BI VEDEL POVEDATI . . .

. . . kje je **MARTIN KRŠTINC**. Zadnjikrat se je oglasil iz Coolgardie, W.A. pred nekako tremi leti. Po njem sprašuje brat Jakob iz Hruševca (Straža na Dolenskem), ker zlasti mamó zelo skrbi zanj.

. . . **FRANC NEMEC**, doma iz Prekmurja in že dvajset let v Avstraliji, se že dolgo časa ni oglasil domačim. Po vsej verjetnosti naj bi bil v Melbournu ali vsaj v Viktoriji, gotovo pa seveda ni. Vsako sporočilo o njem bo uredništvo hvaležno sprejelo, da ugotovi sorodnikom, ki so v velikih skrbih zanj.

O **STANKU PISTOTNIKU**, ki ga iščejo domači, berite pri "Adelaidskih odmevih" na strani 282.

O **MILANU CAFU** iz Zavrha, ki je bil pred tridesetimi leti doma obsojen in proglašen za mrtvega, so sorodniki čuli govorice, da je živ v Avstraliji. Če bi kdo kaj vedel o njem, naj nam prosim sporoči!

Urarsko in zlatarsko podjetje:
ALEXANDER WATCHMAKER & JEWELLER
 31 The Centre, Seven Hills, N.S.W.
 (nasproti postaje)
 Telefon 622-1408

vam nudi 20% popusta na vsa popravila ur
 in zlatnine (šest mesecev garancije) in 5% na
 vse nakupe. Engraviranje imen brezplačno.

HANDMADE JEWELLERY
 DESIGNED AND MADE
 IN OUR OWN WORKROOM

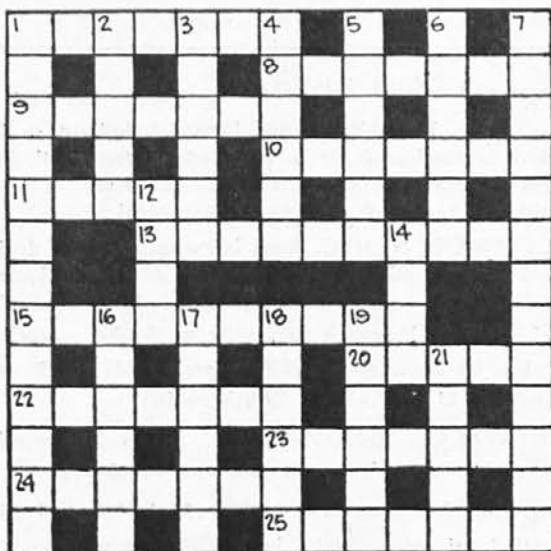
Sydneyjski rojaki, pridite in se sami prepričajte
 o ugodnih pogojih.
 Priporočata se
Edvard in Kristina ROBNIK

KRIŽANKA

(Ivanka Žabkar)

Vodoravno: 1. napredek; 8. atmosfera po naše; 9. narodnost; 10. ura; 11. kaj nemirna evropska država; 13. brezbožen (tujka); 15. zdravilni (tujka); 20. prepustiti zmago; 22. ne vsepovsod; 23. držaj, ročaj (dvojni); 24. nemirna, trepetajoča; 25. njemu lastni.

Navpično: 1. skrivaj prinesiti preko meje; 2. zveza, razmerje; 3. ima ročaje, z ročaji je opremljen; 4. lepi, svetli (z ozirom na vreme); 5. preobjeden, prenasičen; 6. slepeč, skeleč v očeh; 7. odstaviti, vreči s prestola (tujka); 12. vsakdanja pijača; 14. končna rešitev, zaključek; 16. poškodovan; 17. darilo; 18. naše morje; 19. igle za kvačkanje; 21. pozdrav ob odhodu (tujka).

Rešitev pošljite do 25. oktobra, ko bo žrebanje nagajenca.

MELBOURNSKI ROJAKI

Potrebujete morda priznanega **TOLMAČA** za sodišče ali kako drugo **važno zadevo?**

Obrnite se z zaupanjem
 na rojakinjo **JANJO SLUGA!**

48 SMITH STREET
 ALPHINGTON, Vic., 3078

Telefon:
 49-4748
 41-6391

Pred sodiščem.

"Ali ste res ozmerjali Toneta Golaža s tepcem, lopovom in tatom?"

"Res, gospod sodnik!"

"Ali ste mu rekli tudi, da je idiot?"

"Ne, to sem pa čisto pozabil!"

* * *

"Ti si se pa prejšnje čase vse lepše oblačil, kot se sedaj".

"Kako vendar moreš to reči, saj imam na sebi isto obleko kot včasih?!"

* * *

V dnevnem časopisu se je lepega dne med malimi oglasi znašel tudi tale: "Dobro plačam učitelja glasbe, ki bi naučil igrati klavir gospo, ki stanuje nad meno!"

IZ LJUBLJANSKEGA "PAVLIHA":

- Bili smo narod kmetov, smo narod delavcev, bomo narod šefov.
- Nekateri že dolgo uporabljajo varnostne pasove — pri koritu.
- Zakon težnosti ne drži več. Pri nas marsikateri vodilni pade navzgor.
- Nekateri so visoko, pa ne vidijo dlje od lastnega žepa.
- Slovenija je dežela cvetja. Zdaj cvetijo ceste.
- Današnji bogataši imajo srečo, da je bila nacionalizacija že takrat, ko so bili oni še reveži.
- Tiste, ki kar naprej sanjajo o boljšem jutri, bi morali zbuditi in jim povedati, da se je dan že začel.
- Govoril je v imenu vseh, delal pa je v svojem imenu.
- Besede so temeljni kamen za zidanje gradov v oblake.
- Delavca med seboj:
 "Vse, kar imam, sem pridobil s poštenim delom".
 "Kaj pa imaš?"
 "Nič".
- Kako v vaši občini izravnate socialne razlike?
 — Čisto preprosto! Za sestankom, ki je bil po sestanku, skličejo večji sestankarji nov sestanek.
 — Najbolj revnim dajemo minimalne podpore, da ne bi slučajno z njimi obogateli.

Se želite naučiti voziti avto?

ŠOFERSKI POUK

Vam z veseljem nudim

**"FRANK'S
AVTO ŠOLA"**

32 THE BOULEVARD, FAIRFIELD WEST, 2165

N.S.W.

TELEFON: 72-1583

Potrebujete TAPETNIKA?

RUDI BABICH

obnavlja in popravlja kuhinjske stole,
naslonjače in zofe ter vse ostalo,
kar morda v Vaši hiši kliče po tapetniku.

Iz starega novo po zmernih cenah!

Prepričajte se sami!

Nič Vas ne stane vprašati za ceno!

Telefon: 604 2038

217 Polding Street, Smithfield (Sydney), N.S.W.

V gledališču se med drugim dejanjem dolgočasne predstave oglasi nekdo iz občinstva: "Ugasnite vse luči, da bom lahko spal!"

Nekdo drug pa za njim: "Počakajte še malo, prosim, da preberem časopis!"

"Kot vidim, Tone, pomagaš svoji ženi pri pranju".

"Ja, Lojze, vse po dogovoru. Zvečer mi pa ona pomaga pri pomivanju posode".

PHOTO
**Mickey's
Studio**

9A LOWER PLAZA,
SOUTHERN CROSS HOTEL BUILDING,
MELBOURNE

Tel. 63 1650

in

242 HIGH STREET, KEW, VICTORIA

Tel. 862 1039

Za poroke, krste in razne druge družinske prilike
smo Vam na uslugo

v našem studiu, v cerkvi ali doma!

Slika za potni list — v dvajsetih minutah!

THE MAR-LIX Co.

ima na zalogi odlična vina vseh vrst.

Lepo je postreči gostu v slovenski
hiši z vinom imena:

HALOŠKI BISER

ali

ZLATA KAPLJICA

Poizkusite naše vinsko podjetje — ne bomo Vas razočarali!

**250 ANZAC HIGHWAY,
GLENELG, S.A. 5045**

Reg. Office:

**87 PENZANCE STREET,
GLENELG, S.A. 5045**

Telephone: (08) 295 1184

Podjetje vodi rojak FELIX KRAMBERGER

TURISTIČKA AGENCIJA

PRIDITE OSEBNO,
TELEFONIRAJTE
ALI PISITE:

Theodore Travel Service P/L

66 Oxford St., (Darlinghurst), Sydney, 2010.
33-4385

Tel.: 33-4155, A.H. 32-4806
33-5995

- mi smo uradni zastopniki letalskih in pomorskih družb
- pri nas dobite najcenejše možne vozne karte

*Bavite se izključno z opolnomočeno in registrirano
agencijo, katera objavlja veliki Q za Qantas*

V uradu:

RATKO OLIP

BLACKTOWN
PENRITH

6 Campbell St., Tel. 622-7336
498 High St., Tel. (047) 31-3588 A.H. 32-4806.

PODRUŽNICA:

SYDNEY 269 Elizabeth St., Tel. Tel. 26-5940

VAŠA DOMAČA TURISTIČNA AGENCIJA

PUTNIK

SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

72 SMITH STREET, COLLINGWOOD, VIC., 3066
Telefon : 419-1584 in 419-2163

Rešujemo vse potovalne probleme za obisk domovine ali drugih delov sveta.

Redni poleti v domovino štirikrat na teden!

Z nami se morete pogovoriti v domačem jeziku glede raznih potovalnih informacij, glede rezervacij, potnih listov in viz. Obrnite se na nas po telefonu, pisмено ali z osebnim obiskom naše pisarne. Radi in hitro Vam bomo ustregli.

PUTNIK — SLOVENIJA TRAVEL CENTRE
Ivan Gregorich

(že od leta 1952 v Avstraliji na uslugo vsem, ki žele potovati)

Po urah:

Paul Nikolich, Nada Nakova, 48 Pender Street, Thornbury, Vic. 3071 — Tel. 44 6733

Ivan Gregorich, 1044 Doncaster Road, East Doncaster, Vic. 3109 — Tel. 842 1755